

XXX
GODINA
SARTR-A
SARAJEVSKI RATNI TEATAR

SADRŽAJ

DOKUMENT O OSNIVANJU SARTR-a	2
30 GODINA SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA	3
SASVIM LIČNO - dramaturški zapisi o "teatru duše"	3
Piše: Dubravka Zrnčić Kulenović	
UČESNIK	6
Piše: Aleš Kurt	
OSNIVANJE SARTRA - POČETAK KULTURNOG OTPORA U SARAJEVU	7
Pišu: Nihad Kreševljaković, Hana Bajrović Čardaković	
SKLONIŠTE	10
Piše: Jasna Diklić	
IZMEĐU SUZA I SMIJEHA	11
Gradimir GOJER – jedan od osnivača SARTR-a; Razgovor vodio Nihad Kreševljaković	
PISALI SU O SARTR-U	12
DOK MUZE ŽEĐAJU	13
Piše: Safet Plakalo	
SARTR: POZORIŠNO BITI ILI NE BITI	14
Piše: Nada Salom	
JOŠ NAS SAMO LJUBAV ČUVA: DVADESET GODINA PREDSTAVE AY, CARMELA	15
Piše: Marina Katnić-Bakaršić	
ZAPISANO... MART 2016.	16
Piše: Selma Alispahić	
DRAGAN JOVIČIĆ povodom 20 godina igranja predstave „Ay, Carmela“	17
ANSAMBL SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA	18
PISMA PRIJATELJA	21
TEATROGRAFIJA	30
UREDNIŠTVO	45

Proj. 05/814-1
Datum:

16-08-1992

Regionalni štab Oružanih snaga Sarajevo
Štab za zaštitu kulturnih dobara, institucija i
ljudi koji rade u njima Skupštine grada Sarajeva
Poslovna zajednica profesionalnih
pozorišta Bosne i Hercegovine

d o n o s e

O D L U K U

O OSNIVANJU SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA

1. Ova odluka se donosi na osnovu iskazane potrebe i inicijative sarajevskih pozorišnih umjetnika za novim teatrom koji bi po svojoj organizacionoj formi, kao i po programskoj politici i načinu poslovanja, bio primjeren vremenu u kome živimo i koji bi, posebice u ovom ratnom i kasnije u poratnom dobu, dok postojeće pozorišne kuće nisu u mogućnosti da obavljaju svoje kulturne zadatke i zadovolje kulturne potrebe Grada, popunio prazninu u njegovom pozorišnom životu koja je nastala usljed neaktivnosti ili nedovoljne aktivnosti tri postojeća teatra.
2. Osnovni programski zadaci Sarajevskog ratnog teatra su repertoarsko njegovanje savremene domaće dramske literature, koje tematski obrađivati ovo vrijeme, sudbine i pojave u njemu i borbu za suverenitet i slobodu naše republike, zatim, bosanskohercegovačku tradiciju, kulturnu i književnu baštinu, ali i stranu dramsku literaturu koja se bitno odnosi na aktuelni trenutak i okolnosti u kojima se nalazimo.
3. Koncept poslovne politike i stvaranja materijalnih pretpostavki Sarajevskog ratnog teatra zasnivaće se na subvencioniranju njegovih projekata od strane javnih fondova Grada i Republike za finansiranje kulturnih djelatnosti, ali i samofinansiranje kroz vlastito komercijalno poslovanje.
4. Ovom odlukom potvrđuje se imenovanje organa umjetničkog i poslovnog rukovodjenja, Pozorišnog savjeta, Umjetničkog savjeta i imenovanje Duševka Bibanovića, reditelja iz Sarajeva, za direktora Sarajevskog ratnog teatra.

U Sarajevu, 15. 8. 1992. godine

KOMANDANT Rg ŠOS:

NAČELNIK ŠTABA:

DIREKTOR ZAJEDNICE:

Mustafa Hsjrulshović

Josip Pejaković

Gradimir Gojčić

SASVIM LIČNO - DRAMATURŠKI ZAPISI O "TEATRU DUŠE"

Piše: Dubravka Zrnčić - Kulenović

SARTR je, kao teatar osnovan u periodu opsade Sarajeva, svoju prvu premijeru "Sklonište" izveo 6. septembra 1992. godine u skloništu, predstavu koja je nastala u kabareu - skloništu Pozorišta mladih u kojem su pisac Safet Plakalo i reditelj Dubravko Bibanović, zajedno sa glumcima Zoranom Bečićem, Mikijem Trifunovim, Jasnom Diklić, Irenom Mulamuhović, Alijom Aljevićem, Senadom Bašićem i Brankom Ličenom stvarali, ali i živjeli, te je predstava "Sklonište" postala i svjedočanstvo o fenomenu duhovnog i kulturnog otpora fašizmu i agresiji. "U istom dijelu grada, ispod bivšeg Olimpijskog stadiona, udite u Sarajevski ratni teatar (SARTR)...Osnovan mjesec dana nakon početka opsade, SARTR je priredio na stotine predstava tokom rata i postao je simbolom otpora." - objavio je je 9. oktobra 2013. godine New York Times, opisujući Sarajevski ratni teatar kao "pozorište duše" sa "najkreativnijom pozornicom u gradu". SARTR, ne samo da čuva uspomenu na taj period, već punih trideset godina, kroz svoje predstave, nastoji snažno afirmirati univerzalne ljudske vrijednosti: podsticati bogatstvo različitosti, proklamirati antifašizam, boriti se za pravo na istinu, slobodu življenja i umjetničkog djelovanja, biti angažiran u razotkrivanju društvenih i političkih devijantnosti, te nastojati opstati i biti mjesto naše savjesti, mjesto hrabrenja i nadanja - biti teatar duše.

I sama članica SARTR-a od 1996. godine imala sam priliku da se suočim sa svim poteškoćama (prostornim, finansijskim, administrativnim) u kojima se nalazio ovaj mladi teatar, ali i mogućnost da apsorbiram tu, već rasplamsalu, kreativnu energiju, uvjerenje u moć umjetničkog djelovanja, u snagu opstojnosti kroz direktnu konfrontaciju sa zlom silama i, nadasve, uvjerenje i nadu da smo "jači". A čovjek koji je sve to emanirao bio je jedan od osnivača i direktor SARTR-a, Safet Plakalo. Njegova ljudska širina, umjetnička vizija i domišljatost, optimizam, benevolentnost, nekalkulativnost i maksimalna posvećenost božici Taliji, nemjerljivi su, ne samo za SARTR, već za cjelokupno sarajevsko glumište.

Koncept teatra, u kojem sam počela raditi, bio je upravo onakav kakvog sam zamišljala da savremeni teatar treba i biti: mali tehničko-organizacioni tim, sa umjetničkim vodstvom, bez stalnog ansambla - teatar privilegije, tako smo ga Safet i ja zvali, stalno u pokretu, u susret publici, sa umjetničkim relevantnim predstavama u kojima učestvuju posebno odabrani glumci. I bili smo u pokretu: predstave "Memoari Mine Hauzen", "Odkamen" i "Žensko" su predstave koje su, već u sezoni 1996/97. gostovale u mnogim gradovima BiH, ali i krenule na internacionalnu turneju (Slovenija, Makedonija, Poljska, Švedska, Njemačka). Uz predstave "Pad", "Grafiti o vrlini", "Ines & Denis", "Susret" i "Dijalog u paklu" bila je jasno precizirana repertoarska orijentacija SARTR-a: istraživačke forme teatra sa snažno izraženom univerzalnom idejom, otvaranje kreativnog prostora novim umjetnicima

saradnicima, piscima, rediteljima, dramaturzima, likovnim stvaraocima, a sve u korist afirmacije Glumca i glumačke igre.

Kada se glumica Selma Alispahić vratila u BiH, Safet Plakalo joj je odmah ponudio angažman u SARTR-u. I ne samo zato što je bila jedina zaposlena sartrova glumica, Selma je svojim umjetničkim kredibilitetom postala i repertoarska karijatida SARTR-a.

Prva njezina uloga bila je u predstavi "Ay, Carmela", gdje je sa partnerom Draganom Jovičićem, i u saradnji sa rediteljem Robertom Raponjom, zaigrala tako da je uspostavila novu kvalitativnu ljestvicu glumačke kreacije i partnerske igre. Predstava je nastala, i u prvo vrijeme se i izvodila, u neuslovnom prostoru Amfiteatra restorana Ragusa, no, ona je postala je zaštitnim znakom sarajevskog glumišta i SARTR-ovog umjetničkog puta. I kao što je predstava "Sklonište" postala simbolom otpora na agresiju, tako je "Ay, Carmela" postala simbolom otpora nad fašizmom, i svojom umjetničkom snagom i istinom govorila i o dostojanstvu umjetnika i njegovoj moći da muze ne zašute kad topovi progovore. Izvedena preko 250 puta, gostovala je u mnogim Evropskim zemljama, u regionu (prvi puta nakon rata gostovala u Beogradu i Podgorici!), širom Bosne i Hercegovine, ali i u Sarajevu na scenama: Amfiteatar, Jevrejska općina, Youth centar, Multimedijalna sala Općine Novi grad, Domu policije, CDA, Kamerni teatar 55 te, prije dvije godine, i na Spomen obilježju Vraca.

Tih prvih 10 godina, SARTR je bio u potrazi za adekvatnim i stalnim scenskim prostorom i, iako beskućnik, nastavljao je produkcijski i repertoarski održavati visoki umjetnički domet svojih predstava. U saradnji sa Kamernim teatrom realizirana je predstava "Carolina Neuber" Nebojše Romčevića, u režiji Roberta Raponje, koja je nastavila repertoarski slijed predstava koje govore o teatru, o estetskim vrijednostima izvedbene umjetnosti, o glumačkim sudbinama, uspjesima i padovima...I to sa izvrsnim glumačkim ansamblom: osim Selme Alispahić, igrali su Zoran Bečić, Dragan Jovičić, Žan Marolt, Boro Stjepanović, Tanja Šojić, Gordana Boban, te dvoje, još studenata na ASU, Sead Pandur i Alena Muratović. Nakon te predstave, Kamerni teatar je omogućio da se i naredna Sartrova premijera realizira na njihovoj sceni. Bila je to predstava "Sve o ženama" Mire Gavrana, u režiji Kaće Dorić. Tri glumice (Selma Alispahić, Belma Lizde Kurt i Tanja Šojić), svaka igrajući po pet uloga, predvođene rediteljicom glumicom, demonstrirale su moć glumačke igre, bila je to kreativna erupcija emocija, raskošnosti njihovog talenta i glumačke sugestivnosti. Ubrzo, i ta je predstava postala hit, publika ju je voljela i, zajedno sa ovim glumačkim triom, uživala u izvedbi.

Povratak u Amfiteatar, u vlažan i nedovršen podrumski objekat, ipak je završio vrlo uspješnom predstavom "Stolice", Eugena Ionescoa, u režiji Gradimira Gojera, sa

originalnim i metaforičkim scenografskim rješenjem Vanje Popović, i u fascinantnoj izvedbi bosanskohercegovačkih doajena Kaćom Dorić i Zoranom Bečićem. Nažalost, ova predstava nije ostala dugo na repertoaru upravo zato što je SARTR morao napustiti i taj scenski prostor. Već uveliko spreman da se bori sa organizacijskim nedaćama, svoju desetogodišnjicu SARTR obilježava sa predstavama "Opsada Lenjingrada" Sinistere, u režiji Slavenka Saletovića, i ambijentalnom predstavom, nastalom na tekstu prvijencu Ines Tanović "Premijera", u režiji Aleša Kurta. Zapuštena Kasarna "Jajce" postala je sartrova ljetna scena, logor u kojem se tortura provodi nad nedužnim zarobljenicima!

Zahvaljujući Ibrahimu Spahiću, direktoru "Sarajevske zime" i "Centra za mir", SARTR dobiva ključ od CDA, neposredno nakon okončanja Festivala mladih Mediterana, te "ilegalno" osvaja svoj budući teatarski prostor. Odmah počinju i pripreme za novu predstavu "Čežnja i smrt Sylviae Plath", inspirirane poezijom, prozom, dnevnicima i pismima velike pjesnikinje. Koproducenti predstave, Kulturno društvo B-51 i Međunarodni teatarski festival EXPONTO iz Ljubljane, omogućili su dolazak i saradnju sa vrsnim slovenačkim umjetnicima, rediteljem Jernejem Lorencijem, kostimografkinjom Ksenijom Čerče i scenografom Brankom Hojnikom. Glumački kvintet (Selma Alispahić, Dragan Jovičić, Tanja Šojić, Halima Mušić i Riad Ljutović), kroz "work in progress", način rada koji je bio inspirativan i potentan, vrlo nadahnuto i umjetnički snažno je zaigrao te večeri (11. februara 2003.) i tako otvorio novu pozorišnu scenu u Sarajevu.

Novi prostor, iako dosta zapušten, bio je pravi repertoarski izazov, mnoge do tada nerealizirane ideje našle su se na "stolu", a prvi odabir je bio tekst Safeta Plakala "Phoenix je sagorio uzalud" u režiji (nažalost posljednjoj) Dubravka Bibanovića. Izuzetno maštovita scenografska rješenja Emira Gelje sljubila su se u prostoru i scenu transformirale u začudan svijet, paučinom omeđene i u pjesku zatrpane, Safetove fantazmagorije o iščezloj ljubavi. U toj predstavi zadnji puta je zaigrala velika glumica sarajevskog glumišta Ines Fančović, a sugestivno i nadahnuto su je pratili Zoran Bečić, Edhem Husić, Tanja Šojić, Lana Barić... I sve pohvale kritike i nagrade koje je predstava osvojila ulaze u ovu kronologiju SARTR-a, ali ona ostavlja trag u sjećanjima kao oproštaj od dvoje značajnih umjetnika reditelja i sartrovca Dubravka Bibanovića i glumice Ines Fančović.

Nakon usvajanja novog Zakona u pozorištu KS, SARTR je dobio mogućnost i obavezu stvaranja glumačkog ansambla. Mladi glumci Maja Salkić, Ana Vilenica, Sead Pandur i Sonja Goronja, uz Selmu Alispahić, počinju stvarati glumački pogon, ali ne odustaje se od angažmana gostujućih glumaca - SARTR ostaje sve do danas teatar privilegije! Nakon prizvedbe "Kraljica", autora Darka Lukića, u režiji Kaće Dorić, i predstave "Soba od vizije" nastale u koprodukciji sa francuskim festivalom NOVART BORDEAUX 2003, SARTR dogovora saradnju sa Zijahom

Sokolovićem, teatarskim glumačkim magom, koji će biti i reditelj predstave "Doktor Šuster" Dušana Kovačevića, ali i nosilac glavne uloge.

Repertoarsku profiliranost je SARTR gradio i na afirmaciji domaćeg dramskog teksta, te je odabir drame Ibrahima Kajana "Katarina Kosača" nastavio taj slijed. U režiji Gradimira Gojera, scenografskim rješenjima Slobodana Bobe Perišića, kostimografiji Vanje Popović, muzike Rade Nuić i, nadasve, glumački svedenoj, ali emotivno snažnoj, glumačkoj interpretaciji Selme Alispahić, Zorana Bečića, Mikija Trifunova, Alena Muratovića, Maje Salkić i Sonje Goronja, priča o Bosanskoj kraljici, o njezinoj sudbini prognane i, zbog tragičnog gubitka djece, nesretne majke, priča je to, ujedno, i o sudbinama mnogih bosanskih majki. Rijetko se u teatru dogodi da, zbog teme kojom se bavite, kroz cijeli proces rada emanira takvo dostojanstvo i empatija prema tragosu kao što je to bilo u ovoj predstavi.

Zanimljivo je istaći da je, neposredno pred početak agresije na BiH, bila u Kamernom teatru izvedena predstava "Lutkino bespuće" Safeta Plakala i u režiji Vlade Milčina. A kako je 1990/91, kako je i ta 2005. godina ukazivala na prve znake (prvenstveno političkog) općeg ludila, ponovni povratak na ovaj tekst učinio se dijagnostički primjerenim, upozorenje na duhovni sunovrat kao posljedicu svih vrsta presije. U režiji Ozrena Prohića, svi smo bili na teatarskoj terapiji, a povratak sartrovaca Nisvete Omerbašić, Alije Aljovića, te Zorana Bečića, Halime Mušić i Radojice Čolovića, bio je ljekovit kao umjetnička podrška Belmi-Lizde Kurt, Sonji Goronja, Maji Salkić, Seadu Panduru i Edhemu Husiću. U zadnjoj izvedbi ove predstave prvi puta su kao partneri na sceni stali Zoran Bečić i njegova kćerka glumica Zorana Bečić (zamjena umjesto Belme Lizde Kurt), nažalost i zadnji put! Neposredno nakon toga zauvijek je sa scene otišao glumački bard, sartrovac i nenadoknadiv prijatelj i kolega Zoran Bečić.

Koreo-drama je takva teatarska forma koja se

služi jezikom metafora, stiliziranim scenskim pokretom koji se artikulira i postaje znak preko kojeg se snažnije akcentiraju značenja iz teksta. A Ljubica Ostojić, pjesnikinja i dramska autorica, svojim dramama upućuje baš na takav pristup teatru. Njezina "Nevjesta od kiše", inspirirana staroslavenskom mitologijom i ritualima, omogućila je repertoarski SARTR-u da nastavi razvijati svoju zacrtanu liniju poetskog teatra. Jedan od prvih umjetnika iz regije koji se u proljeće 1996. godine "usudio" doći u Sarajevo, bio je Branko Banković, koreograf iz Zagreba. Njegov ponovni angažman bio je svrhovit i iz razloga što je ansamblu mladih glumaca omogućio da se kroz proces rada upoznaju sa jednom drugačijom scenskom formom. Njegov umjetnički doprinos predstavi, kao i kompozitora Ivana Vrhunca, likovnih umjetnika Tanje i Stjepana Roša, rezultirali su snažnom poetskom predstavom.

Jedan od najznačajnijih dramskih pisaca u BiH zasigurno jeste Miodrag Žalica. Njegove drame su dramaturški specifične, zahtijevaju uvijek drugačije iščitavanje teksta od uobičajenog, tako da, ako se repertoarski opredijelite raditi Žalicinu dramu, sami sebi postavljate vrlo zahtjevan umjetnički zadatak. Svjesni takvog izazova, Žalici "Zagrljenici" su okupili autorski tim, reditelja Roberta Raponju, kostimografkinju Amelu Vilić, scenografa Osmana Arslanagića, kompozitoricu Tamaru Obrovac, kao i sjajan glumački ansambl (Selma Alispahić, Ermin Bravo, Džana Pinjo i Mirela Lambić), koji su ovu, inače kultnu predstavu Kamernog teatra s kraja 60-tih, realizirali na način da su tekst afirmirali kao savremnu, tek napisanu, dramu i pretočili ga u predstavu začudnih obrta, koja emanira, u svakom segmentu, magiju teatarske igre.

Zadnja predstava, realizirana u direktorskom mandatu Safeta Plakala, bila je Tolstojeva "Ana Karenjina", u režiji Nikolaja Skorika, nekadašnjeg člana velikog ruskog MHATA. Postupak rada na predstavi pretvorio se u

pravu laboratoriju koja je obuhvatala analizu teksta, dramaturško cizeliranje, a rad sa glumcima bila je nova škola glume: u pristupu ulozi, odnosu prema partneru, u odabiru adekvatnih glumačkih sredstava, novom konceptu stila igre...Velika predstava, veliki ansambl, osim sartrovaca predvođeni Selmom Alispahić u naslovnoj ulozi, gostovali su Kaća Dorić, Dragan Jovičić, Halima Mušić, Alban Ukaj, Đana Pinjo, Ermin Sijamija i, nadasve, produkcijski najkompleksniji projekt SARTR-a i veliki odlazak Safeta Plakala, utemeljitelja "teatra duše"!

Krajem 2007. godine, za direktora je izabran Osman Arslanagić. Zapošljavaju se i novi mladi glumci, prvo Alban Ukaj i Adnan Hasković, pa Jasenko Pašić i Snežana Alić i, nešto kasnije, Ana Mia Milić. Sartrov, već stečeni umjetnički dignitet, bio je dobra osnova za dalji razvoj, no novi članovi, predvođeni novim direktorom, krenuli su putem stvaranja drugačijeg umjetničkog koncepta teatra. Predstave "Bog, rat i ostalo", autora J. C. Grumberga, u režiji Aleša Kurta, "Utjecaj gama zraka na sablasne nevene", Paula Zindela, u režiji Selme Spahić, "Budućnost je u jajima" E. Ionesca, u režiji Eduarda Milera, "U plamenu" autorice Charlotte Jones, u režiji Roberta Raponje, "Jedan Picasso" Jeffry Hachera, u režiji Ljiljane Todorović, i "Zečija rupa", autora D. Lindsay-Abaira, u režiji Roberta Raponje, nagovijestile su drugačiju repertoarsku profilaciju, bližu klasičnom repertoarskom teatru, i stvaranju takve pozorišne osjećajnosti koja proizilazi iz klasičnog dramskog prosede. Kao značajni umjetnički iskorak u tom period izdvajam praiizvedbu "Mausefuckera", najznačajnijeg autora nove bh. drame Almira Imširevića, u režiji Faruka Lončarevića. Ovaj dramski tekst direktno progovara o odnosu mladih ljudi vis a vis nedavne prošlosti, o pogubljenosti generaciji koja živi opterećena sudbinom žrtve i njezinog krvnika. A vitalitet jednog teatra se ostvaruje sučeljavanjem sa pitanjima koja se nameću u prostorima u kojima živimo, angažiranim

stavom prema svim devijantnostima društva u kojima jesmo. Predstava koja je pokušala uhvatiti današnje stanje duha mladog čovjeka, njegovu apatičnost, destruktivnost i potrebu za odlaskom -nestajanjem, bila je "Put za Katmandu" realizirana u formi koreo (Jasmina Prolić) i muzičke drame (Basheskia i Edward IQ).

Od 2012. godine za direktora SARTR-a imenovan je Nihad Kreševljaković. Došao je sa jasno zacrtanim programom rada, sa idejom otvaranja pozorišta prema mladim stvaraocima, njihovim ispitnim predstavama i performansima, kako bi revitalizirao duh SARTR-a i dao mu dinamičnost jednog kulturnog centra. Možda je u početku njegovog mandata i bilo nesuglasica, no ta njegova menadžerska upornost i jasno zacrtana namjera, bile su značajne za daljnji umjetnički razvoj SARTR-a. Impozantna je, po obimu, tih godina bila produkcija ovog teatra, ali i po značajnim scenskim ostvarenjima! Predstava "Bio je lijep i sunčani dan", nastala prema sjećanjima Sarajki i Sarajlija na 2. maj 1992.g., na dokumentaristički način je evocirala uspomene i svojom idejom angažirano govorila o gradu, o njegovim žiteljima, o nevjericu u ono što dolazi, o užasu i stradanju sa kojima će se suočiti. Svi učesnici, mladi glumci, rediteljica Tanja Miletić Oručević, muzičar Nedim Zlatar i kostimografkinja Lejla Hodžić, propitali su i svoja sjećanja, sučeljavali se sa svojim predrasudama i brusili emotivni odnos prema vremenu kojeg pamte u fragmentima ili kroz priče starijih.

Predstava "Tajna džema od malina", nastala prema zbirci priča Karima Zaimovića, umjetnički je iskorak u sami vrh bh. glumišta! Rediteljica Selma Spahić je, sa kompletnim svojim autorskim timom i glumačkim ansamblom, uspjela mijenjajući samu arhitektoniku scenskog prostora, uspostaviti novi kod u percepciji gledanja i praćenja predstave, a glumačku igru dovesti na nivo stripovskih rješenja gdje vam likovi lebde iznad glava i što je začudniji njihov mizanscen to sve više postaju uvjerljiviji. A priče, jedna za drugom, prerastaju u košmar vizije i sna, bezgranične su i bezvremene, no priča na samom kraju, solilokvij, prekida taj slijed, zvuči jezovito i realno, samo govor je autora Karima Zaimovića, koji je posljednjeg ratnog dana izgubio svoj život. Da, i "Tajna džema od malina" jeste teatar duše!

Nadalje, predstava "Životinjska farma" G. Orwella i prva režija Dine Mustafića u SARTR-u. Koncept po kojem se ističe i pamti jeste da glumci dobivaju svoje uloge nakon glasanja publike. Izborni zakon je jasan, klepetanjem stočnih zvonaca mjeri se jačina zvuka koja određuje pobjednika tj. glumca/glumicu koji će te večeri interpretirati određeni lik. Konkretno to znači da svaki glumac mora znati sve uloge i, iz predstave u predstavu, premijerno odigrati svoju osvojenu ulogu i to uvijek sa drugim partnerom. Zabavna predigra za gledaoce, velika odgovornost za glumce, a sve sa idejom, punom sarkazma, o (političkoj) manipulaciji, o prihvatanju blejanja u stadu, o bezprizornosti vlasti, sticanju moći i ugnjetavanju, fizičkom i psihičkom, slabijeg i eventualno opasnog rivala.

Praizvedba teksta Igora Štiksa "Brašno u venama", u režiji Borisa Liješevića, okupila je vrhunski glumački ansambl od doajena Kaće Dorić i Mikija Trifunova, do starih sartrvih znanaca Admira Glamočaka i Izudina Bajrovića, te prvakinje Selme Alispahić i najmlađeg člana SARTR-a Jasenka Pašića. U zahtjevnoj dramaturškoj strukturi, komponiranoj od realnog odnosa članova jedne obitelji tokom zajedničke večere (nakon preživljenih ratnih

strahota) i iznenadnim sjećanjima likova kroz duge monologe, ovaj tekst je omogućio reditelju da zajedno sa glumcima savlada nametnutu dramsku formu "psihoanalizirajući" svaki pojedinačni lik, te da slojevitost svakog karaktera bude glumcu veće "pokriče" u načinu interpretacije dugih monologa, u trenutcima otvaranja duboko potisnutih ratnih rana. Snažna i emotivna glumačka igra učinila je da i ova priča, koliko bolna bila, postane katarzična.

Dvadesetpetogodišnjicu svog rada SARTR je započeo bez direktora, ali je obilježio novom dramaturzijom (Dario Bevanda i Benjamin Hasić) romana "Majstor i Margarita" Mihaila Bulgakova i u režiji Aleša Kurta. Estetika teatra koju emanira Aleš Kurt ne podliježe niti jednoj rediteljskoj konvenciji i standardu, njegove predstave su pune začudnosti, neočekivanih rješenja, ironije i duhovitosti. Upravo ta njegova maštovitost i imaginativnost doprinijele su da predstava bude Teatarska, sa jasnim idejnim i angažiranim stavom: gdje se kriju korijeni zla i manipulacija, kojom se služi, koliko je moćna da nas otruje i pogubi. I samo Bulgakovljevo štivo je svojom strukturom neuhvatljivo, no spretnim dramaturškim intervencijama i jasnim rediteljskim konceptom, predstava je otvorila mogućnost za takvu glumačku igru koja se bazirala na neočekivanim glumačkim bravurama cijelog ansambla.

Krajem 2016. na mjesto direktora dolazi Aleš Kurt. Njegova saradnja sa SARTR-om započela je još 1996.g režijom predstave "Pad", tako da mu ovaj teatar nije bio nepoznanica. No, nimalo nije bilo lako nastaviti tu repertoarsku progresivnost koju je Kreševljaković uspostavio. Ali, nemirnog stvaralačkog duha, Kurt se angažirao kao reditelj i predstavama "Jedvanosimsoboakalomistobo" i "Bullying collection" repertoarski odredio još jednu, vrlo bitnu, umjetničku liniju SARTR-a. Profilacija sarajevskih pozorišta usmjerena je ili prema odrasloj ili dječijoj publici, a rijetko ili nikako prema adolescentima. Ove dvije spomenute, dramaturški kolažirane (dramaturgija Nejre Babić), predstave imale su baš takvu namjeru, da isprovociraju mlade ljude temom, formom, načinom igre i započinu dijalog sa publikom. Nakon predstava se razgovaralo, glumci, malo stariji od njih, i gledatelji koji kroz ovakav koncept više nisu pasivni promatrači već aktivni sudionici.

Na odlasku iz SARTR-a, Aleš Kurt mi je omogućio rad na predstavi "Majka ili sve lutke idu u raj", mlade, tada apsolventice na ASU, dramske autorice Nedžme Čizmo. Želja mi je bila da svoje lutkarsko iskustvo prenesem u takav teatarski proces koji će se baviti specifičnim i metaforičkim jezikom u teatru za odrasle. S toga, odabrala sam saradnike koji su, zajedno sa mnom, djelovali u Studiju lutkarstva, Adisu Vatreš Selimović kao scenografa i kreatora lutaka, Branka Bankovića za scenski pokret, Kaću Sarajlić za muziku, Jasminku Požeg Božuta kao animatora lutaka. I kao što sam u SARTR stigla sa koreodramom "Odkamen" inspiriranom djelom velikog pjesnika Maka Dizdara, svoje djelovanje sam zaokružila sa predstavom koja je bila proizvod takvog procesa rada u kojem smo istraživali odnose u igri glumca i lutke, igre sa njom i preko nje.

Od samog osnutka, SARTR je često ulazio u koprodukcije sa drugim teatrima i institucijama i to ne samo iz finansijskih ili, u početku, prostornih razloga, već prvenstveno iz potrebe da rad na predstavi poveže umjetnike iz drugih pozorišta i sredina, te da se u tom umjetničkom "sučeljavanju" potentnije kreativno izraze. A vrijeme pandemije je pogodovalo za takve projekte koje su nastali kroz koprodukciju

saradnju. Predstava „Nije to to“ - Studije Fausta - po tekstu Simone Semenčić, u režiji Tomija Janežića, produkcijski je projekt u kojem su, pored SARTR-a, učestvovali i Kraljevsko pozorište Zetski dom sa Cetinja, Beogradsko Dramsko pozorište, kao i Internacionalni teatarski Festival MESS. Teatarski mag Janežić okupio je sjajni glumački ansambl (Selma Alispahić, Karmen Bardak, Jelena Laban, Emina Muftić, Maja Randić, Maja Salkić, Dunja Stojanović, Amila Terzimehić) kao i Branka Hojnika scenografa, kostimografkinju Marinu Sremac, Katju Legin koreografkinju, Mirjanu Medojević asistenticu režije...

Značajna koprodukcijaska predstava SARTR-a, Peripetije Production iz Skoplja i Makedonskog naraodnog teatra, bila je "Neće biti smak svijeta" mladog, ali već afirmiranog, sarajevskog autora Adnana Lugonića, u režiji Nine Nikolikij koja je okupila glumce iz Zenice (Saša Handžić), Makedonije (Darja Rizova) i sartrvu, netom zaposlenu, Džanu Džanić.

Svoju tridesetogodišnjicu rada SARTR je započeo predstavom "Sarajevo feeling", dramatičara Almira Bašovića, u režiji koreografa Thomasa Steyaerta, i u koprodukciji sa Scenom MESS. Iako se radilo o praiizvedbi novog Bašovićevoog teksta, tokom procesa rada na predstavi, snažna dramatska osjećajnost mladosti uoči i tokom agresije na BiH, odvela je realizaciju u koreo-dramu, teatarsku formu koja je omogućila glumcima da, ne samo riječima, već svim svojim bićem, pokretom, plesom, tijelima, ožive likove i kroz snažnu fizičku i ekspresivnu igru ocrtaju sarajevski feeling.

Nadalje slijedi "Andeo uništenja" velike spisateljice Elfride Jelinek, u režiji Sabine Mitterecker, radenu u koprodukciji sa Hrvatskim narodnim kazalištem iz Mostara, uz partnerstvo sa Theatre.punkt i Realstage. Ovaj projekt je umrežio dva teatra, oba nastala u ratnom vohoru, a glumačka igra Selme Alispahić i Jelene Kordić, te Seada Pandura, Dražena Pavlovića i Džane Džanić, zasigurno nadilazi bosanskohercegovačke standarde glumačkog umijeća.

Još jedna umjetnička funkcija koju treba apostrofirati jeste da je SARTR od prvih dana bio repertoarski usmjeren i na predstave namijenjene djeci, te ne treba čuditi da je 1997.g. prigrlilo i značajno podržao osnivanje Studija lutkarstva koji je bio prva ne-formalna škola u educiranju djece i mladih, a kasnije i škola stručnog usavršavanja mladih, u domeni lutkarstva i teatra uopće. Veliki je broj predstava za djecu koje su nastale u koprodukciji sa Studijom i koje su bile realizirane iz potrebe odgoja najmladih kako bi stekli naviku, odrastali uz teatar i postajali nova sartrvska i sarajevska publika.

Trideset godina nije veliki broj u povijesti jednog teatra, ali način na koji je SARTR nastao, opstao i razvijao se, te postao "najkreativnijom pozornicom u Sarajevu", govori, prvenstveno, o velikoj ljubavi onih koji su ga stvarali 1992. godine, o upornosti i posvećenosti svih koji su ga gradili i kroz njega prolazili, te je svih ovih godina bio mjesto naše savjesti, mjesto hrabrenja i nadanja - bio teatar duše.

Nepravredno bi bilo, na kraju, ne sjetiti se i svih onih koji su od prvih dana stali uz umjetnike i, još uvijek su ili donedavno bili, sartrvci kao što su Sretko Vujić, Zorica Fetahagić, Nebojša Kovač, Damir Fazlagić, Goran Flilipović, Mulija Oprašić, jer oni su značajni dio ove priče, kao i svi kasnije zaposleni u tehnicu i administraciji.

UČESNIK

Piše: Aleš Kurt

Prvi put kad sam ušao u kancelariju SARTR-a, ona se nalazila u Dalmatinskoj ulici. Zgrada je imala pomalo čudan lift. Neko je morao da ga otvori ključem izvana. Lift bi u normalnim vremenima i na nekom drugom mjestu izgledao kao kloпка.

I tu je sjedio direktor SARTR-a, Safet Plakalo. Ponudio mi je režiju. Dobio sam tekst. Camus, Pad, neobičan tekst. Monofaza. Dragi Bože. Čudno da ne može čudnije biti.

Vidio sam, ne znam tačno kad, dosta prije nego što sam ušao u SARTR-ov lift. Čelu Bajramovića kako šeta na uzici malog tigra po Ferhadiji. Ali to uopće nije bio najneobičniji događaj koji sam vidio u Sarajevu tih dana. Ovo što pišem su ipak sjećanja, a ona su suštinski fikcija. Neke stvari se sigurno nisu desile onako kako ih ja zamišljam. To je činjenica. A druga činjenica je da ovo sjećanje zadire u privatnost. SARTR je u velikoj mjeri dio mog intimnog svijeta i nezgodno mi je uopće pisati o svemu ovome.

Safet mi je predložio kao suradnicu spisateljicu Ljubicu Ostojić. Moje impresije o teatru su se vrtile tada oko toga da se tu radi o prilično konzervativnoj umjetnosti. Ljubica mi je otvorila oči. Uvjerala me svojom alhemijom da se možemo poigrati s tim tekstom prije nego što uopće dođe do glumaca. To je zapravo bilo otvaranje sfera. Na kraju je u tekst ušlo još troje pisaca, Bucati, Harms, Plat. Mislio sam da će Safet biti zgrožen onim što smo uradili od Pada. Na moje zaprepaštenje njemu se naš rad na tekstu dopao.

Damir Fazlagić inspicijent. Pomogao mi je koliko je mogao. Amfiteatar Ragusa. Beton, Stubovi. Hladnoća. Kostimi Samre Mujezinović dobijaju tople dodatke. Ja se hladnoće ne sjećam jer sam se sve vrijeme osjećao kao na ispitu. Dva čovjeka štimažu klavir koji Dejo Lazarević treba da svira. Neobični štimeri.

Umjetnik pravi vitraže na prozorima Raguze. Beskonačan proces, kao da radi Sikstinsku kapelu. Ribe se pretvaraju u ptice. Ta optička iluzija je i na kulisama, a original na afiši. Ribica u akvarijumu. Zlatna. Mulja se brinula za ribicu i ona je doživjela pristojnu starost. Haznadarević kao glavni sponzor pravi namještaj, Masivan. Puno drvo. Kad se neko popenje na stol, kao da se popeo na betonsku ploču. Mirsad Herović Hera nam je postavio svjetlo. Nemamo baš puno reflektora. Ono što smo mogli upaliti je upaljeno. Niske kulise a reflektori pričvršćeni na rub kulisa. Glumac kad stane na stolicu, samo što ne udari glavom u reflektor.

Safet potpuno hladnokrvan. Mislim se odakle ovom čovjeku hrabrost da baš mene zovne da mu režiram predstavu. Nisam siguran da ću ispuniti njegova očekivanja. Ali šta da se radi? Kad sam već počeo onda ću je valjda i završiti. „Pad“ je imao premijeru 18.04.1997. Gordana Boban, Mirsad Tuka i Izudin Bajrović su izvrsno glumili u predstavi. Vrijeme sunčano. 21.12.1997. Umro Mirza. Moj voljeni očuh. I tako se završila ta 1997. Naučio sam neke stvari i o teatru i o životu. F. Truffaut kaže u filmu „Američka noć“ da je reditelj onaj tip kojeg svi stalno nešto pitaju, a on zbog toga mora neprestano donositi odluke. Naravno većina odluka su pogrešne.

Bilo je užasno puno prašine u Sarajevu tada. Mi smo još imali one UNHCR-ove najlone na prozorima. Sistem je funkcionirao isključivo paušalno. Nisam bio siguran da imamo neki plan za budućnost.

Jedino što se do danas promijenilo je najlon na prozorima. Prašine i dalje ima, samo se čini da je drugog porijekla. Biće da nismo imali plan.

Gledao sam u Raguzi predstave kao što su „Odkamen“, ili „Grafiti o vrlini“. To mi se tada činilo normalnim teatrom za grad koji je izašao iz opsade. I sadržaj i forma su bili vrlo otvoreni i slobodni. Nije bilo malograđanskog teatra ni u tragovima. Poslije sam sam shvatio da to uopće nije bilo normalno. Nakon nekog vremena stvari su počele da se vraćaju na svoje.

Obljetnica SARTR-a u Šahovskom. Dobio neku diplomu. Mislio sam da je moja avantura u Sarajevu gotova. Sjećam se da je bila užasna vrućina i da sam na kraju ostao sa Bibanom i njegovom djevojkom. Avantura mijenja tebe a ne ti nju. Ti si samo učesnik.

pozicija SARTR-a je ostala neizvjesna, kao što su predstave i dalje zadržale element iznenađenja. Svaka od ključnih predstava SARTR-a u različitim periodima je pomjerila na neki način granice teatra u tom trenutku, na tom mjestu. „Ay Carmela“ je zračila čistotom antifašističke borbe u esencijalnom obliku, iako je ta borba u stvarnom svijetu bila izgubljena. Zato je predstava bila još dirljivija. Da nije bilo te predstave, pitanje je da li bi SARTR danas postojao. Selma Alispahić i Dragan Jovičić su kreirali magiju koja je lebdila iznad predstave kao mjesečeva svjetlost. Jednostavno desi se (rijetko) da umjetnost preraste svoje okvire.

„Bog, rat i ostalo“ je bila predstava o izgubljenim idealima, i o tome kako Bog, kojeg je glumila Belma Lizde Kurt, ne razumije koncept nade. Odgovarala je vremenu. Kad sumiramo to je bio trenutak gdje je cinizam vladao kao opće prihvaćena društvena forma. Mislim da više niko nije vjerovao da se nešto može promijeniti na bolje. Ljudi su općenito bili nezadovoljni. Oni koji su se borili protiv nepravde, i besmisla te nove realnosti su se umorili. Svako se brinuo samo za sebe, najbolje što je mogao. Egoizam je postao svetinja. Kostime i scenu je radila Amela Vilić. Od trenutka kad sam je upoznao želja mi je bila da sve predstave koje budem režirao radim baš s njom. Ako ste htjeli da vaša predstava ima stila onda ste morali da radite sa Amelom. Pokojni Žan Marolt je glumio u predstavi i bio je kao i uvijek čaroban. Imali smo tri plakata za predstavu, i njih je kreirao Anur Hadžiomerspahić koji više nije s nama. Oma Arslanagić je radio svašta kako bi nam pomogao da napravimo tu predstavu, između ostalog predložio mi je da izbor muzike radi Doktor Robert Torre. I on je nedavno preminuo.

„Tajna džema od malina“, finalno to je bio umjetnički eksperiment, putovanje kroz svijet Karima Zaimovića. Igra sa različitim teatarskim formama Selme Spahić, izvrtanje jezika i konvencija naopako. To je bio konceptualni tour de force. I opet je jedna predstava pomjerila neke teatarske granice.

Ovo pišem iz pozicije nekoga ko voli teatar. Ne mogu pisati kao direktor SARTR-a, jer sjećanje na ono što su uradili moji prethodnici čini moj doprinos minornim. Vjerujem da je teatar puno veći od svakog pojedinca. Mi smo male čestice od kojih on živi. Ali nikada nismo iznad njega. Jedna od novijih produkcija ovog teatra me podsjetila na to koliko je svaki čovjek zapravo sitan.

„Nije to to“, u režiji Tomija Janežića je predstava koju moram apostrofirati u ovom kratkom pregledu posebnih momenata. Ne spominjem predstave po nekoj top listi najboljih. Spominjem predstave koje su kontekstu u kojem su napravljene bile po nečem izvan normalnog.

A to se obično i pamti. „Nije to to“ je započeta kao vrlo slobodna studija Fausta. Janežić je zapravo bio centar te priče i kroz njega i iz njega je svo to i izlazilo na scenu. Bila jo to najveća i

najkompliciranija koprodukcija koju je SARTR ikada radio. Tri zemlje, tri teatra, Kraljevsko pozorište Zetski dom iz Cetinja, Beogradsko dramsko pozorište, Festival MESS, i SARTR. Glumice iz tri zemlje, umjetnička ekipa dobrim djelom iz Slovenije. Prvi sastanak sa ekipom je imao između ostalog kao temu zagađenje zraka u Sarajevu. Tomi je čak predlagao da prebacimo cijeli proces negdje na planinu. Zagađenje se smanjilo, probe su počele, ali gotovo stidljivo počela je da kruži priča o nekom novom virusu. Vrlo brzo su se sporadične vijesti pretvarale u novu realnost. Proglašena je pandemija Corona virusa. Rad na predstavi je tri sedmice prije premijere prekinut zbog lockdowna. Nakon završetka tog prvog zatvaranja, insistirali smo da se ekipa vrati u Sarajevo i da se predstava završi. I to se i desilo. Predstava i reprize su igrane pred ograničenim brojem publike. U tom trenutku teatar u ostatku svijeta kao da nije postojao. Ne znam da li smo uopće bili svjesni šta smo radili u tom trenutku. Predstava je u septembru igrana na festivalu MESS. Desila se beogradska premijera. Odlazak na festival Desire u Subotici. I tek na kraju 2021. su se stekli uslovi za premijeru na Cetinju. Tek tada smo svi na trenutak odahnuili. Ne zbog kraja pandemije, već zbog toga što je posao završen. Te dvije godine su mi se činile kao bar šest dugih i neizvjesnih godina. Možda je baš ta predstava pokazala svu krhkost teatra, ali i snagu.

Ovo višegodišnje putovanje sa SARTR-om je zapravo bio zbir avantura koje su mi pomogle da ostanem živ, da se ne izgubim u sivilu vremena, i da ne izgubim u potpunosti vjeru u činjenicu da ljudska volja može na kraju stvoriti djela neobjašnjive vrijednosti. Bila mi je čast da učestvujem u ovoj priči i nadam se da neću doživjeti njen kraj.

Prilikom otvaranja renovirane željezničke stanice na Bistrici, jedna misao mi je opsesivno prolazila kroz glavu: Nije bitno da li je voz stao, već je bitno da li postoje šine. Sve dok se bude nazirala neka daleka destinacija u čijem pravcu SARTR ide, biće dobro.

OSNIVANJE SARTR-A POČETAK KULTURNOG OTPORA U SARAJEVU

Pišu: Nihad Kreševljaković, Hana Bajrović Čardaković

Opsada grada Sarajeva bila je najduža u suvremenoj historiji ratovanja. Okupatorski обруч oko Sarajeva bio je dug 62 kilometra, a oko grada je bilo raspoređeno 1.600 komada teške artiljerije i 12.000 vojnika. Na Grad i njegove stanovnike ispaljeno je više od dva miliona granata raznih kalibara; u prosjeku oko 1.000 granata dnevno ili 1,5 svakog minuta. Granatama, snajperskim hicima i drugim oružjem ubijeno je 10.615, a ranjeno 61.136 građana i građanki Sarajeva. Ubijeno je 1.601, dijete, a njih 14.947 je ranjeno. Od samog početka napada na Sarajevo, agresor je rušio i palio najznačajnije kulturne, historijske, privredne i sportske objekte. Još 2. maja 1992. u danu koji se pamti kao jedan od najgorih dana opsade, uništena je, zapaljena ili teško oštećena sva bitna infrastruktura neophodna za normalno funkcionisanje života. Zapaljena je i uništena Vijećnica u kojoj je bila smještena Nacionalna biblioteka. Uništen je Orijentalni Institut sa svojom bogatom zbirkom. Zapaljen je i olimpijski kompleks Zetra. Granatiraju se Zemaljski muzej, fakulteti, pozorišta, škole, bolnice, vjerski objekti, redovi za humanitarnu pomoć... porodišne i groblja! Svakodnevno su granatirane i stambene i civilne zgrade. Već prvih par mjeseci agresije, gotovo da nije postojala kuća ili stan na kojem su ostala sačuvana stakla. Posredstvom novinara koji su sa svih strana dolazili u Grad i prenosili te užasne slike, Evropa i svijet su imali mogućnost da u živom prenosu prate opsadu, agresiju i genocid. U prosjeku, na Sarajevo je dnevno padalo 329 granata, a 22. juli 1993. godine ostao je upamćen kao dan kada je Grad pogoden sa rekordnih 3.777 granata. Sarajke i Sarajlije su pod opsadom provele gotovo četiri godine. Opsada grada Sarajeva trajala je od 5. aprila 1992. do 19. marta 1996. kada je reintegrirana Grbavica. Svaki od tih 47 mjeseci, svaki od ta 1425 dana, svaki sat, svaka minuta... bili su zasebni i posebni, drugačiji od svega što su ljudi do tada iskusili.

Napušteno manje-više od svih; bez oružja, struje, vode, hrane, plina... Sarajevo se nije predavalo. Grad je poput zasebne planete živio neki svoj život. Osim hrabrosti i prkosa koji su pokazivali na prvim linijama odbrane, građani i građanke su nastojali očuvati barem privid normalnosti, neophodan da bi vlastitim životima dali smisao. Iz današnje perspektive, jasno je da je život koji su tih godina Sarajlije živjele bio jedan u potpunosti autentičan primjer svijesti i kulturnog otpora koji je, bez obzira na okolnosti, u središtu svoje misije imao za cilj slaviti ljepotu različitosti i slobodu.

Po dostupnim podacima podacima, u toku opsade održana su 3.102 umjetnička događaja, 48 koncerata Sarajevske filharmonije, objavljene su 263 knjige, održano je 177 likovnih izložbi, snimljeno 156 dokumentarnih filmova. Prva nevladina organizacija u BiH, registrirana u opkoljenom Sarajevu, bio je P.E.N. Centar Bosne i Hercegovine, osnovan 31. oktobra 1992. godine. Nastali su brojni rok-bendovi koji su koncerte održavali na struju koju su proizvodili rijetki agregati. Održan je i koncert Rock Under The Siege (Rok pod opsadom).

U sarajevskim teatrima kao i širom grada odigrano je preko 100 premijera u toku opsade. Samo institucionalni teatri imali su 57 premijernih izvođenja u toku četiri godine opsade. Odigrano je oko 2.000 predstava. U Sarajevu su u toku opsade održana dva internacionalna filmska festivala. Godine 1993. održan je festival pod nazivom "Poslije kraja svijeta", a zatim je 1995. održan prvi Sarajevo Film Festival koji je danas jedan od najznačajnijih filmskih festivala u Evropi. U prostoru zapaljenog kina Sutjeska postavljena je kulturna izložba savremene bh. umjetnosti "Svjedoci postojanja". Pod pokroviteljstvom predsjednika Republike, početkom opsade, održan je i veliki naučni simpozij posvećen dolasku sefardskih Jevreja u Sarajevo! Održani su brojni koncerti, predstave, izložbe, te multimedijalni teatarski i filmski sadržaji u okviru festivala MESS i Sarajevska zima.

Svakako se može smatrati zasebnim fenomenom da je u tom potpuno kataklizmičnom ambijentu, na samom početku opsade, formiran Sarajevski ratni teatar SARTR. Svakako da se radi o historijskom događaju s obzirom na činjenicu da je to prvi slučaj u savremenoj evropskoj historiji da jedna pozorišna institucija bude pokrenuta u toku rata.

Najmladi teatar u Sarajevu utemeljen je 17. maja 1992. godine na inicijativu reditelja Dubravka Bibanovića i Gradimira Gojera, ing. Đorđa Mačkčića, te pisca Safeta Plakala. Ideja o Sarajevskom ratnom teatru rodila se u u Kabareu Pozorišta mladih koji je početkom rata pretvoren u sklonište za okolne stanare, a u kome su spas potražili i neki od sarajevskih umjetnika i umjetnica. U malom, mračnom pozorišnom prostoru, pod svijećama, u jednom od dugih razgovora, njih četvorica došli su na ideju o objedinjavanju svih teatarskih snaga na nivou Grada, te objedinjavanju svih pozorišnih djelatnika, umjetnika i umjetnica koji su ostali u gradu u jedan, jedinstven ansambl, formirajući tako zajednički pozorišni repetoar. Ime novom pozorištu su dali Dubravko Bibanović, Safet Plakalo i Gradimir Gojer – Sarajevski ratni teatar – SARTR. Svjesno je napravljena poveznica u skraćenici SARTRA kao predvodnika duhovnog otpora grada sa imenom Jean Paul Sartrea, člana francuskog pokreta otpora, velikog pisca, autora brojnih knjiga (uključujući i „Bilješke o ludoriji rata“).

Sarajevski ratni teatar je 12. januara 1993., odlukom ratnog Predsjedništva Skupštine grada Sarajeva, zvanično registriran kao javna ustanova iz oblasti kulture od posebnog interesa za odbranu Grada. Ipak, već u augustu 1992, Sarajevski ratni teatar je prvenstveno konstituisan kao vojna jedinica pri Regionalnom štabu Oružanih snaga BiH. U Kabareu Pozorišta mladih je 4. augusta iste godine održana Prva konstituirajuća sjednica pozorišnog savjeta Sarajevskog ratnog teatra. Sjednicom koja je počela u 13.00 predsjedavao je Gradimir Gojer, a prisustvovali su joj: Đorđe Mačkčić, Milenko Goranović, Ferida Duraković, Edhem Bičakčić, Ante Vrankić, Sead Fetahagić, Jovan Divjak, Dubravko Bibanović, Slobodan Perišić, Afan Ramić, Enver Dizdar, Josip Pejaković, Željko Hajndl i Safet Plakalo. U prvoj tački usvojenog dnevnog reda koja je glasila „Informaciju o osnivanju Sarajevskog ratnog teatra“ Dubravko Bibanović je upoznao Savjet sa hronološkim slijedom događaja koji su prethodili osnivanju SARTR-a. U dokumentu stoji i slijedeće:

„U diskusiji je istaknuto da je nasatnak SARTR-a, kao nužnost vremena u kome je iz više razloga onemogućeno djelovanje profesionalnih pozorišnih institucija, blagovremen i dobrodošao, jer je u kulturnom životu Sarajeva nastala ozbiljna praznina. Ujedno, od ne manjeg značaja je i činjenica da su se oko SARTR-a spontano okupili glumci i ostali stvaraoci iz profesionalnih pozorišta, te znatan broj slobodnih umjetnika kako bi odgovorili svojoj umjetničkoj zadaći u ratnim uslovima.“

U drugoj tački izabrani su organi institucije. Za predsjednika Savjeta izabran je Gradimir Gojer, a savjet je brojao 33 imena s obzirom na to da je na prijedlog pukovnika Jovana Divjaka „u Savjet uključen i predstavnik Regionalnog štaba Teritorijalne odbrane.¹ Izabrani su također i članovi Umjetničkog Savjeta za čijeg predsjednika je izabran Dr. Predrag Finci², a aklamacijom i lista članova Izvršnog odbora SARTR-a.³

¹ Gradimir Gojer kao predsjednik, Dubravko Bibanović, Predrag Finci, Darko Lukić, Gavriilo Grahovac, Enver Dizdar, Safet Plakalo, Marko Vešović, Ljubica Ostojić, Goran Milić, Franjo Topić, Juraj Martinović, Nazif Gljiva, Afan Ramić, Muhsin Rizvić, Edhem Bičakčić, Ivo Knežević, Đorđe Mačkčić, Petar Waldeg, Sead Fetahagić, Ferida Duraković, Josip Pejaković,
² Jusuf Prazina, Mirsad Delimustafić, Jovan Divjak, Jusuf Pušina, Slobodan Perišić, Željko Hajndl, Dževad Topić, Milenko Goranović, Vesna Mašić, Ilija Šimić i Dervo Harbinja
³ Ostali članovi: Dubravko Bibanović, Safet Plakalo, Gavriilo Grahovac, Gradimir Gojer, Predrag Finci, Milenko Goranović i Admir Glamočak
Za predsjednika je izabran Đorđe Mačkčić (direktor Pozorišta mladih), a kao njegov zamjenik Milenko Goranović (vršioc dužnosti direktora Kamernog teatra 55), Đorđe Mačkčić, Safet Hadžimehanović, Safet Plakalo, Milenko Goranović, Zoran Lešić, Gradimir Gojer, Besim Mulamuhić, Dubravko Bibanović, Zlatan Smajlović

Za prvog rukovodioca, odnosno direktora Sarajevskog ratnog teatra, na prvoj konstituirajućoj sjednici, izabran je Dubravko Bibanović koji je vršio tu dužnost gotovo godinu dana. Nakon toga, od 7. juna 1993. godine funkciju direktora SARTR-a obavljat će Gavriilo Grahovac sve do 1. februara 1995. kada za direktora Sarajevskog ratnog teatra biva imenovan Safet Plakalo.

Direktor Bibanović je na početku djelovanja pozorišta predočio plan i program uključujući postojeći repertoar na kome je već bilo 8 predstava, uključujući i predstavu „Kosa“ koja je bila u pripremi u Kamernom tetaru 55, te repertoarski plan za sezonu 1992-1993 na kojem su se, među 7 planiranih predstava, nalazile predstave „Sklonište“ i „Kako Musa dere Jarca“. Među planiranim aktivnostima navedena je i priprema predstave „Nadstojnik“ Harolda Pintera. Planirani su i programi za djecu, te multimedijalni projekat „Pamtiti“ kao razvoj dramskog teksta iz života Oružanih snaga Republike BiH. Također, na prijedlog Jovana Divjaka prihvaćena je i ideja da se formira „Ratni kabare“ kojim bi rukovodio Sead Fetahagić. Usljedit će, kako stoji u zapisniku sa ove sjednice, spontana

„Sklonište“ je nastalo kao groteska u kojoj su likovi komunicirali govorom smijeha o tužnom. Takav pristup Safet Plakalo je smatrao najprimjerenijim duhu Bosanaca, prepoznajući humor najizraženijom crtom ovdašnjeg duhovnog vitaliteta. Upravo u odnosu na to, u svojim zapisima iz perioda opsade, Safet Plakalo kada govori o predstavi „Sklonište“ navodi:

„Tako smo, napokon, i mogli da kroz ovu predstavu repliciramo i Brehtovom poetskom pesimizmu iz drame „Čovjek je čovjek“, da slijedimo njegovu dijalektiku u teatru, ali i da identificiramo makbetovsko ludilo zločinaca koji su poduzeli pokolje i pustošenja diljem Bosne i Hercegovine: kada neko zagazi u krv, on ne ne staje sve dok ga neko ne zaustavi.“

Sa punom sviješću, hrabro prihvatajući uvjete i stanje bosanske apokalipse, u predstavi „Sklonište“ umjetnici i umjetnice se gorko podsmjehuju nadi da će nam bilo ko pomoći. Prepuštenost samim sebi ne doživljava se kao tragedija, već naprotiv, kao jedina istinska nada u sebi i ljude oko nas.

rasprava u kojoj više učesnika u diskusiji⁴ ističu da će, sasvim sigurno, po završetku rata biti nužno nastaviti sa djelovanjem Sarajevskog ratnog teatra. „Za to će“, kako u dokumentu stoji, „postojati i praktični, ali i sasvim umjetnički razlozi“. Navodi se i to da je sjednica završena u dobrom raspoloženju. Istovremeno, sa organizacionim struktuuiranjem Sarajevskog ratnog teatra, traju i pripreme na predstavi „Sklonište“, a koja će ponajviše obilježiti ono po čemu je SARTR ostao upamćen u periodu opsade. Uz zvuke granata, reditelj Dubravko Bibanović i Safet Plakalo svakodnevno rade na tekstu, okupljaju umjetničku ekipu, započinju probe...

Predstava „Sklonište“ će premijerno biti izvedena 6. septembra 1992. u 17.00 u Kabareu Pozorišta mladih. To je bila prva ratna pozorišna premijera u Sarajevu. Glumačku ekipu predstave činili su: Miodrag Trifunov, Zoran Bečić, Irena Mulamuhic (kasnije, na gostovanju „Skloništa“ nju je mijenjala Nisveta Omerbašić), Alija Aljović i Branko Ličen, Jasna Diklić, Nebojša Veljović, Senad Bašić. Muzički saradnik u predstavi bio je sarajevski violončelista Vedran Smajlović, a scenograf i kostimograf Slobodan Perišić. Slobodan Perišić je i autor postera i vizuelnog identiteta, odnosno logotipa Sarajevskog ratnog teatra sa stiliziranim ljljanom načinjenim od dva slova „R“ i slova „T“. Pored njih tu su bili i inspicijent Esad Ramović, majstor svjetla Mugdim Šehović, rasvjetljivač Midhat Šehović, majstor tona Božidar Lukić, šminker Tomislav Markunović, garderober Avdo Čukojević, dekorateri Esad Landžo i Dragan Janošević dok je maske izradila Lada Pervan.

Premijernu izvedbu predstave Sklonište posvetili su svojim stradalim prijateljima: poginulom ton majstoru Vuku Vučku Vrhovcu te teško ranjenom Nerminu Tuliću i Deani Divljan Hajndl – „s divljenjem za njihovu hrabrost i nadom da će uskoro ponovo biti među nama“.

Rad na ovoj predstavi odvijao se u podrumu Pozorišta mladih. I ono se, kao i druga pozorišta, nalazilo u zoni intenzivnih granatiranja. U takvom ambijenu, u prostoru gdje se u isto vrijeme nalaze i umjetnici i obližnje komšije koje su tu potražile skrovište, autori su se suočavali sa stvaralačkom i etičkom dilemom. Sa pitanjem „koliko ima smisla baviti se teatrom u ratu?“. Ta predstava upravo je i nastala kao odraz tadašnje svakodnevnice u kojoj su se našli Safet Plakalo, Dubravko Bibanović, ali i svi ostali umjetnici i umjetnice.

Samo iz takvog duha mogla je nastati ova kao i sve druge predstave te sva ona ostala umjetnička djela u Sarajevu pod opsadom. To što su radili nije bilo negiranje stvarnosti već jednostavno pokušaj da se i takvoj stvarnosti ostane čovjekom! Lijepo je to stanje opisao Safet Plakalo riječima: „Svekolika umjetnost, pa i teatar je nemoćan pred silama zla, ali je moćan da u ljudskoj duši pokrene onaj emotivni naboj koji čeliči čovjekov otpor zlu.“

Miodrag Miki Trifunov sjećajući se tih dana i predstave koja je izrodila jedan incident koji je bio daleko više od pozorišta efekat umjetnosti objašnjava riječima: „Što smo više radili to je naše postojanje imalo više smisla, a sve što nas je okruživalo je imalo sve više besmisla.“ Smrt, stradanje i destrukcija nisu mogli zaustaviti umjetnost i potrebu za njom. Tako je donesena odluka da se igranje predtave ne otkazuje ni na dan kada su neposredno pred početak gostovanja predstave na Bjelavama dobili tužnu vijest da je od neprijateljske granate ispaljene sa brda poginuo njihov kolega Vljako Šparavalo. Tuga i bol postali su motivacija, koju Miki Trifunov objašnjava time da je potreba za umjetnošću „bila jača od smrti i naših malih života.“

Jedan od najzanimljivijih fenomena vezanih za ekspanziju kulturnog djelovanja u periodu opsade jeste odgovor publike. I danas se pokušava racionalno objasniti šta je ono što je motiviralo ljude da dolaze gledati predstave time svjesno riskirajući vlastite živote. Odgovor na to pitanje dobrim dijelom je vezan upravo za predstavu „Sklonište“ s obzirom na činjenicu da ona jeste bila okidač i prva predstava zbog koje je publika ušla u ratom zatvorena pozorišta.

Miodrag Miki Trifunov u sjećanju na publiku govori: „Reakcije su bile žešće, emocije su bile čišće, otvorenije, nepatvorene. Mi nismo imali vremena za laži!“

Nije pretjerivanje reći da je „Sklonište“ značajno utjecalo na ono što će dovesti do teatarskog buđenja u Sarajevu koje će za konačni rezultat imati fascinantni broj od 57 teatarskih premijera realiziranih samo u okviru institucionalnih teataru od jeseni '92 do proljeća '96. To je predstava koju i umjetnici i publika pamte kao posebnu jer je označila početak jednog novog života u Gradu pod opsadom. Značila je život u sred razaranja. Iako se ne zna da li je knjiga utisaka sa premijerne izvedbe „Skloništa“ preživjela rat, po pričanju Safeta Plakala,

ali i drugih svjedoka, u nju je jedna naša sugrađanka napisala: „Hvala Vam što ste nam pomogli da ne poludimo“. To je sigurno i razlog što je ova predstava neprestano igrala za sve vrijeme trajanja opsade Sarajeva. Po pisanju novinarki Nade Salom, na afiši predstave „Sklonište“ od 23. septembra 1992. Safet Plakalo je na rubu lista napisao: „Sve se ovo dogodilo slučajno. No, slučajnost je ljudska dužnost.“ U jednom svom tekstu, Budo Vukobrat napisao je kako je „kulturna predstava „Sklonište“ postala, ne samo simbol, nego i inspiracija i jedno od osnovnih uporišta autentičnog pokreta otpora, duhovnog ustanka čitavog jednog grada koji je stenjao pred naletima gladi, žeđi, zime i svakojake sirotinje.“ I predstava „Sklonište“ zaista jeste bila čudo u tom vremenu. Sve njene izvedbe bile su izuzetno posjećene, a građani i građanke su riskirali vlastite živote da bi bili dijelom tog iskustva. Među sačuvanim podacima o njenom putu navodi se da je doživjela 150 izvedbi od kojih nešto više od 100 održano u samom Sarajevu. Sredinom 1993, tačnije, 21. maja, „Sklonište“ je doživjelo svoje jubilarno, 50. izvođenje. Na pozivnici je pisalo: „S iznimnim zadovoljstvom, pozivamo Vas da prisustvujete jubilarnom 50. izvođenju predstave SKLONIŠTE autora Safeta Plakala i Dubravka Bibanovića koja će se dogoditi u petak, 21. maja/svibnja 1993. u Kamernom teatru 55 s početkom u 13.00 sati. Predstava će biti igrana bez obzira na energetska situaciju. Srdačno Vaš SARTR.“

Već sredinom oktobra 1992. u hotelu Holiday Inn postavljena je i druga predstava Sarajevskog ratnog teatra „Ljubavi Georgea Washingtona“, također u režiji Dubravka Bibanovića. Krajem 1992. godine iz Zapisnika od 10. novembra sa druge sjednice Pozorišnog savjeta saznajemo da je predstava „Sklonište“ „pozorišni hit“ te da dalje produkcijske aktivnosti SARTR-a slijede repertoarski pravac koji zagovara izvedbe djela savremenih domaćih pisaca sa aktuelnom tematikom. Sa zapisnika te sjednice saznajemo i da se premijera nove planirane predstave „Kako Musa dere jarca“ očekuje za desetak dana.⁵ Prvobitni uspjeh predstave „Sklonište“ bio je toliki da je planirana i realizacija igranog filma, a općenito, u tim godinama, SARTR se nastoji profilirati kao institucija multimedijalne orijentacije. Zaista, Sarajevski ratni teatar je, pored teatarskih predstava i pozorišne produkcije, organizirao različite kulturne programe poput samostalne izložbe reljefa, slika i grafičkog dizajna autora Slobodana Perišića u septembru 1992. ili program pod nazivom „Bosno, imenom te zovem“ autora Safeta Plakala 1993. godine, a koji je imao deset izvedbi. U dopisu Predsjedništvu Skupštine Grada Sarajeva od 16. novembra 1992. navodi se da je SARTR „u svom bezmalo sedmomjesečnom djelovanju učinio izuzetno mnogo, kako na oživljavanju kulturnoga života Grada, tako i na njegovom svekolikom normaliziranju.“ Već u tom trenutku SARTR je imao postavljene 3 predstave sa tridesetak izvedbi, 40 nastupa poetsko-muzičke i zabavne provenijencije uz napomenu da je te programe gledalo oko 10.000 ljudi, uključujući i pripadnike Oružanih snaga. Posebno značajan oblik djelovanja ovog pozorišta manifestirao se kroz poetski teatar. Ovi programi, a u kojima se posebno isticao glumac Miodrag Miki Trifunov, održavani su po čitavom gradu. Glumci i glumice su se ponekad i spontano organizovali te priređivali performanse za djecu ili igrokaze koje su igrali u sarajevskim kafićima, obdaništima i skloništima širom Grada. Oni su u tom periodu organizirali i nekoliko koncerata različite muzike. Za vrijeme opsade, od maja 1992. do marta 1996-e. SARTR je pored ovih različitih kulturnih programa realizovao 5 pozorišnih premijera, od kojih i jednu predstavu za djecu.⁶ Posljednja ratna premijera ovog Pozorišta održana je neposredno pred kraj rata, a u pitanju je predstava „Memoari Mine Hauzen“. Ona je nastala kao nastavak predstave „Sklonište“, a izvedena je i dugo nakon rata.

Sarajevski ratni teatar je ubrzo nakon svoje prve premijere počeo dobivati pozive za gostovanje iz različitih krajeva svijeta od umjetnika koji su prepoznali kao zanimljivost i jedinstvenost ovaj fenomen sarajevskog kulturnog otpora. Na počecima organizacije gostovanja, izlazak iz Sarajeva bio je gotovo pa nemoguć, a procedure da se grad napusti posredstvom snaga Ujedinjenih nacija bile su isuviše komplicirane. Unatoč pokušajima umjetnica i umjetnica da se predstave i van granica, to će postati moguće tek u jesen 1994, tačnije početkom septembra, kada Sarajevski ratni teatar odlazi na svoje prvo gostovanje sa ekipom „Skloništa“. Predstava je odigrana u Oslu, Londonu, Skoplju, Zagrebu, Ljubljani i Novoj Gorici. Izvedba u Oslu je organizovana pred drugu godišnjicu od svoje premijere u Sarajevu, 5. septembra 1994. godine. Nakon 5 dana koliko su se tamo zadržali i nakon nekoliko izvedbi, ansambl odlazi u Sloveniju, gdje su 20. septembra predstavu odigrali u Slovenskom

mladinskom gledalištu. Početkom 95-e predstava je nastavila svoj put po Evropi. U februaru 1995. Sarajevski ratni teatar gostuje u Italiji gdje su 20. i 21. februara igrali „Sklonište“ u teatru Arena Del Sole, u Bolonji. Poslije Italije gostuju u Švicarskoj, Hrvatskoj, te ponovo u Sloveniji. Glumci i glumice „Skloništa“ su, u okviru svoje turneje 1994. i 1995., ovu predstavu odigrali 24 puta. Na proljeće '95. godine ekipa se nakon završene turneje vratila u opkoljeno Sarajevo. Predstavu „Sklonište“ je, po evidenciji Sarajevskog ratnog teatra SARTR, pogledalo 27.500 ljudi.

U toku opsade kada se govori o teatarskim produkcijama, SARTR je tri od svojih ukupno pet teatarskih produkcija (i koprodukcija) realizirao na samom početku opsade. Praktično već do kraja '92. realizirani su i „Sklonište“ i „Ljubavi Džordža Washingtona“, a već početkom sljedeće godine i koprodukcija sa Kamernim teatrom „Kako Musa dere jarca“. Razlozi za siromašniji angažman u kasnijem periodu kada se govori o teatarskoj produkciji je taj što je SARTR vrlo brzo prestao biti teatarskom platformom za sve. Ubrzo sa radom počinju i druge teatarske kuće koje organizuju vlastite produkcije sa kućnim ansamblima i gostujućim sarajevskim glumcima i glumicama, a Sarajevski ratni teatar postaje samo jedna od njih, ali bez elementarnih uvjeta kao što je ansambl i vlastiti prostor. U pravo je nedostatak prostora razlog zašto su se sve Sarajevske ratne premijere održale u drugim prostorima, ali i zašto su se te predstave nakon premijernog izvođenja često selile sa jednog na drugo mjesto, a nerijetko i „gostovale“ u drugim sarajevskim pozorištima. Pored Kabarea Pozorišta mladih, SARTR je svoje predstave izvodio i u Bijelom salonu Narodnog pozorišta, Kamernom teatru 55, Hotelu Holiday Inn, Sali G.P. Bosne, Amfiteatru Ragusa, Kafiću Trasa, Morića Hanu, ali i po bolnicama i u blizini prvih borbenih linija kao što je bio slučaj prilikom gostovanja u herojskom naselju Dobrinja. Ipak, uz sve poteškoće, Sarajevski ratni teatar je nastavio svoj samostalni život. Oko njega se okupio veliki broj glumaca i glumica te drugih teatarskih radnika i radnica. Kada se govori o teatarskoj umjetnosti u periodu opsade, predstava „Sklonište“ bila je ne samo prva predstava Sarajevskog ratnog teatra već i prva premijera u Sarajevu pod opsadom. S pravom se smatra da je upravo predstava „Sklonište“ bila onaj okidač koji je pokrenuo ono što će u knjigama ostati zabilježeno pod pojmom teatarskog kulturnog otpora u Sarajevu. Njen uspjeh utjecao je i na druge pozorišne kuće da započnu sa oživljavanjem teatarskog života grada. Različiti performansi, kulturni programi i predstave se počinju gotovo svakodnevno održavati u Kamernom teatru, Pozorištu mladih, Narodnom pozorištu, te Festivalu MESS.

General Jovan Divjak, koji je čitav rat sa prvim linijama dolazio na predstave, rekao je: „U nemogućim uslovima, bez struje, bez grejanja zimi, u skućenim nepozorišnim prostorima, teatar je živeo i preživio.“ I to je zaista bilo tako. A, uz sve te nemogućnosti i nedostatak osnovnih uslova za život općenito, sarajevski umjetnici i umjetnice su igrajući pozorište, uspjeli ovaj Grad učiniti gradom koji je živio i preživio.

Uloga Sarajevskog ratnog teatra u tim vremenima bila je neupitno ogromna.

SKLONIŠTE

Piše: Jasna Diklić

Ljudi iz teatra, moji prijatelji i sugrađani su bili izloženi jednoj barbarskoj iracionalnoj presudi, koja je pretpostavljala potpuno uništenje jednog grada i njegovih građana, a odgovorili su na najbolji način - ne očajem, ne rezignacijom nego upravo kreativnošću.

Umjesto onoga što su barbari očekivali, dogodilo se suprotno. Oni razaraju, a u ruševinama se stvara umjetnost i kroz jedan novi i drugačiji život. Pišu se tekstovi, glumci kroz proces oblikuju predstavu, publika dolazi, stvara se rafinirana svijest o duhovnoj potrebi, o samopoštovanju, o dostojanstvu.

Iz tih razloga je nastala predstava „Sklonište“. Tekst i režiju potpisuju Safet Plakalo i Dubravko Bibanović.

Bila sam ponosna na moje kolege, čiji su životi u toku rada na predstavi bili u svakom trenutku ugroženi.

Mi smo na izazov smrti odgovarali upravo životom, postojanjem, govorom, a ne šutnjom. To je otpor koji je došao vrlo svjesno. Rađao se referentni teatar!

Premijera „Skloništa“ je bila 6.9.1992. i 97 puta je odigrana u toku opsade. Publici smo nudili pozitivne emocije, bez osjećanja mržnje i osvetoljubivosti. Ismijavali smo naše slabosti i gluposti. Publika nas je na pravi način doživljavala. Smijala se i plakala! A i mi s njom! Publika je postajala akter predstave. Takvu simbiozu nisam ni prije ni poslije rata nikad doživjela. Bilo je to vrijeme bez interesa, banalnih građanskih navika, novca. Samo umjetnost i mi!

Bio je to paralelni svijet koji je davao iluziju mirnodopskog vremena, bio je zajednički otpor publike i glumaca kao umjetnički otpor zlu, smrti. Rađao se novi referentni teatar.

Predstave su bile u estetskom smislu izuzetne. Bile su lišene jeftine patetike, samosažaljenja, lažne sentimentalnosti. Realnost nam to nije dozvolila.

Naši povremeni izlasci iz Sarajeva, su potvrđivali njihov kvalitet. Pokazali smo multikulturni obrazac Bosne i Hercegovine!

Kada u jednom strašnom ratu postoji pozorište koje se nikad nije desilo u takvim okolnostima, osim u opkoljenom Sarajevu, znači da nas je život oblikovao po višem redu vrijednosti, iznad pukog vegetiranja.

Između publike i glumaca se redovno i intenzivno razmjenjivala energija sa vjerom da zlo neće preživjet.

Epizodna uloga Mine Hauzen u „Skloništu“ je bila sjajno smišljena replika na poznatog lažova Minhauzena. Mina Hauzen je nudila publici da svojim smijehom kazni sve one stvarne aktere naše tragičnosti. Minu je publika zavoljela. Safet Plakalo je napisao tekst za cjelovečernju predstavu u kojoj je ovaj put glavni lik bila Mina Hauzen pod nazivom „Memoari Mine Hauzen“. Postala je kulturna predstava. Voljela sam Minu Hauzen!

U predstavi „Sklonište“ igrali su Zoran Bečić, Miodrag Trifunov, Senad Bašić, Nebojša Veljović, Alija Aljović, Jasna Diklić, a Irenu Mulamuhic nakon nekoliko predstava zamjenila je Nisveta Omerbašić sa kojom imam sve ove godine nezamjenjivo prijateljstvo i profesionalnu odanost.

Umjetnost, pa tako i teatar su pokazali da smo pomoću njih lakše podnijeli strahote rata i sačuvali ljudskost.

Gradimir GOJER – jedan od osnivača
SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA

IZMEĐU SUZA I SMIJEHA

Razgovor vodio Nihad Kreševljaković

Kakva su vaša sjećanja na sami početak rata i na prve korake kada je u pitanju buđenje umjetničkog života u gradu? Da li ste imali neke etičke dileme kada je u pitanju bilo bavljenje umjetnošću u takvim uvjetima pod prijetnjom da neprijatelj uđe u grad, gdje je grad izložen svakodnevnoj destrukciji, na čijim ulicama ginu civili...?

Kako uopće imati bilo kakvu etičku dilemu?! Napadnuta je bila država u kojoj sam rođen... Napadnut je grad u kojem sam se školovao, u kojem sam postigao bukvalno sve što sam mogao postići, čija Sestoaprilska nagrada je drago znamenje moga umjetničkog djelovanja; napadnuti su moji nevini sugrađani. Nisam se bojao unatoč nadmoći izdajničke JNA i paravojnih četničkih postrojbi. Znao sam, bio sam svjestan da se grad i država moraju braniti ne samo oružjem, već i umjetničkim, te uopće kulturnim djelanjem. Imponirala mi je odlučnost specijalne postrojbe MUP-a BiH koja je prva stala u obranu Sarajeva i BiH. Dragan Vikić i njegova specijalna policijska postrojba, tih prvih dana agresije bila je simbolom istinske bosaskohercegovačke domoljubnosti.

Kako je, u administrativnom smislu, započelo formiranje Sarajevskog ratnog teatra? Kako su izgledali ti sastanci? Šta su bila očekivanja i percepcija uloge umjetnosti, prevashodno teatra, u takvim uvjetima?

O tome sam govorio u više prigoda, te pisao. Nas nekolicina teatarskih djelatnika boravili smo u prostoru tadašnjeg kabareu Pozorišta mladih, obzirom da su nam domovi bili razoreni granatiranjem.

Jedne "granatne" noći Safet Plakalo, Dubravko Bibanović, Đorđe Mačkić i moja malenkost smislili smo da napravimo Sarajevski ratni teatar - SARTR. Sutradan smo ovo eksplicirali tadašnjem ministru policije, Jusufu Pušini i tadašnjem naznačajnijem bh, pa i jugoslavenskom nakladniku, Gavrilu Grahovcu, koji su nas podržali.

Nakon toga održan je sastanak sa predstavnicima vojnih vlasti, pa je Prvi korpus Armije Republike BiH proglasio SARTR nekom vrstom vojne formacije. Naglasio bih da je golema agažiranost Juke Pušine osigurala određeni stupanj naše potpune posvećenosti poslovima teatra...

Armija nas je hranila, a policija brinula o drugim logističkim oblicima egzistiranja SARTR-a.

Ko su ljudi koji su se tu okupili i kakva je uloga drugih teatarskih kuća u takvim uvjetima?

Strategijska odluka bila je da okupimo teatarske glumce iz svih teatarskih kuća Sarajeva u jedinstveni ansambl. Radili smo u prostoru Pozorišta mladih, ali pomagali su i iz Kamernog teatra 55. Uostalom, treća SARTR-ova premijera bila je korodukcija realizirana prema tekstu Zlatka Topčića "Kako Musa dere jarca".

Sjećam se i doprinosa nekih volontera, bez kojih ne bi

bilo moguće realizirati prve predstave SARTR-a.

Kako počinje priča o prvoj ratnoj premijeri predstavi SKLONIŠTE?

„Sklonište“ je ustvari bilo teatarski preslik našeg života u kabareu Pozorišta mladih, koju je dramaturški artikulirao Safet Plakalo, a režirao Dubravko Bibanović. I gumci i mi ostali učestvovali smo u krajnjem oblikovanju ove predstave, koja je bila i svojevrsan trijumf sarajevskog duha u najboljem smislu.

Kako je tekao taj proces?

Bibanović je dao prve obrise i dramaturški nacrt predstave, a onda je Plakalo ispisivao dijaloge. Scenograf Bobo Perišić je samo prilagodio prostor našeg skloništa radnji i odabrao rekvizite... Kostime nismo morali niti nabavljati niti birati. Ono što je bila ratna garderoba glumačkog svakodnevlja u svojoj autentičnosti logično je postala najvjernija moguća kostimografija "Skloništa".

Kako su kolege, ali i drugi ljudi, dočekali ideju o djelovanju umjetnika u ratu?

Naišli smo na jednodušnu potporu na svakom koraku od građana Sarajeva. O kolegama da i ne govorim... Predstave su bile prepune, a građani su i dolaskom na SARTR-ove predstave pokazivali iznimno aktivan otpor zlu koje je sijano sa brda ponad Sarajeva.

Najredovniji posjetitelj bio je general Jovan Divjak, koji nije propuštao niti jednu SARTR-ovu izvedbu, jednako i premijere i reprize...

Koja su vaša najintenzivnija sjećanja kada je u pitanju premijera predstave „Sklonište“?

Na premijeri najtraženiji rekvizit bile su maramice. Između suza i smijeha, glumci i publika, svi smo bili u nekom stanju kolektivnog transa i katarze!

Kako su mediji reagirali i kakva je općenito bila percepcija činjenice da teatar nastavlja živjeti?

Imali smo potporu medija, čija su uredništva tretmanom "Skloništa" doprinosila širenju svijesti o neophodnosti kulturnog otpora agresiji.

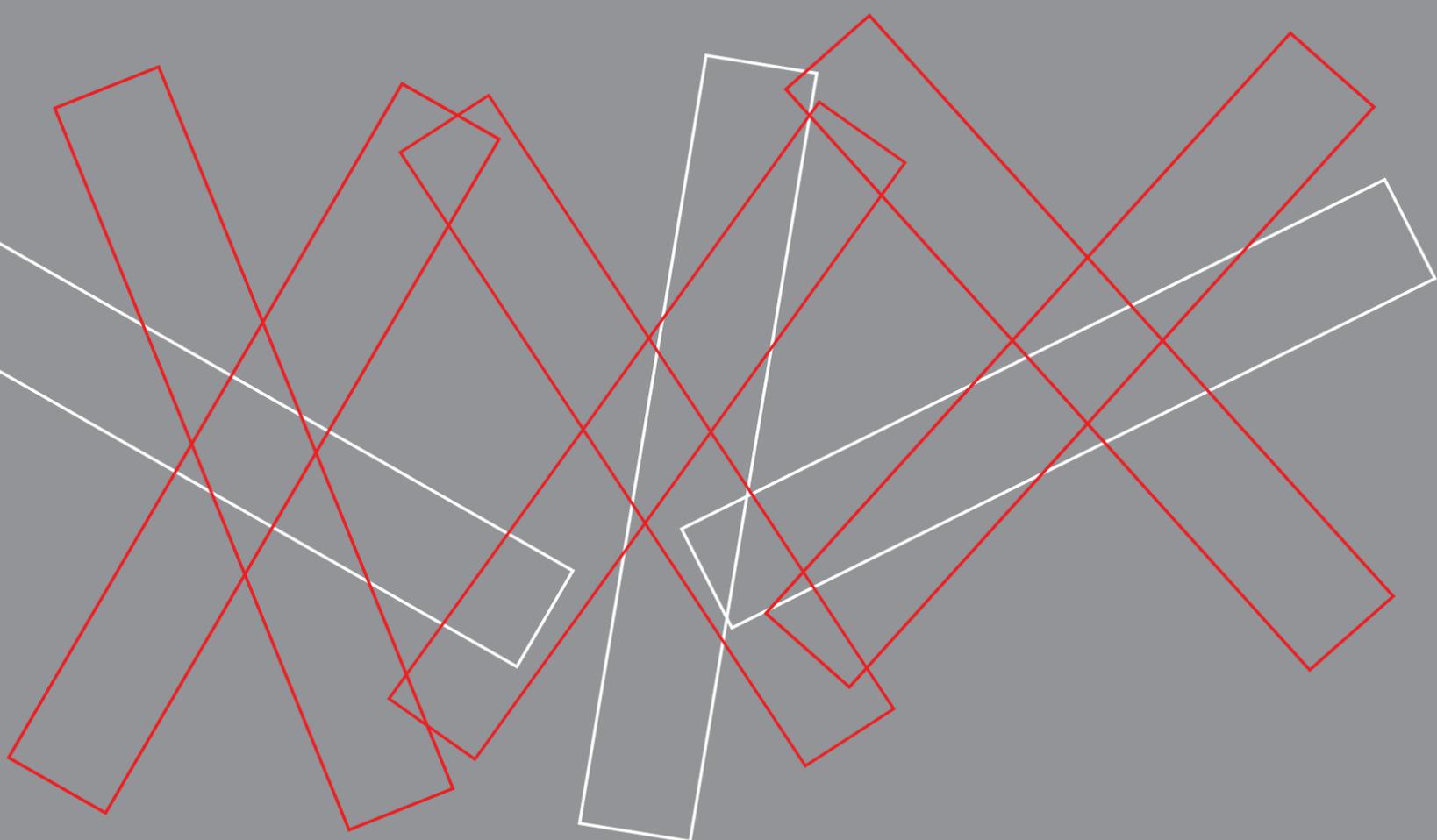
Šta je to značilo za grad u tom trenutku?

U opsjednutom gradu pekari su hranili, liječnici liječili, vojnici i policajci branili, vatrogasci su spašavali građane, a mi smo liječili duše naših sugrađana.

Šta nam danas znači ta činjenica da smo imali tako intenzivan teatarski život u periodu opsade? Čemu nas to može poučiti ili inspirirati?

To govori koliko smo tad bili odgovorni, ali i samosvjesni. Neuporedivo sa današnjom teatarskom tužnom zbiljom.

PISALI SU O SARTR-U

DOK MUZE ŽEĐAJU

Piše: Safet Plakalo

Ako se u Sarajevu, glavnom gradu porušene i poharane Bosne i Hercegovine, koji se bez pretjerivanja može nazvati najvećim koncentracionim logorom na svijetu, nešto može smatirati čudom, onda je to u svakom slučaju TEATAR. Ovo nije subjektivno mišljenje potpisnika ovih redova, koji je kao dramski pisac i sam sudionikom ovog svojevrsnog duhovnog pokreta otpora, to su nepodjeljeno konstatirali izaslanici svjetskih medija koji su u Sarajevo dolazili ratnih 1992. i 1993. godine sa svih svjetskih meridijana.

Napokon, mi koji tvorimo teatar i koji smo, neposredno nakon početka agresije na našu mladu državu i totalnog kolapsa u svim sferama života našeg grada, osjetili potrebu da se svojim stvaralaštvom suprotstavimo ubicama duhovnosti i nismo neko čudo: i prije rata mi smo bili ključni sudionici pozorišnog života u Republici.

Fenomenalna je publika koja je naprosto pohrlila u teatar tako da mu više nego ikada ranije pristaje epitet hrama i duhovnog utočišta u uslovima kada je svaki izlazak na ulicu ruski rulet.

Počeli smo u podrumu zgrade Pozorišta mladih koja je, kao i zgrade Narodnog pozorišta i Kamernog teatra 55, u početnim granatiranjima Sarajeva, doživjela teška oštećenja. Sam ambijent, ali i naša stvaralačka dilema koliko ima smisla baviti se teatrom u ratu, sugerirali su nam temu prve ratne predstave koju smo obradili moj prijatelj, reditelj Dubravko Bibanović i ja i naslovili je jednostavno „Sklonište“.

Ja, osobno, pisac sam ibsenovske provenijencije i najviše uspjeha postigao sam sa dramama „Vrh“, „Feniks je sagorio uzalud“ i „Lutkino bespuće“ koje su replicirale Ibsenovim dramama „Per Gint“, „Kad se mrtvi probudimo“ i „Lutkina kuća“ („Nora“). Uz to sam i vrlo spor pisac, jer svaku svoju temu obrađujem po nekoliko godina. No, okolnosti uz kojima smo se protiv svoje volje zatekli čudesno su poticajne i „Sklonište“ je bilo napisano maltene preko noći.

Ključno gonetanje ticalo se žanra. U „Lutkinom bespuću“ sam, čini mi se uspješno, preispitivao teatarski svrshodnost psihijatrijskog metoda psihodrame, no, taj žanrovski model nije mogao funkcionirati u uslovima kada jedan pomahnitali psihijatar (dr. Radovan Karadžić) „lječi“ istraumatizirani narod pokoljima i pustošenjima. Iz istih razloga svekolikoj tregediji Bosne i Hercegovine ne odgovara teatarski žanr tragedije. „Ako je teatar životu ogledalo, razbijmo ga“, kaže moj prijatelj, hrvatski savremeni dramatičar Slobodan Šnajder.

Otuda je „Sklonište“ krenulo tragom groteske - govorom smijeha o tužnom. A to je i najprimjerenije duhu Bosanaca. To je najizrazitija crta našeg duhovnog vitaliteta. Tako smo, napokon, i mogli da kroz ovu predstavu repliciramo i Brehtovom poetskom pesimizmu iz drame „Čovjek je čovjek“, da slijedimo njegovu dijalektiku u teatru, ali i da identificiramo magbetovsko ludilo zločinaca koji su poduzeli pokolje i pustošenje diljem Bosne i Hercegovine: kada neko zagazi u krv, on ne staje sve dok ga neko ne zaustavi. „Sklonište“ se osim ovih fatalnih upozorenja, ipak gorko podsmjehivalo i nadi da će nam neko pomoći. Bosanski narodi su premali za veličinu licemjerja svjetske militantnosti i politike.

Svekolika umjetnost, pa i teatar je nemoćan pred silama zla, ali je moćan da u ljudskoj duši pokrene onaj emotivni naboj koji čeliči čovjekov otpor zlu. Otuda je „Sklonište“ i naišlo na neslućeno zanimanje publike, a tu je bio i embrion potonjeg ukupnog teatarskog buđenja i buma.

Predstava „Sklonište“ okupila je pored teatarskih i brojne druge stvaraoce, slikare, muzičare, pjesnike. Organizaciono, mi smo se zvali Sarajevski ratni teatar SARTR, a u suštini bili smo multidisciplinarna kulturna ustanova kojoj je gravitiralo svekoliko umjetničko ratno stvaralaštvo.

Teatar je kao izvorna disciplina, ipak, postigla najviše. SARTR je preuzeo na sebe i lutkarsku produkciju, počeo pripreme za snimanje prvog filma, organizirao izložbe, poetske večeri, ali dominantni njegovi uspjesi su teatar. Za stvaralačku usmjerenost naše teatarske produkcije poslije „Skloništa“ najkarakterističnija je predstava „Kako Musa dere jarca“ autora Zlatka Topčića, u režiji Gradimira Gojera.

Naslov ove drame predstavlja jednu duhovitu bosansku sentenciju koja govori o postojanosti ovdašnjih ljudi, no drama sama po sebi je životopis i smrtopis velikog bosanskog pjesnika Muse Ćazima Ćatića, dramaturški vješto kondenzirani u posljednjem satu njegovog života 6. aprila 1915. godine, dakle, na početku prvog svjetskog rata, odnosno početku kraja višegodišnje okupacije Bosne i Hercegovine od strane Austro-ugarske.

“Svekolika umjetnost, pa i teatar je nemoćan pred silama zla, ali je moćan da u ljudskoj duši pokrene onaj emotivni naboj koji čeliči čovjekov otpor zlu.”

Iz nje emanira sva snaga slobodarskog duha Bosanaca i pokazuje se njihovo pravo ljudsko lice: Bosanac je u suštini vrlo otvoren i širokogrud čovjek sa izraženom hedonističkom crtom, tvrdoglav je, ali nažalost, u svojoj prostodušnosti i gostoljubivosti često vrlo naivan. Bosanci su i u smrti sanjarski narod, ma koje vjere da su, i u tome je, pored evidentne kulturno-historijske autentičnosti ovdašnjeg kulturnog podneblja, njihova autohtonost.

Jer, kako drugačije tumačiti činjenicu da su među sanjarima koji čine SARTR ostali i Srbi i Hrvati i Muslimani, da su glavni akteri naših predstava upravo glumci koji, ne samo da su po nacionalnosti Srbi, već su i rođeni u Srbiji, ali svoj su umjetnički identitet pronašli u Bosni. Njih, Miodraga Trifunova, Zorana Bečića i Nebojšu Veljovića, gebelsovska srpska propaganda naziva izdajnicima srpskog naroda.

Oni, srećom, nisu izdali ljudska načela i teatar, kao ni brojni drugi umjetnici srpske nacionalnosti koji, mada su mogli, nisu napustili Sarajevo u najtežim trenucima u njegovoj historiji.

SARTR: POZORIŠNO BITI ILI NE BITI

Piše: Nada Salom

Drugog maja 1992. godine prvi put sam s komšijama provela noć u podrumu. U nevjerici da se rat stvarno događa i da je jedan stan na drugom spratu već granatiran, niko nije ni pomislio da potražimo neko od skloništa.

Onih takozvanih atomskih, kakva su se ranih 80-ih godina prošlog vijeka gradila i u Sarajevu. Niko nije znao čemu će služiti, kao što se samo šušalo i o nekom Titovom bunkeru u blizini Konjica, objektu "D-O", za koji su u vrijeme njegove gradnje, od 1953. do 1979. godine, kako se kasnije otkrilo, znali samo načelnik Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, načelnik Generalštaba JNA, načelnik Prve uprave bezbjednosti i načelnik veze.

Kompleks je stajao 4,6 milijardi američkih dolara i bio je treća najskuplja vojna investicija bivše Jugoslavije, koja se od 2011. više ne nalazi na vojnim, već kulturnim kartama kao D-O ARK Underground, odnosno mjesto održavanja bijenala savremene likovne umjetnosti.

Teatar kao vojna jedinica

Rat – granate – sklonište – pozorište – nevjerovatno povezani, kao i većina onog što nam se događalo u Sarajevu od 1992. do kraja 1995. godine. A u samo predvečerje rata kada su migovi već parali nebo Mostara, igran je Jerzy Andrzejewski – „Sada je i tebi kraj“, u režiji Zlatka Mikulića. Tada je dramaturginja predstave, Dubravka Zrnčić Kulenović, citirajući Andrzejewskog „na kraju svakog neznanja je san, i umjetnost je san“, zapisala da je spavati i možda sanjati danas teže nego ikad, jer „kao da se bojimo vlastitih snova u kojima se sve ono, što je inače praćeno zvukom, dešava u tišini“.

„I tražeći i otkrivajući svoje tišine, da li obmanjujemo sebe ili, pak, pronalazimo način na koji grijeh možemo prevazići, barem za trenutak, u nešto, u možda. Ipak, teško je pobjeći vremenu koje nas posmatra.“

A to „vrijeme koje nas posmatra“ donijelo je „pozorište na prvoj liniji otpora“. U toku rata sarajevska pozorišna produkcija je bila pet puta veća nego u mirnim vremenima, iako je od preko stotinu glumaca u tri profesionalna teatra ostala samo trećina. Oni su u četiri ratne godine bili angažovani u 48 premijera i jedanaest obnova. Nije se radilo po institucionalnim podjelama, već su to uvijek bile najbolje moguće podjele. Bez obzira na svakodnevno granatiranje grada, bez obzira na glad, na zimu... sačuvan je umjetnički dignitet.

Sarajevo je i to već na samom početku rata, dobilo i novi profesionalni teatar: Sarajevski ratni teatar SART. Utemeljen je 17. maja 1992. godine na inicijativu reditelja Dubravka Bibanovića i Gradimira Gojera, inž. Đorđa Mačkića i pisca Safeta Plakala.

U augustu 1992. SART je konstituisan kao vojna jedinica pri Regionalnom štabu Oružanih snaga BiH Sarajevo, a 12. januara 1993. godine Odlukom Ratnog Predsjedništva Skupštine grada Sarajeva kao javna ustanova iz oblasti kulture od posebnog interesa za odbranu grada.

*Posredstvom Liv i Linn Ullman
Sticajem okolnosti sa kolegicom, novinarkom
Nagorkom Idrizović, posredovala sam u afirmaciji
SART-a u Evropi, kao jednog od fenomena
duhovnoga otpora u Sarajevu pod opsadom. U
juni 1994. bile smo na skupu žena u Oslu. Prije
polaska Plakalo me zamolio da ponese pismo
Steinu Wingu, direktoru Norveškoga nacionalnog
teatra, iako nije bio ubijeđen ni da li ga se nakon tri
godine uopće sjeća...*

*Za vrijeme sedmodnevnog boravka u Oslu među
prvima su nas potražile glumica Liv Ullmann i
njena kćerka Linn, tada novinarka u kulturnoj
rubrici u Dagbladetu, a danas jedan od vodećih*

*mladih norveških pisaca. Na večeri u njihovom
domu (telefonski se interesirao šta se događa u
Bosni i slavni reditelj Ingmar Bergman, otac od
Linn), pričale smo i o SARTR-u, a Linn sam
zamolila da prosljedi Plakalovo pismo.*

*Vrlo brzo SARTR-u je stigao poziv da s predstavom
„Sklonište“ nastupi na Ibsen Stage Festivalu u Oslu.
Organizatori Festivala garantirali su im izlazak iz
Sarajeva avionom, posredstvom UNPROFOR-a, u
čijim je snagama Kraljevina Norveška učestvovala
sa svojom avijacijom. Potpisala ga je Elen Hornn,
nasljednica Steina Winga na mjestu direktora
Norveškoga nacionalnog teatra.*

Tandem Bibanović – Plakalo

U ovim danima kada SARTR obilježava 20 godina od igranja prve predstave, neminovno je podsjećanje na „dvije biografije – jednu ideju“, na tandem reditelj Dubravko Bibanović i pisac Safet Plakalo, koji su se sreli još početkom septembra 1967. godine kao maturanti tadašnje Druge gimnazije „Ognjen Prica“.

Od zajedničkog pjesnikovanja (Poetski maraton, 1969), preko Bibanovićeve režije Plakalove prve drame „Vrh“ (1977) do bosanskog kabareo „Divanhana“, u teškim ratnim okolnostima ponovo su se našli na istom poslu „i kao autori prve predstave i kao pogonski mehanizam Sarajevskog ratnog teatra SARTR“. U romanu koji ispisuje, „Plod smrti“, Plakalo bilježi i ovo:

„- Kume, otpočinije Biban, – ja sam to ovako zamislilo. U tekstu Sklonište bi trebalo da bude šest likova. Predstava je dramski situirana u fundusu nekog teatra, a u njoj glavni likovi, Reditelj i Dramaturg tog teatra razmatraju pitanje tvorbe teatra u ratu iz estetskog i etičkog ugla. Ostali likovi su dvoje starih ljudi iz komšiluka teatra, koji ovdje stvarno dolaze kad zapuca, te dva lika tipična za sva skloništa: onaj autoritarni šef svih skloništa mjesne zajednice (ŠSSMZ) i sitni, mali lopov – švercer koji je kadar nabaviti sve što ljudima u skloništimu nedostaje.“

Danas dobitnik Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva (2003), Sarajevski ratni teatar SARTR je na konstituirajućoj sjednici 17. maja 1992. ispisao neku vrstu manifesta i programa rada. Jedna od alineja manifesta odnosila se na ime pozorišta, odnosno na činjenicu da četvrtu riječ ne bi trebalo shvatiti kao fonetsku varijantu prezimena francuskog filozofa i dramatičara Jeana Paula Sartrea, već kao skraćenicu tri prethodne riječi. Član Savjeta,

profesor filozofije, dr. Vladimir Premec, piše Plakalo, ipak, je pronašao sponu:

„Jean Paul Sartre je u drugom svjetskom ratu bio član francuskog Pokreta otpora... Vi sada predvodite pokret duhovnog otpora i nemojte izbjegavati tu asocijaciju, dapače, ponosite se njome.“

Uz profesora Premeca, Plakala, Bibanovića, Gojera i Mačkića, u Pozorišnom savjetu bili su: Edhem Bičakčić, Mirsad Delimustafić, Jovan Divjak, Enver Dizdar, Ferida Duraković, Sead Fetahagić, Nazif Gljiva, Milenko Goranović, Gavrilo Grahovac, dr. Predrag Finci, Dervo Harbinja, Željko Hajndl, Darko Lukić, Ivo Knežević, dr. Juraj Martinović, Goran Milić, Vesna Mašić, Josip Pejaković, Ljubica Ostojić, Slobodan Perišić, Jusuf Pušina, Jusuf Prazina, dr. Muhsin Rizvić, Affan Ramić, Dževad Topić, Ilija Šimić, Marko Vešović, dr. Franjo Topić i Petar Waldeg.

Prvu predstavu simboličkog naslova „Sklonište“, u kojoj su korišteni tekstovi Williama Shakespearea, Bertolta Brechta i Admirala Mahića, režirao je Dubravko Bibanović, scenograf i kostimograf je bio Slobodan Perišić, dramaturg Safet Plakalo, muzički saradnik Vedran Smajlović, a igrali su: Miodrag Trifunov, Zoran Bečić, Irena Mulamuhić, Alija Aljović (zbog jedne granate u alternaciji sa Brankom Ličenom), Jasna Diklić, Nebojša Veljović i Senad Bašić. Inspicijent je bio Esad Ramović, majstor svjetla Mugdim Šehović, rasvjetlivač Midhat Šehović, majstor tona Božidar Lukić, šminker Tomislav Markunović, maske je izradila Lada Pervan, dekorateri su bili Esad Landžo i Dragan Janošević i garderober Avdo Čukojević.

I tebi se može desiti

Svi stvaraoci i akteri su premijeru svog/ našeg „Skloništa“ posvetili svojim stradalim prijateljima, „ton majstoru Vuku Vučku Vrhovcu, čiji će plemeniti lik trajno ostati u nama i glumcima Nerminu Neki Tuliću (izgubio obje noge, op. N.S.) i Deani Divljan Hajndl (izgubila nogu) s divljenjem za njihovu hrabrost i nadom da će uskoro ponovo biti među nama“.

Na sačuvanoj afiši s datumom 23. IX 1992. Miki Trifunov mi umjesto posvete ispisuje Makov „Zapis o očima“:

Vidim da se divim
Divim se kad vidim
A vidik vas mi sad
Sad u bojama sivim
I ne znam tad
da li da vid vidam
Ili drukčije
Neke vidike
Da zidam?

Plakalo na rubu lista piše: „Sve se ovo dogodilo slučajno. No, slučajnost je ljudska dužnost.“ Kolegica, novinarka Divna Pervan, poručuje: „Volim ove naše drugare, volim i tebe“, a Slobodan Bobo Perišić, autor SARTR-ovog znaka, pita se: „Šta da ti napišem?“ Bobo, uz Bibanovića, Mačkića, Bečića, Veljovića, profesora Rizvića... više nije među nama. Bojim se da u nabranjanju i mrtvih i živih ne ispustim nekog, zato završavam Brechtovim riječima:

„... Jer se i tebi može desiti da te uhvate i izbrisu tvoju ličnost i tvoje ime i tvoju kuću i tvoju ženu i tvoja osjećanja, tvoj smijeh i tvoju samilost... Jer se i tebi, kao i onom čovjeku može desiti da te svrstaju među one stotine hiljada, u redove ljudi, među kuhinjsko posuđe, kao što su svrstani milijuni muškaraca u prošlosti i kao što će biti svrstani milijuni muškaraca u budućnosti – jer i tebe, kao i onog čovjeka, može pogoditi užareno željezo i izbrisati te iz svijeta i života!!!“

Izvor: Al Jazeera

JOŠ NAS SAMO LJUBAV ČUVA: DVADESET GODINA PREDSTAVE AY, CARMELA

Piše: Marina Katnić-Bakaršić

Prošlo je dvadeset godina od premijere predstave *Ay, Carmela*, a ja se još sjećam svega: gdje sam tada sjedjela, kako je izgledala sala, scena, ko je bio u publici blizu mene, kakva je atmosfera bila u zraku pred početak i na kraju, nakon što je posljednji pljesak utihnuo. Sjećam se i mnogih drugih njenih izvedbi, u drugim prostorima, tokom pune dvije decenije... Pamtim neke male izmjene u tekstu, ritmu, detalje, neprimjetne za sve osim za same glumce i one koji su stvarali *Ay, Carmelu*.

Samo se rijetko dogodi predstava koja ostavi takav trag na publici, predstava koja postane važna kulturna činjenica i čiji značaj nadilazi teatarske okvire. Još je rjeđe da grupa gledatelja gotovo uroni u svijet predstave i vjerno je prati tokom dvadeset godina, uvijek otkrivajući u njoj nove i nove smislove. Ni danas kada sjednem na svoje mjesto u sali, ne moram zatvoriti oči da bih vidjela kako oko mene i oko glumaca, cijelog autorskog tima, lebde draga lica onih koji više nisu s nama a bili su dio te grupe i silno voljeli *Ay, Carmelu*. Iznimno je snažna bila povezanost i interakcija glumaca i njihovih odanih gledatelja; gotovo se moglo osjetiti kako jedni drugima šalju pozitivnu energiju. Kao da je od početka sve u toj predstavi uklopljeno onako kako treba – i tekst, i režija, i dramaturgija, i gluma, i scenografija... A tek muzika! Koliko je samo nas iz publike danima poslije pjevusilo „*Naši snovi svi su isti, ay, Carmela, ay, Carmela*“...! Činilo se da ritam pjesme odzvanja u sali i zatim se širi sarajevskim ulicama, darujući i njima zrnice teatarske čarolije.

Kako je jedna predstava o španskom građanskom ratu toliko obilježila generacije gledatelja u Sarajevu? Prije svega, Sinisterrin tekst pružio je veliku mogućnost identifikacije sarajevskoj publici nakon ratne gologote, a sama predstava djelovala je katarzično: činilo se tada da je kraj svih patnji i da dolazi bolje vrijeme, vrijeme uzleta, optimizma, konačne pobjede Dobroga. Kada je Jose Sanchis Sinisterra posjetio Sarajevo i odgledao predstavu, imali smo dojam da je i sam osjetio tu moćnu pozitivnu kolektivnu emociju i bio fasciniran izvedbom i cjelokupnom atmosferom. Dok je mirno i skromno primao pohvale za tekst, samo su mu iskričave oči svjedočile o silnom uzbuđenju i ponosu. Međutim, nije *Ay, Carmela* oduševljavala samo sarajevsku publiku – gdje god da je gostovala, postizala je veliki uspjeh.

Sinisterrin je tekst sa svim prelazima iz jednoga stila u drugi, iz varijetea i banalne zabave u tragičnu priču, iz stvarnosti u snoviđenja, iznimno složen i nije ga lako uprizoriti. Sarajevska, SARTROva predstava u tome je uspjela, a najveći priraštaj smisla i realizira se na prelazima iz jednoga stila u drugi, iz smijeha u suze, iz trivijalnog u estetsko. Samo izuzetni glumci mogu u takvoj predstavama ostvariti nezaboravne uloge – Selma Alispahić kao Carmela i Dragan Jovičić kao Paulino maestralno već dvadeset godina uspijevaju u tome. Samo o njihovoj glumi, partnerskoj igri i proživljenosti svake scene vrijedilo bi napisati esej. Kakvu transformaciju doživljava Carmela Selme Alispahić u trenutku kad treba izvesti varijetetske tačke pred mladićima osuđeni-

ma na smrt! Svaka gesta, svaki pokret, pogled ili riječ svjedoče o toj transformaciji! Paulino u moćnoj izvedbi Dragana Jovičića u stalnim je oscilacijama između težnje ka umjetnosti i želje za golim preživljavanjem, između ljudski razumljivog straha od smrti i želje da zaštiti voljenu ženu po cijenu žrtvovanja umjetničkog *creda*, da bi na kraju ostao sam na sceni kao prazna ljuštura – živ, a zapravo mrtav. Sinisterra je svojim tekstom pokazao da *Mali čovjek* nije jednoznačan, već iznimno kompleksan. Tvorci sarajevske predstave potencirali su tu kompleksnost oživivši, kako je napisala Dubravka Zrnčić u *Slovu dramaturga*, Gustaveta (u sjajnoj izvedbi Meide Šupuk a kasnije Jasenka Pašića), kao treću, najstrašnju inkarnaciju *Maloga čovjeka* – to je onaj nijemi svjedok zbivanja, povodljiv, kome je potreban Vođa jer nema dovoljno vlastite snage ni moralnog kompasa, i zato uvijek slijedi pobjednike i moćnike.

Gledajući predstavu svih ovih godina, shvatila sam koliko je ona uvijek bila nepogrešiv indikator naše sredine, našega društva. I promatrala sam uvijek reakciju publike, prateći promjene u cjelokupnoj energiji. Vrijeme se promijenilo, fašizam ne samo da nije pobijeden već u raznim oblicima korača; pomalo smo svi umorni, obeshrabreni. Pa ipak... ipak... predstava *Ay, Carmela* i dalje budi nadu bar na neko vrijeme, ostajući kao svjetionik optimizma, umjetnosti, ljudskosti. Uostalom, ne samo „*dok oko nas barut gruva*“ već i dok oko nas novi zidovi, nove podjele niču, novi strah od Drugoga nastupa – *još nas samo ljubav čuva!* A za mene SARTROva *Ay, Carmela* uvijek ostaje kao neprolazni simbol snage ljubavi i pobjede svjetla nad tamom.

ZAPISANO...mart 2016.

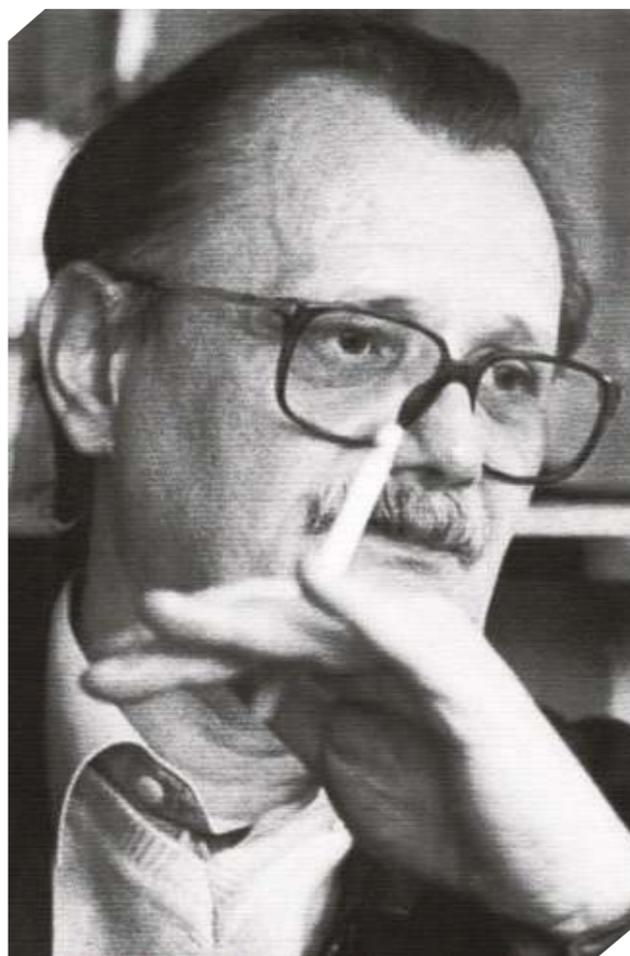
Piše: Selma Alispahić

Prije godinu dana, tačnije 19.marta, napustio nas je Safet Plakalo. Pjesnik, dramski pisac, osnivač Sarajevskog ratnog teatra, teatrolog, teatarski kritičar, prijatelj, otac, boem, gospodin...Safet Plakalo. Govorio je da u životu ne postoje slučajnosti. Nije imao zabluda da je moguće živjeti u teatru i za teatar, a da u neko doba život i teatar ne postanu tako tijesno isprepleteni da se ne zna postoji li uopće granica između ta dva svijeta u čovjeku. Živio je teatar i teatar je živio njega.

Ne znam, nisam sigurna je li slučajnost da nas je Safet Plakalo napustio baš 19. marta 2015.godine, na dan premijere jedne od njegovih najdražih predstava Ay Carmela koja se dogodila prije sedamnaest godina. Predstave je zvao djecom, nikada nije odvajao jednu od druge, samo smo mi koji smo ga dobro poznavali mogli primijetiti mali smiješak u krajičku usana kada bi se spomenule neke. Sigurna sam da bi sa velikim uzbuđenjem obilježio punoljetstvo Ay Carmele, ali odlučio je da ode. Isto kao što je poslije petnaest godina tiho i dostojanstveno otišao sa mjesta direktora Sartra smatrajući da je teatar Sartr, koji je osnova, spreman da živi svoj život. Odlučio je biti prisutan gledajući ga sa strane, kao zrelo dijete koje sigurno korača svojim odraslim koracima. Tu je da mu otvori vrata, podari osmijeh ohrabrenja i klimne diskretno glavom u znak odobravanja kada, i ako to Sartru bude potrebno. Za petnaest godina dok je bdio nad Sartrom, od najmlađeg sarajevskog profesionalnog teatra koji je nastao u nemogućim ratnim uslovima napravio je teatar otvoren za sve relevantne svjetske teatarske tokove, izvedeno je 35 premijera, odigrano oko 1179 predstava, odveo je Sartr na gostovanja u Italiju, Švedsku, Švicarsku, Francusku, Veliku Britaniju, Koziku, Norvešku...Srbiju, Crnu Goru, Hrvatsku, Sloveniju, Makedoniju...Sartr je, zahvaljujući Safetu, bio prvi teatar koji je uspostavio kulturne mostove sa teatrima iz susjednih zemalja nakon agresije na Bosnu i Hercegovinu.

Nisam primijetila nikakav drhtaj u glasu, niti ton žaljenja kada je na bolesničkoj postelji rekao da misli da neće još dugo, da je vrijeme da ode. I kada me je iznenadio potpuno jasnim uputama gdje treba da bude njegovo vječno počivalište. Nije želio da ikoga opterećuje, nije želio da iko pati. Nikada nisam upoznala nekoga ko je toliko držao do datuma, godišnjica, rođendana, odlazaka...Datumi su uvijek bili važni. Tako je, na primjer, praizvedba njegove drame Feniks je sagorio uzalud održana baš na njegov 36. rođendan, 4.3.1986. godine. Zatim, premijera predstave Čeznja i smrt Sylvijske Plath morala je biti na godišnjicu smrti slavne pjesnikinje 11.2. 2003.godine. I svoju prvu zbirku poeziju odlučio je objaviti 2003.godine, tačno 25 godina nakon svog dramatičarskog debija na teatarskoj sceni... Svaki rođendan Safetov ili moj slavili smo igranjem predstave jer je bilo nezamislivo da na taj dan ne slavimo život i teatar zajedno. Nikada nije zaboravio niti jedan datum rođenja njemu dragih ljudi, a pogotovo datume kada je neko od njegovih prijatelja napustio ovaj svijet. Ostavljao bi zapis, stih...uspomenu...Za svojim prijateljima koji su otišli patio je tiho, ponekad se činilo isuviše tiho, tek bi zapis o njima odavao dubinu njegovog bola. Birao je radije da ispriča pokojnu anegdotu, da se svi nasmijemo sjećajući se, tako bi dragi ljudi isključivo kroz smijeh živjeli dalje. Često je naglašavao da je život teatar, sve je moguće, sve je razumljivo, nema iznenađenja, ima mnogo ljubavi... I mnogo razočarenja. Smatrao je da je u tome draž teatra. I života.

Ne mislim govoriti o ljubavi jer vjerujem da ljudima treba govoriti za života koliko ih volite i koliko vam znače, ali sam uvijek poštovala Safetovu potrebu da povodom godišnjice odlaska svojih dragih prijatelja ostavi neki zapis. Zapisivao bi bar rečenicu. Za budućnost. Da se možda neko, nekada sjeti

da su njemu dragi ljudi postojali. Jer brzo, prebrzo zaboravljamo, nesvjesni u svojoj oholosti da i mi možemo sutra biti brzo, prebrzo zaboravljeni. Da li ovaj kratki zapis ima ikakvog smisla kada je budućnost u pitanju, ne znam. Neka postoji iz poštovanja prema Safetovom običaju i uvjerenju da ništa nije slučajno, da su ljudi postojali i ostavljali tragove i da je to možda negdje tamo zapisano, u vazduhu, u vjetru, nevidljivo golim okom, ali ipak zapisano. A o krhkosti života, ali i smrti najbolje je govorio Pjesnik Safet Plakalo sonetom iz drame U traganju za bojom kestena:

*"Dobro je što se čovjekov život ne može ponoviti,
jer nije kovitlac pod staklenim zvonom, ni dar sa
neba po kome se može hoditi, letjeti, pa i ploviti,
Život ako se ponovi, nije ništa drugo do – farsa.*

*Nije loše ni to što je smrt samo događaj u životu,
pa se ni ona, huda posestrima sudbe, ne ponovi,
nikada, jer nije moguće ponoviti ni jednu ljepotu,
Smrt, ako se ponovi, opet nije ništa do život novi.*

*Dobro je sve to skupa, jer ništa tako dobro nije,
nije loše to što sve to skupa ima svoje "juče",
pa se čovjek na kraju, čak ima čemu da nasmije.*

*Ništa nije boljim ni lice u ogledalu, dok se briješ
bez nakane da tako stvoriš nešto što je buduće,
jer sve buduće, na žalost, nikada postojalo nije."*

S poštovanjem i ljubavlju, za budućnost nade...
dragi moj Safete...

(Oslobođenje, KUN, 19. 3. 2016.)

DVADESET GODINA IGRANJA PREDSTAVE „AY CARMELA“

Piše: Dragan Jovičić

Ja sam jedan od rijetkih glumaca na ovim prostorima koji je imao sreću da za partnericu ima Selmu Alispahić. 20 godina naše posvećenosti igranju predstave „Ay Carmela“ je pola mog profesionalnog života. Takva privilegija se pruža samo jednom u životu. Dakle, neponovljivo iskustvo, u kome su se stvarni i pozorišni život predstave toliko

isprepleli da ja više ne znam šta je istina...Znam samo da je to istinska ljubav, istinski život, istinski teatar. Kroz ovih 20 godina predstava je rodila samu sebe i sada već ima svoj zaseban život. Živimo dakle dva života koja su stvarna jer su oba neodvojivi dio nas.

ANSAMBL SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA

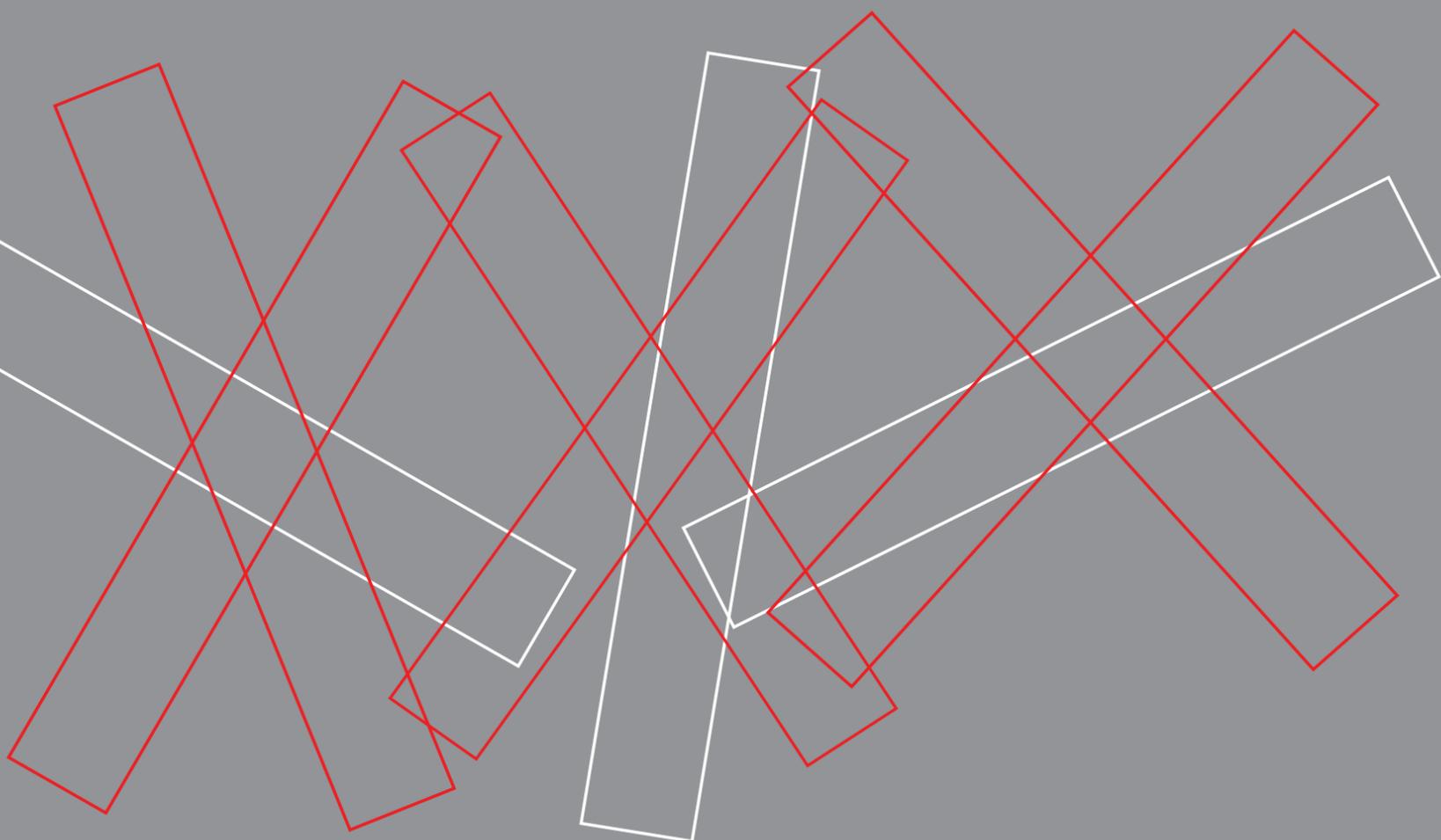

Foto: Dženat Dreković

SELMA ALISPAHIĆ

30 godina Sarajevskog ratnog teatra...
*"Čemu se nadati kada ne prolazi vrijeme,
 jer vrijeme traje - prolaze samo ljudi."*

(Safet Plakalo)

Foto: Alban Ukaj

SNEŽANA BOGIĆEVIĆ

Svaki čovjek ima svoju ličnu geografiju. Na mojoj karti SARTR zauzima važnu poziciju. To je pozorište koje me je naučilo važnim stvarima i u kojem sam stekla ogromna pozorišna iskustva. To je moja kuća. Svaki grad ima svoju ličnu geografiju. Na sarajevskoj karti SARTR je uvijek svijetlio. I potrudit ćemo se da svijetli i dalje.

Foto: Dženat Dreković

DŽANA DŽANIĆ

Za mene je SARTR poput pravednog učitelja koji ni pod kojim okolnostima ne prestaje držati čas istine. U njegovim daskama čvrsto su utemeljeni ljubav, požrtvovanost i zdrav razum onih koji su ga izgradili. Mislim da je osnivanje Sarajevskog ratnog teatra najveći umjetnički čin koji se desio u ovoj zemlji proteklih 30 godina. Kada sam kročila na ovu scenu odmah sam znala da je poniznost prema teatru i potreba da se slavi život ono što će SARTR od mene očekivati.

Foto: Dženat Dreković

MIRELA LAMBIĆ

Sretna sam i zahvalna sto sam dio jednog teatra koji je nastao u ratu, kao vid kulturnog otpora. "Ako revolucija može dati umjetnosti dušu, onda umjetnost može dati revoluciji usta." Nadam se da će SARTR ostati pozorište "promjena", a ako tako i ostane do kraja, onda ću ja biti sretna starica koja će u SARTR-u dočekati svoju penziju.

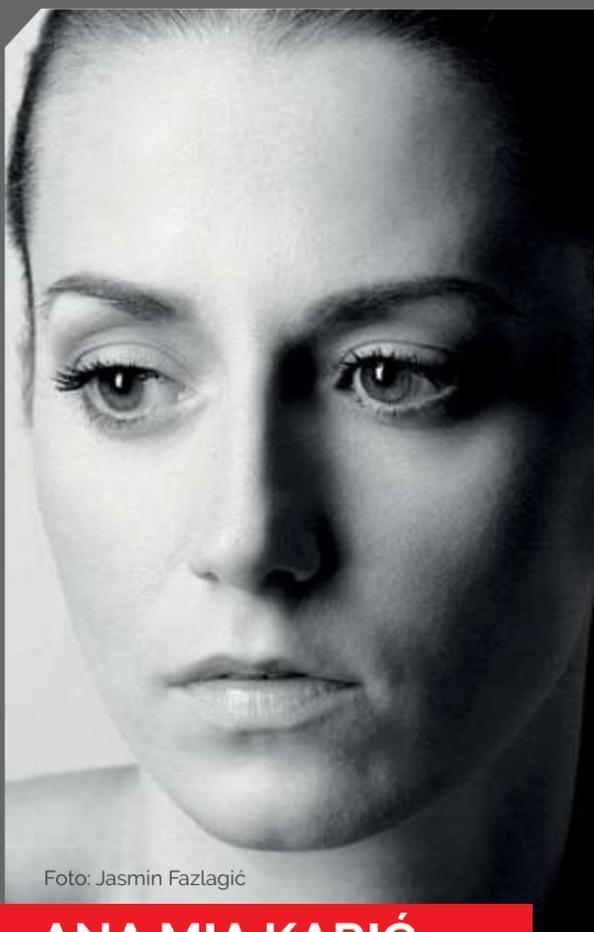

Foto: Jasmin Fazlagić

ANA MIA KARIĆ

Zla i nemirna vremena oduvijek su u umjetniku poticala otpor, nastojanje da im se ne pokori. Sarajevski ratni teatar jedan je od najznačajnijih i najpostojanijih nosilaca časne borbe za umjetnost, za opstanak duha i zdravog razuma. Pozorište koje je nastalo kao odgovor na svirepost trenutka, izgrađeno na entuzijazmu i odlučnosti umjetnika koji nisu dozvolili da ih stvarnost porazi. Hvala svima onima koji su u to nemilosrdno doba postavili temelje da danas, tri decenije kasnije, i dalje postojimo i stvaramo.

Foto: Dženat Dreković

MAJA SALKIĆ

Pišem kako mi naviru sjećanja... Kao trinaestogodišnja djevojčica dolazila sam i pod svijećama gledala predstave tokom opsade, predstave su bile koliko se sjećam oko 17 sati, možda i ranije... znam da vani nije bio mrak... U sali su reflektori bile svijeće... Očarana sam bila pozorištem i trenucima koji su me odnosili od rata... Naučila sam da pozorište - jedino, zapravo je za mene bilo jedino, može učiniti čovjeka sretnim. Možda danas zvuči kao utopija, a stvarno je bilo tako.

Pratila sam rad svih umjetnika u tadašnjem Sarajevu i rad svih pozorišta, uključila se u dramski studio Narodnog pozorišta i uvijek tražila način kako da budem dijelom pozorišne sredine. To je bila moja škola, gledala sam, radila i upijala šta sve pozorište može izroditi. Upisom na Akademiju moji početnički snovi su se ostvarili. Veoma brzo, brzo iz ove perspektive, pozivom direktora SARTR-a Safeta Plakala, da budem dijelom jedne predstave 2003. godine, a poslije i ulaskom u ansambl 2004. godine, moje je zadovoljstvo doseglo vrhunac. Naravno iz pozicije dvadesetogodišnjakinje je tako izgledalo. To je bio samo početak rada, učenja, prilagodavanja i svega što pozorište, umjetnost a i Sarajevo kao specifična sredina donosi. U Sartru sam doživljavala najljepše trenutke u životu, borila se sa sobom, učila od vrhunskih kolega i saradnika, putovala. Nije uvijek bilo jednostavno ali je uvijek imalo smisla...

U svakom procesu, jasno znam šta sam naučila, zbog čega sam izdržala, ali i šta nisam uspjela. S druge strane susretala se sa teškim trenucima odlaska umjetnika kao i članova tehnike. Meni su uvijek ti događaji teško padali jer se nisam doživljavala običnom uposlenicom koja izvršava svoje zadatke. Iskreno u pozorištu, naravno, da volim glumce, glumice, reditelje, dramaturge, scenografe, itd. Ali za mene najposebnije mjesto imaju kostimograf, šminkerica, garderoberka, svi članovi tehnike i nadam se da oni to znaju. Meni je Sartr najveća radost i pored moje porodice najveća zaljubljenost. Predstavu i pozorište sam uvijek smatrala kolektivnim činom i znam da nema predstave bez svih tih dragocjenih ljudi. Pozorište sam doživljavala kao stvaranje, prepuštanje, nikad u zoni komfora... intelektualno nadmudrivanje, argumentovani razgovor autorskog tima i ekipe, ali i kao neformalno druženje, rođendane, spremanje prostora...

Sjećam se prve predstave koju sam odgledala u prostoru Raguse i nebrojeno mnogo repriza Memoara Mine Hauzen, Skloništa, Pad... Kad smo prije par godina napravili javno čitanje teksta predstave Sklonište imala sam pravu školsku tremu... Vjerovatno kao odgovornost prema značaju takve predstave, prve predstave mog pozorišta i pozorišta pod opsadom. A u glavi mi odzvanja rečenica gledateljice, koja kaže da je pozorište sačuvalo da ne poludi. I često na pragu ludila ta me rečenica osvjesti i baš to pozorište me vrati na drugu stranu....

I mnogo drugih dragih predstava Ay Carmela, Sylvia Plath...

Sjećam se telefonskog poziva, bila sam negdje u Italiji, gospodin Safet Plakalo me nazvao i rekao sine pozivam te da igraš u jednoj kabaretakoj predstavi sa Sabinom Bambur, pozvali bismo i Anu Vilenicu. Jedva sam čula da će režirati Kaća Dorić, muziku će raditi Davor Rocco, a pokret Tonči Marinić. Predstava se zvala Kraljice i tako već naredne godine dobila sam poziv da uđem u ansambl. Sve ostalo je history... Ma i nije nego eto normalan slijed sreće, proba, iščekivanja, zadovoljstava, nezadovoljstava ali uvijek na kraju neopisiv osjećaj odigrati predstavu.

Kada me je pri prvom susretu jedan meni drag reditelj pitao, kako biste vi sebe Maja opisali u SARTR-u ja sam rekla pa eto... između ostalog domaćica... I stvarno ako ima domaćica u kući ima i u pozorištu, šta god ona značila meni imponuje... Možda, jer me u pozorištu uvijek i samo fascinirala jednostavnost i veza između života i intelektualnog promišljanja. Samo mi je žao što nisam u stanju da pamtim šta sam sve pričala sa ljudima kojih više nema i što to barem nisam zapisala. Safet Plakalo, Ines Fančović, Zoran Bečić, Žan Marolt, Nada Đurevska, Dragan Jovičić... Zapisano je negdje u meni i živi kroz mene u pozorištu.

Foto: Dženat Drešković

SEAD PANDUR

SARTR je nastao kao odraz iskrenog, ljudskog, duhovnog otpora prema isključivosti, mržnji i zlu. To je Kamen temeljac ovog Hrama umjetnosti i prosvjetljenja. Nastao je po istinskim, univerzalnim, pravednim principima, s jasnim stavom u izgradnji svojih temelja. Do danas svakim danom i narednom predstavom dokazuje da se takvi temelji ne urušavaju.

Moj prvi susret sa SARTR-om bio je 2000 g. u predstavi "Karolina Nojber". Imao sam čast i privilegiju još kao student treće godine na ASUS-u, biti dio predstave sa najizvršnijom glumačkom postavkom. Evo me i danas sam tu, a ove godine, ne samo da slavim ovaj veliki jubilej nego i svoje punoljetstvo u ovoj predragoj kući, a kao nagradu nosim prijateljstva, mnogo raznih životnih iskustava, mnogo podijeljenog, mnogo naučenog, tridesetak premijera i mnogo odigranih predstava.

Sarajevski ratni teatar je drugi dom za svakog čovjeka. Predstavlja i instituciju i kuću, ne predstavlja granice i ruši zidove.

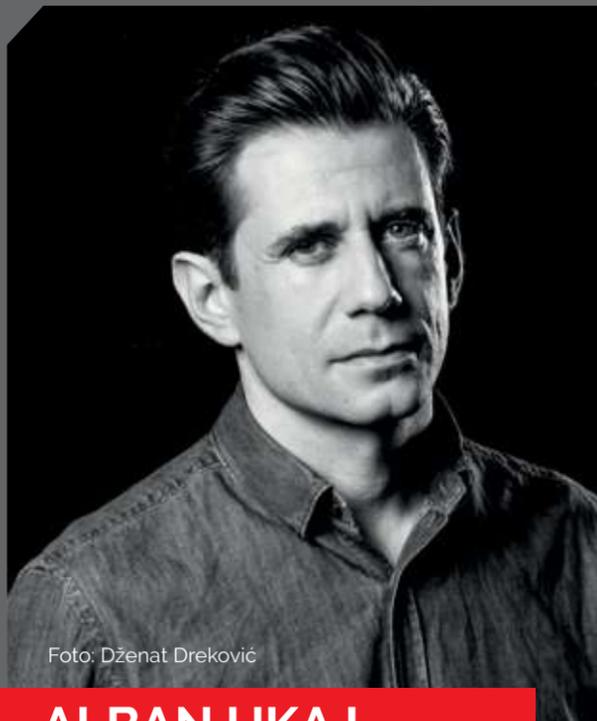

Foto: Dženat Drešković

ALBAN UKAJ

Jedne večeri tokom igranja „Tajne džema od malina“ desila se jedna od najvećih katarzi koju sam doživio u životu. Pred sami kraj predstave dok je Ermin Bravo izgovarao posljednje rečenice kolumne Karima Zaimovića, dok sam stajao u mraku pred publikom čekajući kraj predstave uz numeru „Killing Me Softly“ iz publike sam čuo nešto nalik životinjskom vapaju. Čovjek je izustio "Aaaa... Neee! Zašto jebote?" Ne pamtim kada me je nešto tako potreslo. Znate da ste u pozorištu. Znate otprilike i sljed događaja, a ipak vas nešto iznenadi. Jer pozoriste je život i život je pozoriste.

Te noći je SARTR meni postao magičan, nedostižan, svetao. Nešto poput ogromnih stepenica uz koje se penješ i nikada ne vidiš kraj. Nastavit ćemo se penjati i padati usput, ali će te stepenice uvijek biti tu za sljedeće generacije. Zauvijek veće od nas.

Foto: Dženat Drešković

DAVOR SABO

Rođen sam u Sarajevu, u jesen 1990. godine. Tih prvih godina života se sjećam samo na osnovu priča mojih roditelja i porodice, na osnovu nekoliko fotografija i par flash-eva koje imam u glavi, za koje ne znam jesu li se stvarno desili ili ne. Na jednoj od prvih fotografija iz tog perioda stojimo moj tata i ja u Velikom parku. Ja držim neki bijeli balon u ruci, nasmijani, i tata i ja.

Par godina kasnije, mama i ja pored Estrade, u ruci držim kanister, nasmijani, i mama i ja. I dok sam tih dana nasmijan sa mamom išao po vodu a tata bio na nekoj od prvih linija oko grada, neki sjajni ljudi čiji ću kolega postati mnogo godina kasnije su odlučili osnovati teatar. Teatar kao način borbe protiv fašizma, teatar kao osmijeh na licu dječaka koji nosi kanister od 5 L.

Nedavno, čitajući neke arhivske dokumente Sarajevskog ratnog teatra saznajem da je SARTR osnovan kao vojna jedinica pri štabu oružanih snaga ARBiH. Teatar kao vojna jedinica! Genijalno! Sjetim se svoga profesora fizike iz gimnazije:

- "Sabo, koja je jedinica otpora?"
- "Om" (ponosno)
- "Partizani Sabo, partizani!"

Danas bi moj odgovor bio: "Teatar. Zauvijek teatar" Imao sam možda desetak godina, ne više, kada me tetka odvela da prvi put pogledam jednu cjelovečernju predstavu, nakon što sam apsolvirao sve dječije, lutkarske. Kamerni Teatar 55, gužva, mnogo ljudi na stepeništu, mala sala u koju je tada mi se činilo stalo duplo više publike nego što ona može primiti. Sjedio sam na prvoj stolici u nekom od redova. Sjećam se uzbudjenja, tuge, radosti, sjećam se kako mi je cijelo tijelo treperilo dok je salom odzvanjalo "Još nas samo ljubav čuva, dok oko nas barut gruva", sjećam se riječi "Espana! Espana" koje odjekuju salom i tog jedinstvenog i uzvišenog osjećaja.

Dugo godina nakon toga upisujem ASU Sarajevo, diplomiram i nedugo zatim postajem pripravnik u Sarajevskom ratnom teataru. Opet smo se spojili. Od prvog trenutka, prvog kanistera, prve predstave, prvog odlaska u "Sklonište" pa sve do moje prve premijere na sceni SARTR-a, rasli smo jedan pored drugog i jedan sa drugim. Posebna je veza koju imaju teatar koji nastaje pod opsadom i dječak koji raste u opkoljenom gradu, posebna, neraskidiva i neizreciva.

Moja je ogromna čast, privilegija i zadovoljstvo što sam dio kolektiva Sarajevskog ratnog teatra.

Foto: Dženat Drešković

JASENKO PAŠIĆ

"Ay Carmela" je "kriva" sto sam odlučio da moj životni poziv bude gluma. A onda sam igrao u "Ay Carmeli". "Tajna džema od malina" mi je najdraža zbirka priča. A onda sam igrao u "Tajni džema od malina". I danas su mi najdraže post-apokaliptične teme. A onda sam igrao u Orwellovoj "1984" i Bondovoj "Nigdje nikog nemam". Sve je to bilo, i jeste, u SARTR-u. Hiljade koraka na sceni koja mi je vremenom postala dom. A svaki od tih koraka poseban, drugačiji. Hiljade izgovorenih replika a svaka posebna, drugačija. Stotine odigranih predstava, a svaka pod istom tremom kao i prvi put kada sam stao na scenu. Imati tremu u SARTR-u je privilegija, biti dio SARTR-a odgovornost, igrati za publiku SARTR-a sreća.

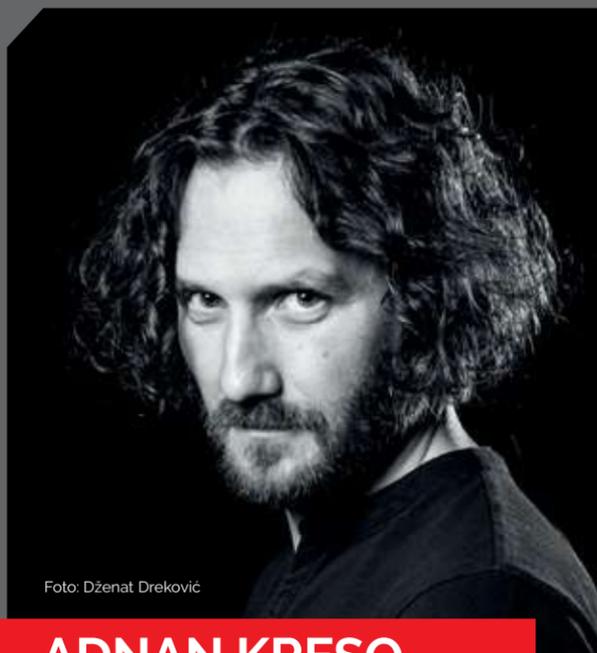

Foto: Dženat Drešković

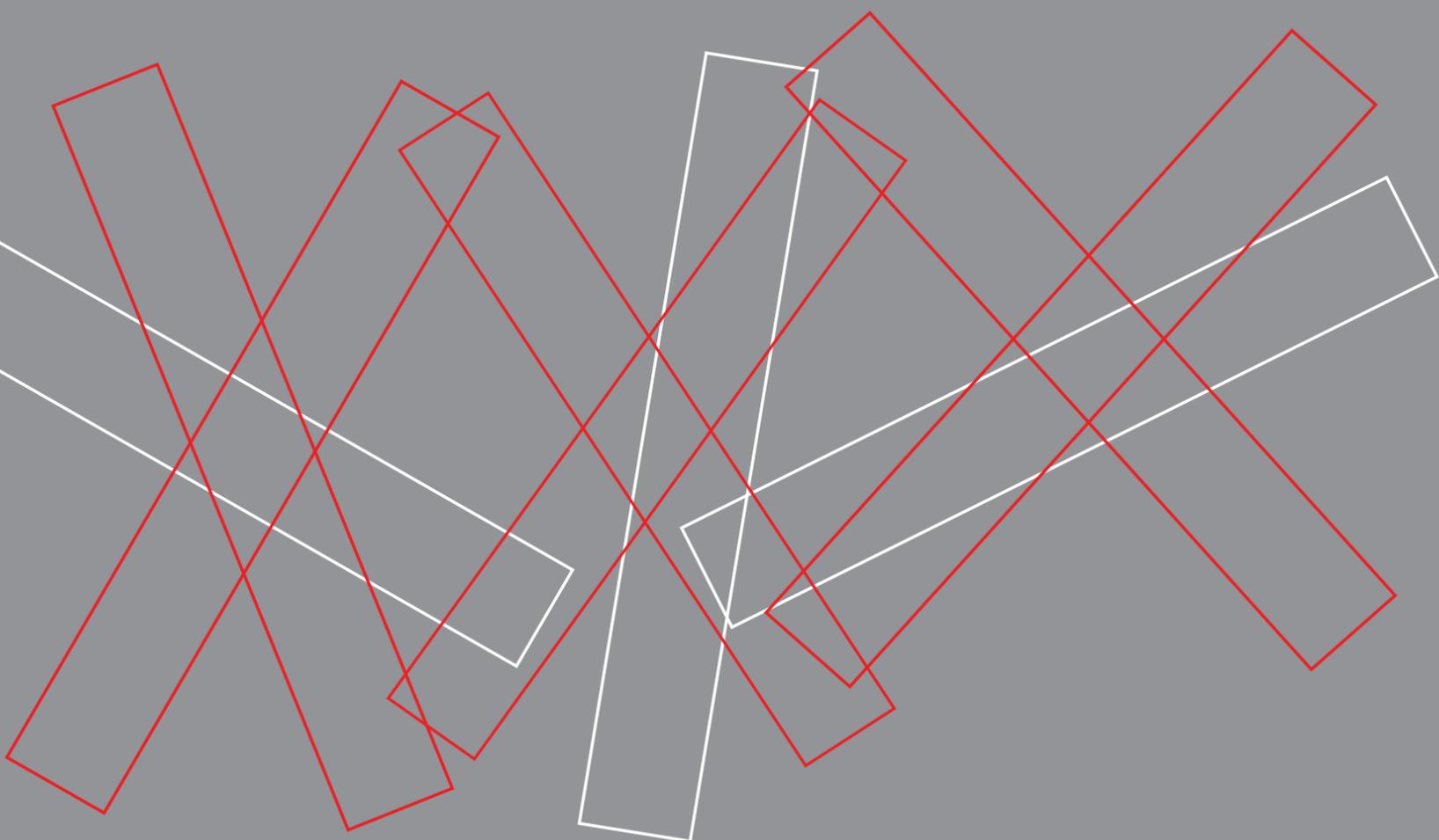
ADNAN KRESO

U vrijeme kada su glad i smrt bile svakodnevnica, nastalo je pozoriste u opkoljenom Sarajevu. Pozoriste je bilo potreba i bijeg od pukog životinjskog preživljavanja - potreba za stvaralaštvom kao najmoćnije oružje otpora.

Vladimir Premec, je na prvom zasjedanju upravnog odbora, opravdao izbor naziva pozorista rekavši : " Jean Paul Sartre, čiji je fonetski iskaz prezimena istovjetan toj skraćenici, bio je član francuskog Pokreta otpora..."

Za mene je rad u SARTR-u, pokušaj da svojim umjetničkim djelovanjem, bar malim dijelom, doprinesem bogatoj i sad već dugogodišnjoj tradiciji kvalitetnog teatarskog stvaralaštva te umjetničkog otpora.

PISMA PRIJATELJA

„Tajna džema od malina“ - Karim Zaimović u režiji Selme Spahić;
Finale postavke scenografije – trenutak sreće;
Foto: Velija Hasanbegović

Selma Spahić

U SARTR-u sam radila svoju prvu profesionalnu predstavu "Utjecaj gama zraka na sablasne nevene", naučila pisana i nepisana pravila pozorišta i osjećala da pripadam. U SARTR-u je nastala i "Tajna džema od malina", predstava koja mi je promijenila život i čije tragove i danas potražim pogledom na svjetlosnom roštilju teatra, kad god uđem. Vjerujem da sve osobe koje su radile u SARTR-u dijele jednaku privrženost tom prostoru, njegovoj historiji i divnim ljudima koji u njemu rade. SARTR je oduvijek svoj, nastao iz otpora i u ime slobode i želim da nam zauvijek takav i ostane.

„Stolice“ – Eugene Ionesco u režiji Gradimira Gojera
Foto: F.Fočo

Gradimir Gojer

Neposredno nakon prve predstave u povijesti SARTR-a dogovorili smo se da, nastavljajući odnos prema bosaskohercegovačkim suvremenim dramatičarima, postavim tekst Zlatka Topčića "Kako Musa dere jarca". U ovoj predstavi iznimno bitan je bio muzički sloj. Sa gitaristom i pjevačem Muhidinom Hidanom Đidićem izabrao sam lajtmotiv iz narodne pjesme o skeledžiji Muji. Ovaj muzički broj nadopunjavao se s glumačkom interpretacijom priče o tragosu velikog pjesnika Muse Čazima Čatića, koju su protagonisti predvođeni Miodragom Trifunovom donosili u predstavi koja je bila koprodukcijски projekt SARTR-a i Kamernog teatra 55.

Gotovo fanatički odnos prema opusu Eugena Joneska opredijelio me je da u produkciji SARTR-a postavim "Stolice". I danas sam ponosan na izvrsne kreacije Kaće Doric, Zorana Bečića i Riada Ljutovića.

Ova predstava je zasigurno jedna od nauspješnijih mojih komornih postavki.

Prijateljstvo s mojim Mostarcem, pjesnikom i dramatičarem Ibrahimom Kajanom rezultiralo je predstavom o bosanskoj kraljici Katarini. Kritika i publika izrazili su jednodušje govoreći o odličnoj interpretaciji Selme Alispahić, Zorana Bečića, Miodraga Trifunova...

Svaka od postavki na pozornici SARTR-a bila mi je i osobno draga.

Danas, kad sam jedini živi osnivač SARTR-a, te režije u najmlađem sarajevskom kazalištu su moji nezaboravni medaljoni.

Annie Leibovitz i Susan Sontag;
Foto: Paul Lowe

Irena Mulamuhic

Sarajevski ratni teatar sa predstavom „Sklonište“, nastao je iz duboke unutrašnje potrebe za održavanjem dostojanstva i digniteta građana, umjetnika, boraca, od bezočne agresije.

Ako je teatar slika i odraz stvarnosti, onda je teatar pod opsadom nadmašio samoga sebe. Sve je bilo toliko surovo, i nedopustivo istinito. Nastankom predstave „Sklonište“, uspostavljen je duhovni temelj otpora, koji je iznenadio i bio inspiracija drugim umjetnicima iz svijeta da dođu u Sarajevo. Između ostalih su bili, Susan Sontag, Vanessa Redgrave, fotoreporter - Paul Lowe, Gervasio Sanchez, Annie Leibovitz...

Dok su oni brđani rušili, rasturali i ubijali evropski grad, Sarajevski ratni teatar je stvarao, gradio, a oni na takav vid otpora nisu računali. Predstava je igrana u svim mjesnim zajednicama, bolnicama, vojnim kasarnama, na prvim linijama.

Nikako nismo mogli otići do Dobrinje, a oni su nas pozivali još od premijere. Jednog dana nam je Safet Plakalo, rekao da sutra idemo na Dobrinju igrati predstavu, možda će biti manje granatiranje.

„Dobićemo blindirani kombi, budite bez brige.“ Svi smo rekli super, blindiran.

Sutra kad smo došli pred pozorište čekao nas je kombi, bez sjedišta, sa negdje sakupljenim limovima, zakucanim po stranicama kombija. Šofer je rekao da moramo leći svi na pod, kao sardine, jer ćemo juriti velikom brzinom bježeći od snajpera i granata. Svi smo se poslagali po podu kao sardine, ali kad su došle okuke, svi smo letjeli na jednu stranu, pa opet na drugu, nastajao je kaos i smijeh, a onda smo začuli šofera, koji je rekao da bude tišina, jer sad nailazimo na četničku barikadu.

Odigrali smo predstavu, a domaćini su nas obilno počastili sa konzervama.

Predstavu „Sklonište“, koju je vrlo mudro smislio Safet Plakalo, a režirao izvrsno Dubravko Bibanovic, igrali smo sa radošću pred publikom, koja je živjela svaku repliku svakodnevno i plesala ples smrti uz crni humor svakodnevnice. Aplauz na kraju predstave bio je za sve preživjele građane Sarajeva.

Jasna Diklić

Sa mojim kolegama, prijateljima, ljudima iz teatra, koji su ratne 1992 godine barbarskoj, iracionalnoj presudi, a ona je pretpostavljala uništenje Grada, odgovorili na najbolji način-ne očajem, ne rezignacijom, nego upravo kreativnošću i duhovnošću. Bio je to značajan pojam ljudskog otpora. Na ruševinama se radala umjetnost. Na izazov smrti odgovarali smo životom, postojanjem, govorom, a ne šutnjom. Oblikovali smo našu misiju, radala se predstava „Sklonište“ i novi teatar SARTR, koji slavi 30 godina postojanja.

Voljela bih da se teatri radaju u mirnodopskim vremenima.

Skice kostima za predstavu „Majstor i Margarita“ u režiji Aleša Kurta.
Scenografija i kostimografija: Adisa Vatreš Selimović

Adisa Vatreš Selimović

"U ratu odlučnost, u porazu prkos, u pobjedi velikodušnost, u miru dobra volja".

Odlučni, prkosni, velikodušni Sarajevski ratni teatar, koji u mimohodu sa realnošću budnim okom prati svoga saputnika. Ukazuje na njegove boli, nepravde, ljubavi i radosti, a dobrom voljom pruža utočište sretnicima koji tamo skrenu sa puta realnosti. Ja sam ta sretnica.

Plakat za predstavu "Sklonište"

Jasmin Duraković

Godine se gomilaju, sjećanja blijede. Ali, ima i onih koja ostaju zauvijek.

Premijeru „Skloništa“ dočekali smo šestog septembra u klubu Pozorišta mladih. Pamtim dobro kako su glumci tu noć igrali, ali još više atmosferu poslije premijere. Zapamtio sam i tu zoru u Sarajevu.

Dvojica su nosili tu priču – Safet Plakalo i Dubravko Bibanović. Bili su oni pozorišni tandem od ranije, ali nekako ih je ova predstava sudbomosno vezala. Plakalo - tih, spor i poetičan, Bibanović – eruptivan, energičan i uvijek čovjek od rješenja.

Zato je bilo moguće da i nastane Sarajevski ratni teatar, i to u prvim danima opsade Sarajeva. Družili smo se u danima uoči premijere i gledao sam svojim očima kako jedna ideja postaje stvarnost – osnivanje novog teatra usred rata i ljudske tragedije.

Zato mi je SARTR oduvijek bio blisko pozorište, i tada, ali i kasnije. Onda kada je poslije rata Bibanović uradio sjajnu postavku Plakalovog teksta „Feniks je izgorio uzalud“, ili kada je premijerno svjetlost pozornice dočekala „Ay, Carmela“, o kojoj sam sa oduševljenjem pisao u tadašnjoj štampi.

I danas je tako.

SARTR je pozorište koje ima svoju unutrašnju energiju i smisao postojanja. Ono je danas vječna vatra pozorišne umjetnosti, igre i Sarajeva.

„Mousefuckers“ – Almir Imširević; Režija: Faruk Lončarević;
Foto: Slobodan Samardžić-Sam

Faruk Lončarević

Kao i njegov stariji imenjak i Sarajevski ratni teatar zasnovao je svoj raison d'être je na ideji: iskustvo prije spoznaje smisla, egzistencija prije esencije. Nastao u podrumima Pozorišta mladih, Raguze u Ferhadiji, krio se kao i civili Sarajeva i neposredno reagirao na stvarnost, baš onako kako pozorište i treba. Teatarski smo se oslobodili, ali ta sloboda je bila sartravska, slijepa i besmislena, očajno ljudska u svim svojim zadatostima.

Kada sam 2009. prvi i, za sada, posljednji put režirao u ovom pozorištu, sada smještenom u domu kulture moje osnovne škole, bila je to praižvedba „Mousfuckers“-a Almira Imširevića u sklopu projekta After the Fall, gdje su Nijemci preispitali život poslije rušenja berlinskog zida. I tu smo se, kao i Nijemci, opet zagrnuli na gutljaju slobode. Želja da zahvatim širu historijsko-političku pozadinu opet se svela na melodramatičnu balkansku čamotinju. Sklonište (tamo gdje se sklanjaju nepotrebne stvari još nesazrele za smetlišhte historije) se još jednom pokazalo kao preferencijalna točka posmatranja i refleksije na svijet prosječnog Bosanca.

I upravo je to najveća prednost SARTR-a - dosljedno se držeći sklonišnih mikro drama ono teatarski najautentičnije opjevava samu stvarnost sarajevskog i bosanskog iskustva. To je niša koja će još decenijama iz mraka našeg historijskog konteksta stvarati vlastitu svijetlu teatarsku budućnost.

Uništena zgrada teatra u Mariupolju, gdje se skrivalo više od 1.000 Ukrajinaca, 2022.

Pjer Žalica

U ovim danima, kada pomahnitala okupatorska armada pokušava da zatre život u Ukrajini, je vrlo posebno i važno sjetiti se dana kada je i kako nastao SARTR. Jer ga potiče ista iskra neuništivosti želje za životom, potrebe da se kroz umjetnost promoviju pozitivne vrijednosti i odupre silama tame. Ono što su tada uradili ljudi okupljeni oko ideje SARTR-a je isto ono što sada rade umjetnici u Ukrajini. Usamljeni, isprestravljeni, ali nepokolebljivi da se do zadnjeg daha bore za svijet slobodnog mišljenja i života. Danas kada se kaže Sartr, prije ćete pomisliti na Sarajevo art, ili nešto tako, nego na strašne dane opsade. To je normalno, to je dobro, ali moramo se, bar na ovakve jubilarne godišnjice podsjećati u kojim okolnostima i kako je priča SARTR-a započela, jer da se taj hrabri čin nije desio ne bi bilo mnogih važnih, divnih stvari, za vrijeme opsade i poslije nje. Zato: sretan rodendan i - slava SARTR-u!

„Oblačna nebesa“; Režija: Jean Luc Ollivier;
Foto: F.Fočo

Jean Lucc Ollivier

Sve počinje 1999. kad srećem Nebojšu Veljovića u Bordou. Taj izvanredni čovjek postaje mi prijatelj i poziva me u Sarajevo. Upoznajem Safeta Plakala i cijelu ekipu iz SARTR-a. Otkriće cijele trupe i njenog angažmana za mene je puno emocija. I umjetnički šok također. Gledam „Ay, Carmela“ i otkrivam dvoje izuzetnih glumaca, Selmu Alispahić i Dragana Jovičića, koji će mi postati drag prijatelji.

Od tada, svake godine studentima pričam kako je nastao SARTR. Govorim im da, ako se pitamo čemu služi teatar, umjetnost općenito, priča o njemu može zamijeniti sve govornice. Kreacija i otpor.

Želim SARTR-u i cijeloj njegovoj ekipi dug put. I želim Sarajevu da postane za Evropu blistavi grad kojeg nikada nije smjelo prestati da bude.

Proba za predstavu „Nije to to“ u režiji Tomija Janežiča;
Foto: Dženat Drekočić

Tomi Janežič

Valjda postoje mnogi razlozi zašto i kako nastaju pozorišta ali ipak je zapisano to, da naprosto moraju biti, ne samo, da su potrebna, već su tu, kao što Aleš kaže, da ne poludimo. SARTR-ov nastanak i njegova misija su posebni, jedinstveni. Posebni i jedinstveni su u tome što su suštinski i u nekom smislu jedini pravi. Pozorište ima smisla, kada postoji, da bi se zbog njega moglo preživjeti. Osjećam posebnu čast, da sam mogao da budem dio SARTR-ove 30-godišnje misije i da sam mogao da upoznam dragocjenu i predanu ekipu tog pozorišta. Ne pričam samo o ansamblu, već i o divnoj i zabavnoj tehničkoj ekipi i organizaciji. Jeste, SARTR je pozorište duše. Čestitam vam prvih 30 i dižem čašu za sljedećih 300!

Igor Štiks

SARTR ili epicentar društvenih aktivnosti

Imao sam dvanaest godina kada me je sestra povela na koncert Zabranjenog pušenja u Centar društvenih aktivnosti. Energija tog koncerta u tom kulturnom prostoru prerasla je u nezaboravan doživljaj nečeg magičnog za što sam vjerovao da me tek čeka u životu, tamo u gimnazijskim danima koji su obećavali sve ono što je taj koncert imao, nesputane djevojke, euforiju zajedničkog doživljaja i sve te riječi kojima smo pjevali o našim životima u našem gradu, s njegovim gubitničkim herojima, povremenim usponima u zvijezde i suviše čestim porazima. Umjesto gimnazije došao je rat. Život potom nije ostvario obećanja koja su prštala nad ustalasanom i sretnom gomilom te večeri u CDA.

Ipak, uz sve uništeno, nastao je otpor ili, bolje rečeno, jedan od otpora nazvanih SARTR. Ime nije samo zavodljiv akronim već manifest svih onih koji uporno trasiraju Sartr-ove „puteve slobode“ i koji nikada nisu odustali, noseći vatru do mira, i u miru. SARTR će punopravno naslijediti CDA, nastavljajući njegovu misiju. Umjetnost i njezin odnos spram društva, propitivanje sistema a i nas samih, učinit će od SARTR-a prostor i mojih vlastitih kako književnih tako i javnih akcija u rodnom gradu. Godinama ću tamo, od 2013. do 2017. godine, zajedno s Dinom Abazovićem, Dinkom Sijerčićem i Nidžarom Ahmetašević, organizirati Otvoreni univerzitet na kojem smo zamišljali neko sretnije društvo koje sigurno postoji mimo nacionalističkih podjela i kapitalističkog očaja. Onda će 2015. godine Boris Liješević baš na tu scenu, a i na njezin parter, postaviti moju dramu Brašno u venama koja se pita što smo sve izgubili i kako ćemo dočekati novu zoru, tako ranjeni.

Prošlo je trideset godina otkako su neki hrabri ljudi povjerovali da je teatar oružje za bolji svijet od onog koji nam je nametnut. Takva vjera je zarazna i ponekad ima svoje hramove, a i poneke misterije. Kako drugačije objasniti da, usred Sarajeva, živi SARTR.

„Nevjesta od kiše“ – Ljubica Ostojčić u režiji Dubravke Zrnčić - Kulenović;
Fotografija: Fuad Fočo

Branko Banković

Na poziv dugogodišnje prijateljice i suradnice koja mi je otkrila i naučila me teatru, Dubravke Zrnčić-Kulenović, 1996. godine UNHCR-ovim letom slijećem u vidljivo ratom ranjeno Sarajevo. Dizdarova poezija je odjekivala svakim kutkom grada, bio sam šokiran. Sljedeće jutro upoznajem Safeta Plakala, divnog prijatelja i književnika, nakon dvije rečenice predajem se ljubavi spram SARTR-u koja traje do danas. Radili smo u nemogućim uvjetima u hladnom amfiteatru Raguse. Fascinaciju Dizdarom uspjeli smo 19.09. dovesti pred premijernu publiku. Uz divnu autorsku ekipu oduševila me energija i potpuna predanost izvođača predvodjena Zoranom Bečićem uz Rijada, Medihu, Dragu, Nardu i poslije Belmu. To putovanje / bolje bi pristajala riječ ljubovanje/ sa SARTR-om nastavio sam u Modrorječju, Nevjesti od kiše, Odkamenoj priči i posljednjoj Majka ili sve priče idu u raj. Ne mogu a ne spomenuti tehniku kazališta, uvijek su tu i u stanju su od ničega stvoriti nešto. Ne znam koliko je u svečarskoj prilici prikladno reći no premijerni domjenci u SARTR-u su oni koji dočekaju jutarnje sunce. Od srca sretna godišnjica SARTRU i SARTR-ovcima !!!

„U plamenu“ – Charlotte Jones; Režija: Robert Raponja;
Foto: Slobodan Samardžić Sam

Robert Raponja

Svaki put kad sam režirao ili gledao predstave, pronalazio sam u SARTR-u neku vrstu skloništa - utočišta. Duhovni prostor SARTR-a (i onda kad teatar nije imao svoju scenu) u kojem sam radeći ostvarivao svoje zamisli, pružao mi je mogućnost da budem jednostavan, neposredan, provokativan i direktan te da se na taj način kroz stvaralački čin ubilježim u zajednicu posvećenika koja se iskreno i nadahnuto bave otkrivanjem smisla i vjere za rad u kazalištu usprkos vremenu u kojem nas je politika pokušala obilježiti i udaljiti jedne od drugih.

SARTR je pružao umjetnicima i publici onu vrst sigurnosti koju pruža topao zagrljaj u kojem se možemo rasplakati, nasmijati i iznad svega osjećati zaštićeno.

Osmišljavajući priče koje smo željeli oživjeti kroz *Ay*, *Carmelu*, *Karolinu Najber*, *Zagrljenike*, *U plamenu* i *Zečju rupu* otkrivajući se, mijenjali smo i dopisivali sebe i svoje poglede na život i mogućnosti koje nam pruža. I svaka je predstava postajala ono što smo bili i mi sami, zrcalo naših želja što želimo biti i kako nastojimo razumjeti svijet u kojem smo prisutni svojim talentom i savješću.

Zahvalan sam na ukazanim prilikama za rad u SARTR-u. Zahvalan sam svim suradnicima s kojima dijelio vrijeme, mišljenje, stavove, koji su provocirali u meni da budem bolji, domišljeniji i odgovorniji redatelj.

Trideset godina živi SARTR i nemam bojazni da će se ugasiti i nestati, jer je to kazalište koje je stvorilo veliku i široku zajednicu umjetnika i publike koje se sjedinjuje u otporu prema osjećaju bezizlaza i besmisla.

Belma Lizde Kurt

Vratila sam se 1997. u rodno Sarajevo, nastaviti prekinuti život. Sa zebnjom u srcu. Raširenih ruku i toplog srca, dobrodošlicom ispunjenog, dočekali su me Safet Plakalo i Dubravka Zrnčić- Kulenović u zgradi u Dalmatinskoj ulici.

I uključili me u disanje Sarajevskog ratnog teatra. Isprekidano i astmatično jer su se borili za svaki udisaj. Za prostor, za finansije, za činjenicu da su još uvijek tu.

Radili smo predstave u kafani Raguza.

Koliko god je bilo suludo da teatar, takvog značaja, održava probe i igra predstave u podrumskom prostoru jedne kafane, toliko je bilo i očekujuće.

Takav status stalno je jačao potrebu za opstankom teatra SARTR, malobrojnih optimista, koji su stajali na čelu, i umjetnika, koji su se, kroz predstave i svoj rad, borili zajedno sa SARTR-om.

Predstava „Babylon“, u režiji Tanje Miletić Oručević, postavljena je u podrumu kafane Raguza. Brehtovski bacali smo glumu u hladne, mračne zidove i pjevali Brehtove songove, Sadžida, Drago i ja. Ljuljala sam se na ljuljački u bijeloj, satenskoj haljinici i bilo je prokletno hladno. Safet i Dubravka i Damir i Srele, smješkali su se, ispunjeni toplinom.

Bilo je ipak najvažnije igrati u podrumu kafane Raguza. Pod brand-om SARTR.

„Brašno u venama“ – Igor Štikš,
Režija: Boris Liješević

Izudin Bajrović

Kad topovi govore, muze šute. Da ova izreka nije tačna, ili bar nije apsolutno tačna, dokaz je stvaranja teatra u jednom od najtežih perioda postojanja Sarajeva. Najteža vremena donose najveća iskušenja ali i stvaraju heroje. Rekao bih da su umjetnici Sarajeva herojski izdržali svoja iskušenja a Sartr je živi dokaz za ovu tvrdnju. Sretan rodendan, znam vas otkad ste se rodili!

Foto: Privatna arhiva Adi Čorović

Adi Čorović

SARTR od svog osnivanja 1992. godine nije predstavljao običnu kulturnu instituciju, niti je imao ulogu „mentalnog korektora“, kako to mnogi predstavljaju, u općem ludilu i beznadu s početka krvave opsade Sarajeva. Naprotiv, radilo se o „duhovnoj hrani“, neophodnoj stanovnicima pod opsadom, baš kako su im bili potrebni krompir, paradajz i druge kulture koje su se uzgajale posvuda: Od mezarja Careve džamije, pa do slobodnih površina pored tektonskih čeličnih „čičaka“ u Hrasnom, u neposrednoj blizini prve linije fronta.

Ibrahim Spahić

SARTR je najznačajniji poduhvat stvaranja novog teatra u opsjednutom Sarajevu. Jednako važan kao i Mapa grafika "Sarajevo 92.-95" i simboličko proglašenje Sarajeva kulturnom prijestolnicom Evrope kroz Sarajevsku zimu.

Predstava "Sklonište" je teatar života u kojem smo bili, a izgleda i opstali i ne može se po kreativnoj životnoj energiji i snazi otpora zlu porediti ni sa jednom drugom, neovisno o subjektivnim osjećajima.

Nakon oslobođenja Grada od opsade, na sceni su se pojavile opsjene i opsjednutost životnog teatra. SARTR je postao beskućnik. O tom periodu, u traganju za "skloništem" da bi SARTR opstao svjedočili su Safet Plakalo i njegovi saradnici. Pozvao sam Dubravku Zrnčić - Kulenović da se vrati u Sarajevo pismom kojim sam je uvjeravao da je potrebna sa svojom izuzetnom teatarskom kulturom Sarajevu i SARTR-u.

Kako smo /Međunarodni centar za mir i Sarajevska zima /pripremali X Bijenale mladih umjetnika Evrope i mediterana u našem sjedištu/CDA/a vjerovali da ćemo se i mi vratiti u svoje "sklonište"/AUSTRIJSKU KUĆU/smatrao sam porirodnim da SARTR bude naš sustanar. Danas, kao i tada mislim da je to bilo potpuno opravdano i radujem se činjenici da se SARTR potvrdio svojim repertoarom i umjetničkim ansamblima i tehnikom i da živi kao jedna divna porodica. Zajedno smo osnovali Savremenu baletnu scenu u CDA i realizovali izvanredne programe i podržali svijet lutke i njenu dušu sa Dubravkom.

Želim posebno da izdvojim našu koprodukciju predstave Ay Carmela! /José Sanchis Sinisterra/u režiji Roberta Raponje koja je postala kulturna predstava SARTR-a. Moji dragi prijatelji Selma ALISPAHIĆ i Dragan JOVIČIĆ ostvarili su u njoj maestralno svoje životne uloge. Sjećam se da su zajedno sa balerinom Ljiljanom Perić podigli zastavu Sarajevske zime 21.12.1984. Znam da svima koji su imali čast da rade i stvaraju u SARTR-u možemo zahvaliti na posvećenosti Danas jedinstvena pozorišna ličnost raskošnog talenta i mediteranskog zanosa Aleš KURT vodi SARTR - našu čudesnu porodicu kojoj čestitam 30.godišnjicu i želim da živi u zdravlju, dobru i radosti stvaranja jer ima i svoju krasnu publiku koja osjeća svaki damar teatra života.

„Rechnitz“ Elfriede Jelinek u režiji Sabine Mitterecker;
Foto: Dženat Dreković

Jelena Kordić Kuret

Izuzetna mi je čast da sam u ovoj jubilarnoj godini dobila priliku biti dijelom misije ovog teatra i time iskazati zahvalnost za njegovo postojanje. SARTR jeste jedan od najvećih simbola otpora i u najtežim vremenima je pokazao šta znači hrabrost, ljudskost, plemenitost i da su jedini ispravni načini borbe protiv agresije, primitivizma i gluposti, kultura i umjetnost.

Cijelom kolektivu Sartra kao i svim ljudima koji su zaslužni za njegov nastanak i opstanak, čestitam ovaj jubilej s nadom da će i generacije iza nas nastaviti njegovati istu misiju, podariti mu dug i bogat život i sa svim svojim sadržajem čuvati kao jedno veliko upozorenje da se rat nikad ne ponovi.

Sa velikom zahvalnošću i poštovanjem,
Jelena Kordić Kuret

Predstava „Bog, rat i ostalo“ u režiji Aleša Kurta koja je gostovala na Festivalu Off Europa

Knut Geißler - Festival Off Europa

Imao sam priliku da se sretнем sa umjetnicima SARTR-a vrlo kratko, ali sjećanje na njih je trajno.

SARTR mi je dao sliku o tome kako je stvarati političku - a u isto vrijeme uvijek ličnu - pozorišnu umjetnost. Divni umjetnici, fokusirani, koncentrirani, iskreni, autentični.

Sve najbolje u narednih 30 godina. Molim bez rata.

„Rechnitz“ – Elfriede Jelinek u režiji Sabine Mitterecker,
Foto: Dženat Dreković

Elfriede Jelinek

Ne bi trebalo da postoje uslovi u kojima pozorište mora značiti otpor, to ne treba nakalemiti na pozorište, ali kada se desi, iz toga proizlazi nešto sjajno. Nešto što SARTR jeste.

U svakom slučaju, ponosna sam što je moj tekst *Rechnitz* postavljen na scenu baš u tom pozorištu.

Sabine Mitterecker

Ponosna sam što sam u ovoj godini jubileja režirala RECHNITZ Elfriede Jelinek na bosanskom / hrvatskom / srpskom jeziku! Neka SARTR nastavi svoj kritički i prosvjetiteljski duh u godinama koje dolaze!

Uz svo poštovanje prema osnivačima i onima koji danas rade u ovom pozorištu, SRETAN RODENDAN SARTR!

Sunita Subašić - Thomas

Zašto Sartre? Zar mu drame nisu poslužile samo da ilustruje svoje filozofske ideje i pojača ionako gustu armaturnu mrežu sačinjenu od filozofskih knjiga, novela, romana, autobiografije i književnih i političkih eseja, ugrađenu u spomenik koji je sam sebi podigao? A onda se sjetih da je Sartre prvi pozorišni "uspjeh" postigao u Stalagu. Nijemci nisu shvatili njegovu "pozorišnu ideju", misleći da je to obična božićna predstava, ali francuski zatvorenici itekako jesu. Oni koji su sa Susan Sontag čekali Godota u Sarajevu pod opsadom znaju kakvu snagu pozorišna fikcija može imati u takvim situacijama. Iz tog "uspjeha" Sartre je izvukao svoj jedinstveni pristup teatru. U trenutku kad se "svako našao pred odlučujućim izborom, golim i strašnim" samo je "passage à l'acte" (preći na djelo ili čin) bilo u skladu s dubokom suštinom ljudskog bića. Acte je sinonim akcije, a ona je aksiološki i ontološki ključ II svjetskog rata. Čin je postao mjerilo za bilo kakav vrednosni sud da bi se utvrdila razlika između saradnika okupatora i pripadnika pokreta otpora, heroja i kukavice. On je potporni kamen na kojem počivaju stubovi Sartreovog djela - egzistencijalizam i teatar situacije. Nasuprot klasičnoj tragediji i psihološkom teatru koji su čovjeku oduzeli nezavisnost i mogućnost djelovanja, Sartreov egzistencijalizam je izvukao čovjeka iz determinizma prirode, a njegov teatar situacije vratio mu je sposobnost da pokaže "lik u razvojnom procesu, trenutak izbora, slobodne odluke koja moralno obavezuje za čitav život". Smisao teatarskog čina je za Sartrea u spoznaji i osmišljavanju ljudske sudbine, u mučnini koju stvara nad mirnom savješću. Bulevarki teatar, kome se također suprotstavlja, uljuljkivao je publiku da može mirno spavati. Danas, kad je industrija zabave u tome neuporedivo moćnija i uspješnija, eto odgovora zašto Sartre i zašto skraćena Sarajevskog ratnog teatra, osnovanog na samom početku opsade Sarajeva, aludira na njega i koje vrijednosti brani.

„Bio je lijep i sunčan dan“ u režiji Tanje Miletić Oručević,
Foto: Velija Hasanbegović

Tanja Miletić Oručević

Moje najznačajnije iskustvo suradnje sa Sarajevskim ratnim teatrom je „Bio je lijep i sunčan dan“, predstava koja je punih deset godina na repertoaru tog pozorišta. Međutim, moja prva iskustva sa SARTRom sežu u mnogo dalju prošlost. Naime, prvu profesionalnu predstavu u Bosni i Hercegovini, davne 1997, dok sam još bila studentica Akademije u Krakovu, režirala sam upravo u SARTRu; pod naslovom „Graffiti o vrlini“, zajedno sa (također studentom u to vrijeme) dramaturgom Zoranom Mlinarevićem adaptirali smo Brechtov tekst „Strah i bijeda Trećeg Rajha“. Scenografiju i kostim radila je divna Jelena Korenčić, koja više nije sa nama.

Dobro se sjećam ležernog povjerenja kojim je gospodin Safet Plakalo obdario dvoje ambicioznih studenata; proba i predstava, prilično glomazne scenografije na mikroskopski maloj i niskoj podrumskoj sceni, koju je SARTR tada koristio. U susretima u pauzama između proba Plakalo mi je ispričao toliko anegdota o tadašnjoj i predratnoj bosanskohercegovačkoj teatarskoj sceni, o ljudima koji su je činili, da je to za mene bio kao neki kratki kurs istorije domaćeg pozorišta. Nekako se vremenski tako poklopilo da ispada da sam obje svoje diplome – magistarsku i doktorsku petnaestak godina kasnije – morala obilježiti, ili potvrditi u Sarajevskom ratnom teatru.

„Nije to to“ režija Tomija Janežić;
Foto: Dženat Dreković

Lidija Dedović

Teatar pod opsadom danas postaje svaki teatar koji podnosi pritiske loših sistema, zanemarivanja kulture, uskraćivanja finansija za kulturu. Ali, samo SARTR je teatar koji je hrabro i postojano stao i uzdigao se tokom rata i opstao snagom svog bića, svog cijelog tima koji nije ustuknuo ni pred uništenjem, ni pred opsadom, ni pred propadanjem.

Danas, kada neki novi ratovi lebde nad nama i u nama, transformisani u zabrane, autoritarni ili latentni fašizam i ignorantnost prema kulturi, SARTR i svi se borimo protiv nove opsade-protiv hladnokrvnosti, nebitnosti i izolovanosti.

Zajednički, kao armija artista naoružanih znanjem, kreacijom, misijom i potrebom za idejom humanosti, ljubavi i vrline, sve smo brojniji jer smo i kroz SARTR shvatili i dokazali koliko smo neuništivi. Volim SARTR, radili smo koprodukciju "Nije to, to" u režiji Tomija Janežića i povezali region.

Volim SARTR i raj u njemu.

Trebala sam režirati važnu predstavu u ovom pozorištu prošle godine, ali su se životne okolnosti poklopile da ne dodem. Tada su mi direktor i glumci pružili ruku i razumjeli me. Volim SARTR zbog dobrote, ideja i otvorenosti. Maštam o danu kada ćemo se iznova sresti i raditi nešto važno, potrebno i snažno.

Lada Pervan i
Dubravko Bibanović

Lada Pervan

Kroz predstave koje su se među nama dešavale i bile naša stvarnost, po danu i noći nastala je i predstava „Sklonište“ u skloništu..., a s njom i SARTR!! Sa Bibanom koji je prvi izletio, na sreću, s Grbavice, i našim dragim Sajom, stvorio se: "Umjetnička četa", čija jedina kuća je bila u, nekad, kabareu Pozorišta mladih, "dole". Doživljaji, događaji, smjeh, svade, granate, rođendani, ranjavanja. Iskrenost, ljubav i prijateljstva postali su jači. I Hvala Vama, svim ljudima, koji su poslije sačuvali Sartr, pa i ako nisu bili, tad, tu. Osjećajima, talentima, upornošću, kvalitetnim radom, razumijevanjem. Imamo sreću, da mi koji smo još živi, dolazimo i gledamo, nove i vrijedne projekte, novih, mladih ljudi, novog Vijeka, koji su, sve to razvijali, 30 nimalo lakih godina. Sigurna sam da će i dalje biti tako!!!

Proba za predstavu „Svu moju ljubav“ u režiji Zijaha A. Sokolovića,
Foto: Dženat Drekočić

Nedim Zlatar

Kada pokušavam objasniti nekome šta su mi značili koncerti ili predstave za vrijeme opsade, teško nalazim adekvatne riječi. Završi se obično sa "hrana za dušu", "bijeg od stvarnosti" ili "instrument očuvanja razuma" i slične metafore, od kojih ni jedna nema dovoljno snage da ispriča iskustvo katarze koji se mogao doživjeti u traumatičnoj situaciji, u svakoj izvedbi bilo kojeg formata i pod bilo kakvim uslovima, bilo da je riječ o teatru, muzici, književnosti, fotografiji, slikarstvu, filmovima... Taj proces je za mene (vjerujem i mnoge druge) bio instinktivan i protivno razumnom rasuđivanju, baš kao što je nerazumno i bilo bavljenje umjetnošću u ratnim okolnostima. Kada kažem da su mi najbolji koncerti i predstave bile baš ratne, ni meni samom to nema puno smisla, ali baš zato ostajem pri toj tvrdnji, jer nikad kao tada nisam bio bliži ogoljenoj egzistenciji i sveden na puko preživljavanje, i vjerujem da se u takvim trenucima pokazuje ono istinito u nama, slika nepatvorene ljudske prirode. Jasno je da je umjetnost ogledalo duše i svijeta, kakvi god da su oni, u savršenom redu ili haotičnom raspadu (obično je ovo drugo u pitanju), i nije slučajnost da je jedan teatar rođen u inat ratu uspio opstati već četvrtu deceniju. Umjetnost nam je potrebna baš kao zrak ili voda i to SARTR svojim postojanjem demonstrira već dugo.

U posljednjih 12 godina u Sartr-u sam radio brojne predstave i koncerte, i bio je polazna tačka za mnoge nove projekte, susrete i saradnje, što je u suštini i najveće blago bavljenja umjetnošću. Zahvalan za sve dosad, želim još više uspjeha generacijama u budućnosti i radujem se novim projektima u ovom pozorištu.

Halid Kuburović

Jedna od svijetlih stranica historije kulture i umjetnosti Sarajeva, moćni znak nepokolebljivog stvaralačkoga duha našeg grada, jeste čin osnivanja i moćno tridesetogodišnje postojanje Sarajevskog ratnog teatra.

SARTR je i simbol.

SARTR je sam život.

Onaj koji se rađa, raste i cvjeta jer je buknuo iz nutrine čistog i dobrog bića umjetnika i njihove umjetnosti.

U historijski najtežim godinama opsade Sarajeva, živeći slobodarskim umom i srcem njegove djece - umjetnika i publike, kojima su sile zla namijenile smrt i uništenje, SARTR se iskazao i potvrdio univerzalnim primjerom kulturnog i duhovnog otpora fašizmu i agresiji.

I danas, na pragu četvrte decenije postojanja, kreira i pronosi temeljne civilizacijske vrijednosti, uzvišeni cilj života svih nas, nas publike koja mu je na tome sve minule godine, naročito najteže, ratne, iskreno zahvalna i građanski ponosna.

I zato je SARTR LUČONOŠA.

Njegov nas plamen bodri i tješi. Njegova vatra nas hrabri, grije i čini ljudskijim, boljim.

Takvi su bili njegovi veliki osnivači, legendarni umjetnici, udruženi sa junacima odbrane grada. Njegovo ime nosi ponosno i ovaj dan. Želim da to bude i u budućnosti. Nju SARTR već živi. Takvu budućnost, u slobodi i slobodnom činu rada i stvaranju, zajedno želimo. Još boljoj i uspješnijoj budućnosti se nadamo. Sretan rođendan SARTRU!

„Majstor i Margarita“ – M. Bulgakov; Režija: Aleš Kurt;
Fotografija: Velija Hasanbegović

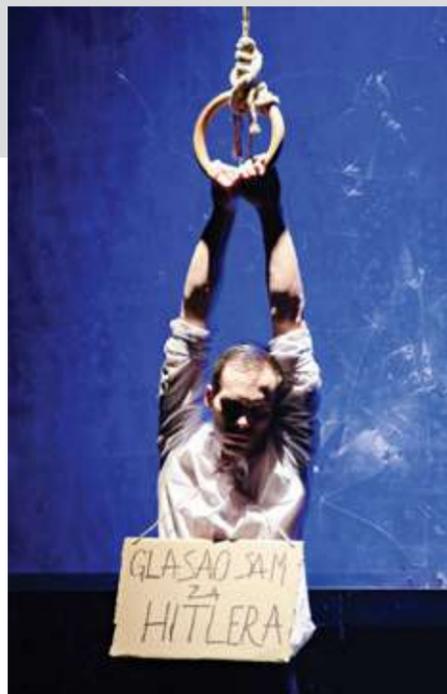
Mirsad Tuka

Moje upoznavanje sa SARTR-om, sa ljudima u njemu, da, baš ljudima, bilo je za vrijeme rada na jednoj od prvih predstava koju sam radio po dolasku u Sarajevo, a prvoj u vašem teatru. To je predstava "Pad". Režirao je Aleš Kurt a igrali smo Gordana, Izudin i ja. Rad na ovoj predstavi nosim kao jedno od najljepših pozorišnih iskustava. Radili smo u Raguzi i dobro se sjećam tog izrazitog kontrasta, prostora koji je bio pun betona, hladan, mračan i Sartrovaca punih topline.

Ljubavi, volje za stvaranjem predstave, pažnje prema nama koji smo prvi put kod njih, njihovog dobrog duha Safeta, koji je uvijek tu kad pomisliš da ti nešto treba, Mulije koja je hranila i pazila ribicu u akvarijim, četvrtog člana ekipe na sceni i uvijek s osmijehom me izvještavala o njenom zdravlju, tehničke ekipe predvođene sjajnim Damirom...

Ljubav i toplinu koju sam tada osjetio i danas, na moju radost, osjećam kad god uđem u SARTR.

Želim vam dobro zdravlje, puno ljubavi i lijepih predstava!
Živjeli!

„Strah i bijeda Trećeg rajha“ - Brecht;
Režija: Nermin Hamzagić;
Foto: Velija Hasanbegović

Nermin Hamzagić

Na sceni SARTR-a sam diplomirao sa dramskim tekstom "Strah i bijeda Trećeg rajha" B. Brechta. Scena SARTR-a, te večeri, za mene je bila prostor slobode. Iako mala, meni se činila velikom i prostranom, zastrašujućom. To veče, prije nego je publika ušla, a nakon sto su se glumci povukli u garderobe, ostao sam sam u gledalištu. Gledao sam u taj veličanstveni crni prostor i poklonio mu se sa ruba gledališta. I danas, svaki put prije nego se otvore vrata publici, sa kraja gledališta, ponovim poklon. Siguran sam da i drugi to rade. Ali te večeri sam ja počeo. SARTR sam uvijek vezao za prkos i slobodu. Prkosan i slobodan- takav nam treba. Neka traje!

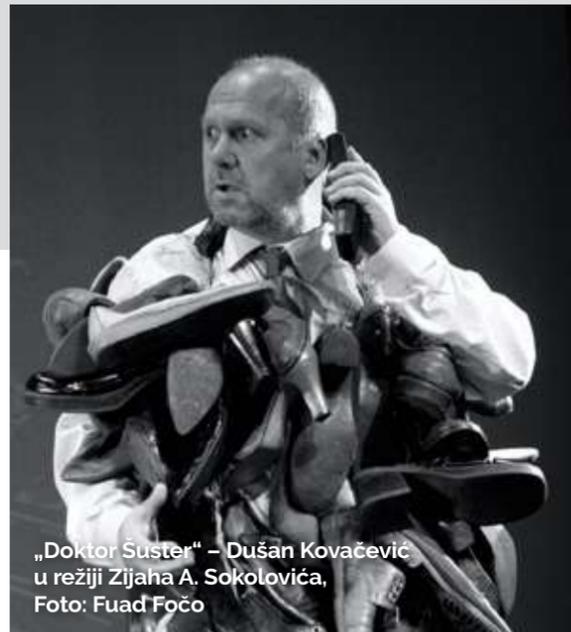
„Brašno u venama“ – Igor Štiks u režiji Borisa Liješevića,
Foto: Velija Hasanbegović

Boris Liješević

Poslije "Elijahove stolice" Igor Štiks i ja smo čekali priliku da ponovo radimo zajedno i dočekali smo poziv iz SARTR-a od Dine i Nihada - Brašno u venama. Igorov davno osmišljeni komad. Nekoliko godina ranije mi je pričao komad o porodici koju je rat rasuo po svijetu i poslije dvadeset godina na večeri kod roditelja se sastaju i odmota-vaju klupko uzroka.

Osjećali smo da je komad važan za trenutak pomirenja o kome se toliko priča, za sve one koji su nekada napustili Grad i pokušavaju da se vrate, a djeca im ne razumiju ni jezik a kamoli njihovu želju za povratkom, da je važan za svaku porodicu koju je rat razdvojio, važan za Bosnu, za Balkan, za sve nas. Nalazili smo se iz noći u noć u nekom beogradskom kafiću, proširivali scene, uobličavali ih, nabacivali ideje, maštali. Ne bih još ni stigao kući poslije sastanka a na mejlu me već čekala nova verzija komada.

Bližio se dan prve probe. Nismo mogli da riješimo centralnu scenu ponovnog susreta nekadašnjih ljubavnika Helene i Igora. Nedostajao je aktivitet. Jasna radnja bez reminiscencija i prepričavanja prošlosti. Krenuo sam na put nezadovoljan zbog neriješene scene. U vožnji sam dobio poruku od Igora da je nešto napisao pa da pogledam kad ugrabim priliku. Na benzinskoj pumpi sam pročitao fenomenalnu scenu koja nam je nedostajala i osjetio da je komad konačno uobličen i to dan prije prve probe. Počeli smo da radimo tu odu Gradu koji se ne pominje imenom. Ali oni koji znaju da čitaju ovaj jezik, znaju da čika Mišo čistač cipela ispred McDonaldsa, gimnazija i niz drugih detalja svjedoče o kulturnim mjestima i ljudima Sarajeva. Obilazio sam ta mjesta i zamišljao zbivanja iz prošlosti naših junaka. Svaki dan je počinjao uzbrdicom do SARTR-a kafom u pozorišnom kafiću gdje svaki glumac sjedi posebno za svojim stolom. Samo Kaća i Selma sjede zajedno. Čudna atmosfera. Posvađana. Ali ne, vremenom sam shvatio tu njihovu potrebu za trenutkom tišine i samoće. Potpuno suprotno opšte prihvaćenoj predrasudi o Sarajlijama. Potom slijedi proba koja počinje kao ispod zaleđene površine jezera gdje je potrebno probiti led da bismo udahnuli vazduh. Opet sukob sa stereotipom o Sarajevu. Ipak proba se nerijetko završavala viskijima u čast kreativnosti, dobre glume i dobrih rješenja. Tako smo i dočekali premijeru jedne odlične i važne sarajevske predstave koja je obišla mnogo zemalja i donijela mnogo nagrada. A koja je meni donijela neutaživu želju za Sarajevom, za Sartrom, za mojim divnim prijateljima: Kaćom, Selmom, Mikijem, Atkom, Izom, Jasenkom, Lejlom, Duškom, Vedranom... Srećan rodendan dragi moj Sartre. Na mnoga ljeta. Jedva te čekam ponovo.

„Doktor Šuster“ – Dušan Kovačević
u režiji Zijaha A. Sokolovića,
Foto: Fuad Fočo

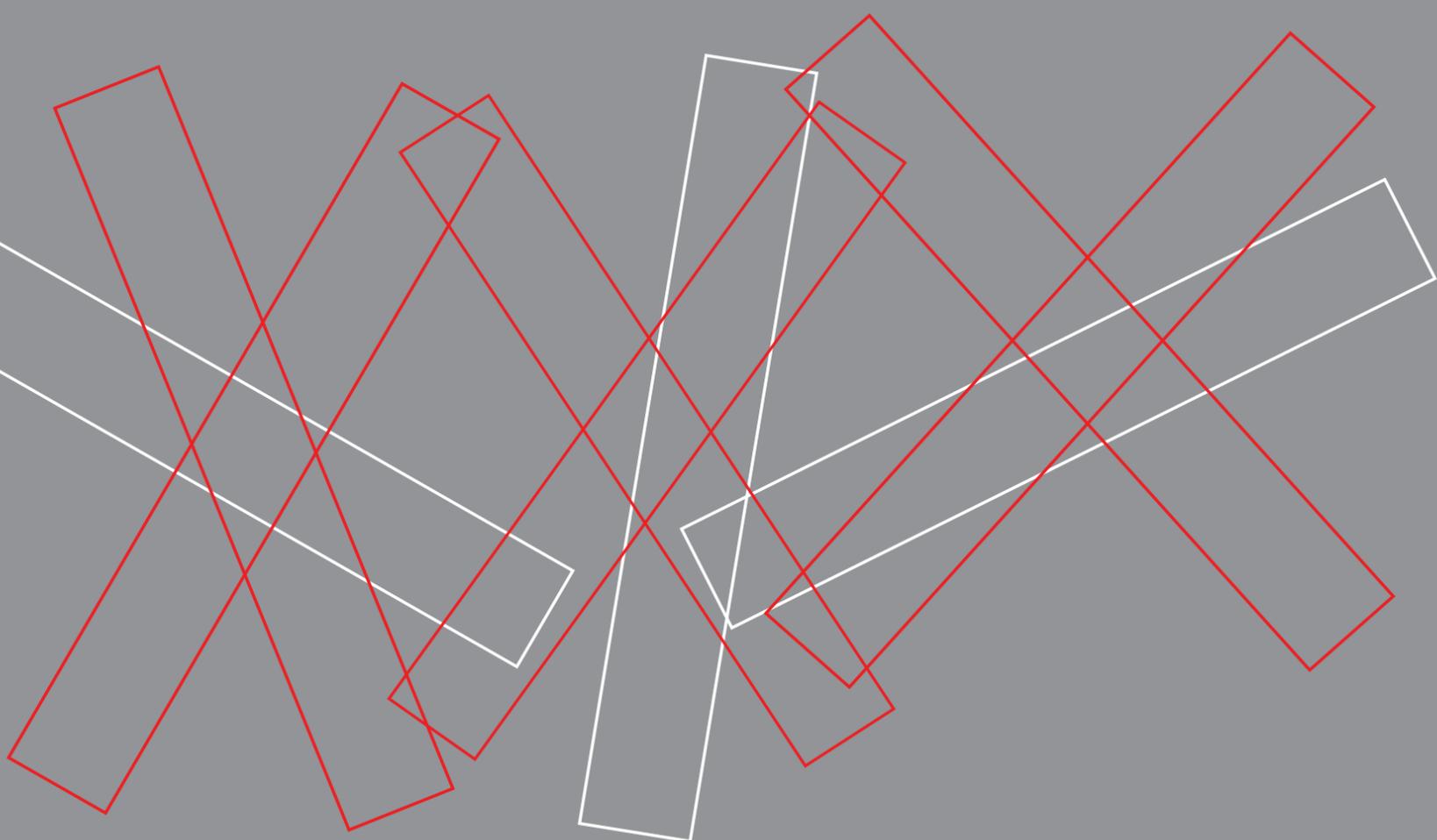
Zijah A. Sokolović

Pozorište u svojim predstavama iritira postojanje komedije, provocira istoriju, pa je zato često vuče i za uši.

Tragikomedije postavlja na stolice sa tri noge, koje kad se izokrenu, postaju krune na ljudskim glavama. I kad pogledaš takvog kralja, ne znaš, da li je luda ili tamo neki krvav bijedni vladar. Pozorište ima poseban, pozorišni, nastrani emotivni odnos do tragedije. Gdje je ljudski um i priroda i sve prljavo iz i uz i od čovjeka, kostimirano, uscenografisano, glumački patetično dovedeno do savršenstva. Čak ni stvarnost nije tako tragična, kao što je u pozorišnim predstavama moguća. Tragičar iz pozorišne predstave, glumac, on se ne bori za lični ideal, već za ideal okruženog društva. Borba sa silama je neizbježna, nemilosrdna i nepravedna smrt, glavnog glumca, gledaocima zadaje bol i tugu. Ipak, ipak, slatko je doživjeti tragediju u pozorišnoj predstavi, još, ako su glumci tv poznati, a režiseri tajnoviti iz geografskih daljina, a pisac je još i Shakespeare. Volim Shakespeara i njegove komade, posebno tragedije.

Stvarnost u svojim predstavama je posljedica tragikomičnih luda sa tronošcem na glavi. Komedijom kao distancom do krezubog primitivizma. Groteskom uličnog bulevara. A tragedijom kao motivom nastajanja patnji, stradanja i smrti. A glavni lik te tragedije u stvarnosti je Sarajevo Grad. Grad kao tragedija. Tragedija kao Grad. Sarajevo 1992. Glavni junak. On, Sarajevo, se ne bori za lični ideal, već za ideal stvarnog, posrnulog svijeta. Sudbina Grada, je strast preživljavanja, borba sa spoljašnjim nemilosrdnim silama. Nesreća glavnog Grada je sve veća, a smrt sve bliža. Prirodni zakoni tragedije čekaju da glavni lik stvarne tragedije, tragični Grad, umre, da bi nastao veliki bol i tuga, kao što je, i inače u tragedjama. Ali, glavni lik tragedije, Grad, ne umire u ovoj stvarnosti. Zakoni tragedije se mijenjaju na radost sarajlija i čitavog svijeta. Grad stvarnosti, poradja u sebi POZORIŠTE. SARTR. Kao poziv za najviše humanističke ciljeve. Za slobodu i jednakost i pravdu medju ljudima. Grad Pozorište. Da Pozorište igra predstave u kojima ni stvarnost nije tako tragična, kao što je u pozorišnim predstavama. Nigdje nema na svijetu, da tragični junak Grad, u sebi napravi prostor u kome će se igrati i komedije i tragikomedije. I tragedije. I zato će se i igrati predstave u glavnom junaku Gradu.

TEATROGRAFIJA

SKLONIŠTE

S.Plakalo – D.Bibanović

'92

Režija: Dubravko Bibanović;
Dramaturg: Safet Plakalo;
Scenografija i kostimografija: Slobodan Perišić;
Muzički saradnik: Vedran Smailović
Igraju: Miodrag Trifunov (Reditelj), Zoran Bečić (Dramaturg), Irena Mulamuhic (Gospođa Hrastić), Alija Aljović/Branko Ličen (Gospodin Hrastić), Jasna Diklić (Mina Hauzen), Nebojša Veljović (Hajro) i Senad Bašić (ŠSMZ)
Inspicijent: Esad Ramović/Dragan Janošević;
Majstor svjetla: Mugdim Šehović;
Rasvjetljivač: Midhat Šehović;
Majstor tona: Božidar Lukić;
Šminker: Tomislav Markunović;
Izrada maski: Lada Pervan;
Dekorateri: Esad Lando i Dragan Janošević;
Garderober: Avdo Čukojević
Praizvedba: 06. 9. 1992. (Kabare Pozorišta mladih Sarajevo)
Gostovanja: Oslo (Norveška), Ljubljana (2), Nova Gorica i Maribor (Slovenija), Zagreb (2) (Hrvatska), Skopje «Makedonija», London (Velika Britanija)

MEMOARI MINE HAUZEN
S.PlakaloLJUBAVI GEORGEA
WASHINGTONA

Miro Gavran

'92

Režijska supervizija: Dubravko Bibanović,
Scenografija: Slobodan Perišić,
Kostimografija: Amela Vilić
Igraju: Suada Topolović (Silvia Craver) i Minka Muftić (Martha Washington)
Inspicijent: Dragan Janošević;
Majstor scene: Esad Landžo
Premijera: 17. 10. 1992. (Holiday Inn)

SKLONIŠTE
S.Plakalo – D.BibanovićMEMOARI MINE
HAUZEN

Safet Plakalo

'96

Režija: Zoran Bečić,
Scenografija: Haris Haznadarević,
Kostimografija: Samra Mujezinović,
Muzika: Arsen Dedić i Miro Maraus,
Design svjetla: Mustafa Mustafić
Igraju: Jasna Diklić (Mina Hauzen), Tahir Nikšić (Novinar) i Ljiljana Đukanović (Edina)
Promjene u podjeli uloga: Nikolina Vujić (Edina)
Inspicijent: Nebojša Kovač;
Lektor: Ahmet Mostarac;
Majstor tona: Paša Ferović & Sretko Vujić;
Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;
Izrada scenografije: radionica bosanski stilski namještaj „Haznadarević“;
Tonski snimatelj: Igor Čamo & Nedim Imamović;
Izrada kostima: Zulfikar Džinalija;
Šaptačica: Esmeralda Abdjević;
Organizatori: Zorica Fetahagić & Meliha Čilimković;
Marketing: Đemo Čar
Praizvedba: 20. 2. 1996. (Amfiteatar „Ragusa“, Sarajevo)
Gostovanja: Tuzla, Bugojno, Bihać, Velika Kladuša, Ilijaš, Sczescin (Poljska), Gävle, Umeå, Örebro, Malmö, Gothenburg, Norrköping, Stocholm (Švedska), Stuttgart (Njemačka)

KAKO MUSA DERE
JARCA

Zlatko Topčić

'93

Produkcija: SARTR i Kamerni teatar '55
Režija: Gradimir Gojer,
Scenografija: Miroslav Bilić,
Kostimografija: Amela Vilić,
Izbor muzike: Muhidin Džidić, Gradimir Gojer,
Scenski pokret: Tefeda Abazović,
Ass. scenografija: Mirsad Hadžirović
Igraju: Miodrag Trifunov (Musa Čazim Čatić), Sead Bejtović (ribar Mušan), Suada Topolović (Armina), Vlajko Sparavalo (gazda Pindžo), Drago Buka (Kapetan), Mirza Tanović (Narednik), Alija Aljović (Očuh), Žan Marolt (Amer), Željko Stjepanović (Bekir Kalajdžić), Mirza Halilović (Novinar), Zoran Bečić (Tin Ujević), Muhidin Džidić (Neznanac), Zdravko Miholić (Doktor), Esad Lando, Jovo Runić, Nebojša Kovač (seljaci, čaršnilje i sjeni)
Inspicijenti: Esad Ramović i Dragan Janošević;
Majstor svjetla: Robert Radičić;
Majstori scene: Esad Landžo i Jovo Runić;
Šminker: Amina Kukavica;
Rekviziter i garderober: Dragan Janošević;
Krojački radovi: Avdo Čukojević i Zulfo Džinalija;
Stolarski radovi: Božidar Jagličić;
Organizatori: Besim Mulamuhic, Zlatan Smajlović i Nusret Čeman
Praizvedba: 16. 3. 1993. (Kamerni teatar '55 Sarajevo)

ŽUČKO

Dragan Janošević

'94

Režija: Dragan Janošević
Igraju: Jasna Diklić, Predrag Danilović i Dragan Janošević
Premijera: 22. 4. 1994. (sala GP «Bosna»)

ODKAMEN

Mak Dizdar

'96

Produkcija: SARTR i XIII Internacionalni festival SARAJEVO „Sarajevska zima '97“
Scenario i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kompozitor: Rada Nuić,
Koreografija: Branko Banković,
Scenografija, kostim i maska: Jelena Korenčić,
Saradnik na scenariju: Muhamed Nametak
Igraju: Zoran Bečić (Mak Dizdar), Riad Ljutović (Gorčin/Kameni Spavač I), Mediha Musliović (Kosara/Kameni Spavač II), Drago Buka (Kameni Spavač III) i Narda Nikšić (Kameni spavač IV)
Promjene u podjeli uloga: Belma Lizde (Kosara/Kameni spavač II)
Produkcija muzike: Studio „Mak“;
Solista na klarinetu: Rajmund Likić;
Šef tehnike: Nebojša Kovač;
Inspicijent: Damir Fazlagić;
Šaptačica: Esmeralda Abdjević;
Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Asistent scenografija: Zlatko Brodić;
Izrada kostima: Zulfo Džinalija;
Dekorateri: Suad i Sead Repeša;
Grafički dizajn: Jelena Korenčić,
Fotografija: Fuad Fočo
Izvršni producenti: Safet Plakalo i Ibrahim Spahić;
Premijera (praizvedba): 19. 9. 1996. (Amfiteatar „Ragusa“ Sarajevo)
Gostovanja: Tuzla, Mostar, Sczescin (Poljska), Gothenburg, Norrköping, Stocholm (Švedska), Ohrid, Bitola (Makedonija), Ljubljana (Slovenija)
Festivali: «U susret Brčkom i Jajcu», Tuzla; «Ohridsko leto», EX PONTO, Ljubljana
Nagrade: Nagrada novinara «U susret Brčkom i Jajcu» za autorski projekt Dubravki Zrnčić-Kulenović, za najbolju glumačku interpretaciju Zoranu Bečiću i za najbolje likovno ostvarenje Jeleni Korenčić

PAD

Albert Camus

'97

Fragmenti iz tekstova: Daniila Harmsa, Dina Buzzatia i Sylvie Plath
Režija: Aleš Kurt,
Dramatizacija: Ljubica Ostojić i Aleš Kurt,
Kostimografija: Samra Mujezinović,
Scenografija: Samra Mujezinović i Haris Haznadarević i
Koreografija: Anton Marinić
Igraju: Izudin Bajrović (Clarence), Mirsad Tuka (Danijel), Gordana Boban (Dama) i Dejan Lazarević (Pijanist)
Šef tehnike: Nebojša Kovač;
Inspicijent: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;
Design svjetla: Mirsad Herović;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Saradnik tona: Mirsad Tukić;
Krojač: Zulfo Džinalija;
Slikarski radovi: Zlatko Brodić i Sead Hodžić His;
Šaptačica: Esmeralda Abdjević;
Modistica: Dara Dragić;
Šminker: Karmela Čurea;
Dekorateri: Goran Filipović i Boris Božović;
Fotografija: Fuad Fočo; Producent: Safet Plakalo
Premijera (praizvedba u BiH): 18. 4. 1997. (Amfiteatar „Ragusa“ Sarajevo, u okviru XIII internacionalnog festivala Sarajevo „Sarajevska zima“)

Obnova

SKLONIŠTE

S. Plakalo – D. Bibanović

'97

Režija: Dubravko Bibanović,
Obnova: Zoran Bečić,
Scenografija i kostimi: Samra Mujezinović,
Muzika: Rada Nuić
Igraju: Miodrag Trifunov (Reditelj), Zoran Bečić (Dramaturg), Nisveta Omrbašić/Irena Mulamuhic (Starica), Alija Aljović (Starac), Jasna Diklić (Mina Hauzen), Nebojša Veljović (Hajro) i Senad Bašić (ŠSSMZ)
Inspicijent: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Šminka: Karmela Čurea;
Izrada maski: Nermina Varešanović
Premijera obnove: 14. 10. 1997. (Amfiteatar «Ragusa» Sarajevo; prva repriza izvedena je 15. 10. 1997. u okviru Internacionalnog teatarskog festivala MESS Sarajevo, u programu «Teatar pod opsadom»)

INES & DENISE

Slobodan Šnajder

'97

Produkcija: MAPPA MUNDI, Paris, MESS Sarajevo i SARTR
Režija: Miloš Lazin,
Scenografija: Francois Bouchaudy,
Kostimografija: Colette Rage,
Prijevod na francuski: Mirielle Robin,
Organizator: Marie-Pierre Bouchaudy
Igraju: Denise Bonal i Ines Fančović
Praizvedba: 20.10.1997. (Slikarnica Narodnog pozorišta)

ODKAMEN
Mak Dizdar

PAD
Albert Camus**MODRORJEČJE**

Mak Dizdar

'98

Projekat nastao u okviru proslave 80 godina rođenja Maka Dizdara

Scenarij i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Kompozitori: Asim Horozić i Rada Nuić,

Dirigent: Rešad Arnautović,

Koreograf: Branko Banković,

Scenografija i kostimi: Jelena Korenčić

Baletski korepetitor: Bahrija Bihorac

Igraju: Amila Bakšić, sopran, Ivica Šarić, bas, Zoran Bečić,

Miralem Zubčević, Enes Kišević, Vesna Mašić, Nermin

Tulić, Izudin Bajrović, Drago Buka, Belma Lizde, Riad

Ljutović, Narda Nikšić

Polaznici Škole lutkarstva Sarajevo-Mostar:

Meida Šupuk, Adriana Gligorijević, Koštana Džinić, Haris

Bilalović, Enisa Dizdarević

Sarajevska filharmonija

Balet Narodnog pozorišta Sarajevo

Hor „Modrorječje“

Praizvedba: 22. 11. 1997. (Narodno pozorište Sarajevo)

ŽENSKO

Benno Bernard

'98

Prijevod s flamanskog: Rada Gavrilović,

Scenarij i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Scenografija i kostimi: Jelena Korenčić,

Muzika za saksofon i klarinet: Rada Nuić,

Songovi: Friedrich Hollaendar i Norbert Schultze,

Prijevod songova: Lejla Nametak,

Korepetitor: Miroslav Maraus,

Saradnja na scenariju: Marko Kovačević,

Saradnja na scenskom pokretu: Anton Marinić

Igraju: Admir Glamočak (Coco), Dejan Lazarević (klavir)

i Tomislav Karača (saksofon & klarinet)

Izrada scenografije: Nermina Varešanović, Zlatko Brodić,

Haris Haznadarević;

Izrada kostima: Zulfo Džinalija;

Inspicijenti: Boris Božović i Damir Fazlagić;

Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;

Dekorateri: Goran Filipović i Enver Topuz

Izvršni producent: Safet Plakalo;

Dizajn plakata i programske knjižice: Jelena Korenčić;

Fotografija: Fuad Fočo;

Premijera (praizvedba u BiH): 30. 1. 1998.

(Amfiteatar «Ragusa», Sarajevo)

Gostovanja: Ljubljana (Slovenija), Ohrid (Makedonija), Stuttgart

(Njemačka), Mostar

Festivali: EX PONTO, Ljubljana, OHRIDSKO LETO, Ohrid

GRAFFITI O VRLINI

Bertolt Brecht

'98

Scenarij: Tanja Miletić-Oručević i Zoran Mlinarević,

Režija: Tanja Miletić-Oručević,

Dramaturgija: Zoran Mlinarević,

Koreografija: Anton Marinić,

Scenografija: Jelena Korenčić,

Kostimografija: Samra Mujezinović,

Muzička adaptacija i korepeticija: Miroslav Maraus,

Asistent scenografa: Danijela Madacky

Igraju: Izudin Bajrović (Erich Rottenberg, Glas Savjesti),

Drago Buka (Hans Schmidt, Subjekt Historijskih Procesu),

Sadžida Šetić (Sara, Glumica), Belma Lizde (Dagne, Vječna

Ženstvenost) i Miroslav Maraus (Joe Muzikant)

Inspicijent: Damir Fazlagić;

Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Izrada kostima: Zulfo Džinalija;

Šminka: Karmela Čurea;

Modistica: Dara Dragić;

Izrada scenografije: Rasim Šahinović i Nermina Varešanović;

Dekorater: Goran Filipović;

Producenti: Safet Plakalo i Ibrahim Spahić;

Dizajn plakata i programske knjižice: Jelena Korenčić

Premijera (praizvedba u BiH): 14. 2. 1998. (Amfiteatar

«Ragusa», Sarajevo)

Koproducent: XIV Internacionalni festival SARAJEVO

«Sarajevska zima '98»

Projekat nastao u sklopu obilježavanja 100 godina

rođenja Bertolta Brechta

SUSRET

Jasna Šamić

'98

Režija: Jasna Šamić,

Izbor scenografije, kostima i muzike: Jasna Šamić,

Stajdovi: Valentin Čip

Insert iz filma Jasna Šamić Une ville, l' amour, la mort

Igraju: Emina Muftić (Ona), Mirsad Tuka (On) i Milan Pavlović

(Konobar)

Inspicijent: Damir Fazlagić;

Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Dekorater: Nurko Oprašić;

Producent: Mujesira Kahrmanović;

Dizajn oмотnice programske knjižice i plakata:

Enis Selimović

Premijera (praizvedba u BiH): 3. 6. 1998.

(Amfiteatar «Ragusa», Sarajevo)

DIJALOG U PAKLU

Maurice Joly

'98

S fragmentima Georgea Orwella

Prijevod: Frano Cetinić,

Režija: Aleš Kurt,

Dramatizacija: Ljubica Ostojić i Aleš Kurt,

Scenografija: Tanja & Stjepan Roš,

Kostimografija: Sanja Džeba,

Koreograf: Anton Marinić,

Izbor muzike: Aleš Kurt i Mirsad Tukić

Igraju: Dragan Jovičić (Machiavel), Izudin Bajrović

(Montesquieu),

Video-lica: Žan Marolt, Aleksandar Seksan, Dragan Jovičić

i Danijela Knežević

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Majstor videa: Goran Filipović;

Dizajn videa: Branko Vekić;

Snimatelj: Hakija Topić;

Video-studio: SOROS MEDIA CENTAR;

Šaptačica: Esmeralda Abdijević;

Šminka: Karmela Čurea;

Izrada scenografije: «Mesing interier»;

Izrada maski: Zlatko Brodić;

Izrada kostimografije: Avdo Čukojević;

Dekorater: Nurko Oprašić;

Producent: Biljana Vujić;

Izvršni producenti: Safet Plakalo i Dino Mustafić;

Fotografija: Fuad Fočo

Premijera (svjetska praizvedba): 6. 11. 1998. (Amfiteatar

«Ragusa», Sarajevo) Koproducent: Internacionalni teatarski

festival MESS Sarajevo

Gostovanja: Zenica, Split, Poreč, Pula, Rijeka (Hrvatska),

Ljubljana (Slovenija), Rim (Italija)

Festivali: Festival malih scena, Rijeka; EXPONTO, Ljubljana;

IX Bijenale mladih Europe i Mediterana, Rim

AY, CARMELA

José Sanchis Sinisterra

'99

Prijevod: Filip Fruk, Režija: Robert Raponja,

Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Kompozitor: Davor Rocco,

Koreografija: Anton Marinić,

Kostimografija: Vanja Popović,

Scenografija: Samra Mujezinović,

Korepetitor: Amila Ramović,

Ass. dramaturga: Emina Gegić

Igraju: Selma Alispahić (Carmela), Dragan Jovičić

(Paulino) i Meida Šupuk (Gustavet)

Promjene u podjeli uloga: Jasenko Pašić (Gustavet)

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Inspicijent: Meida Šupuk;

Majstor svjetla: Ermin Mujezinović;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Šminka: Karmela Čurea;

Izrada scenografije: «Jenetin» Company,

Rešad Tupković i Zlatko Brodić;

Izrada kostimografije: Zulfo Džinalija i Avdo Čukojević;

Dekorateri: Ahmed Hadžiahmić, Nurko Oprašić i Goran Filipović;

Producent: Biljana Vujić;

Fotografija: Fuad Fočo

Premijera (praizvedba u BiH): 19. 3. 1999.

(Amfiteatar «Ragusa», Sarajevo)

Koproducent: XV Internacionalni festival Sarajevo

«Sarajevska zima '99»

Gostovanja: Italija - Ferrara, Firenze (2), Cagliari (3);

Makedonija - Skopje, Slovenija - Ljubljana (3), Brežice,

Nova Gorica, Maribor, Kopar, Bovec; Crna Gora -

Podgorica, Cetinje, Budva, Tivat, Bar, Berane, Plav,

Kolašin, Bijelo polje, Pljevlja, Kotor; Francuska - Pigna

(Korzika), Bordeaux (3); Hrvatska - Labin, Split, Rijeka,

Karlovac, Zagreb (2), Pula, Srbija - Beograd; Češka -

Prag; Velika Britanija - London; Švedska - Oerebo,

Norrkoeping, Goeteborg, Helsingborg, Stockholm,

Sunsvall; Austrija - Beč; Bosna i Hercegovina - Tuzla (5),

Bihac (3), Zenica (2), Konjic (2), Bosanska Krupa, Mostar

(4), Bugojno, Neum, Travnik, Tešanj, Fojnica (2), Kakanj,

Goražde, Visoko, Gradačac, Stolac, Počitelj, Gračanica,

Srebrenica, Cazin, Trebinje

Festivali: Međunarodni festival malih scena, Rijeka; Mlad

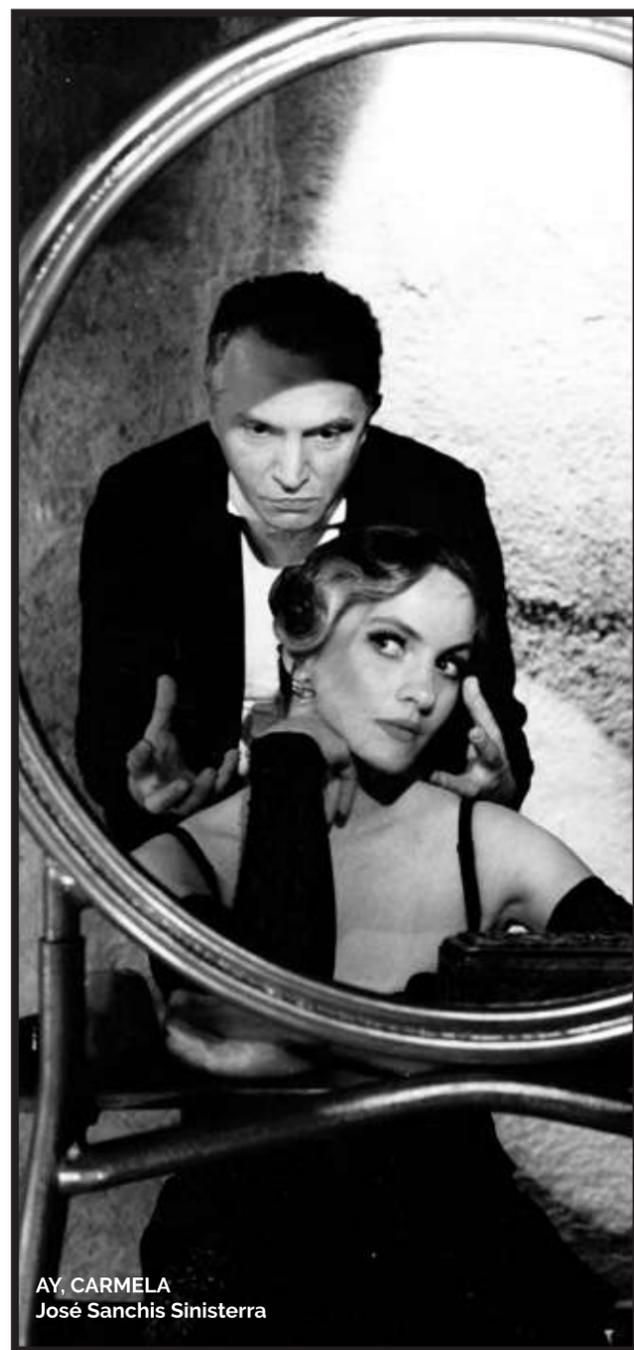
otvoren teatar MOT, Skopje; 35. MES Sarajevo; Festival

pozorišta «Slavija 2002»; Dani Sarajeva u Beču

Nagrade: Zlatni lovor vijenac Draganu Jovičiću i za

najbolju mladu glumicu nagrada «Reihan Demirdžić»

Selmi Alispahić na 35. MESS-u

AY, CARMELA
José Sanchis Sinisterra

OMER ZA NAČVAMA

Alija Nametak

'99

Libreto: Safet Plakalo,
Kompozitor: Asim Horozić,
Režija: Dubravko Bibanović,
Scenografija: Emir Geljo,
Kostimografija: Samra Mujezinović,
Koreografija: Gordana Magaš
Igraju: Sead Bejtović (Omer), Emina Muftić (Fata), Venus/ Dragana Ilić (Merka), Miraj Grbić (Huso), Amina Begović (Hatidža), Koštana Džinić (Mobuša 1), Jasmina Hadžić (Mobuša 2), Dženana Malkoč (Mobuša 3), Jasmin Ahmetpahić (Mobar 1), Almir Bajić (Mobar 2) i Adnan Suljević (Mobar 3)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor svjetla: Almir Šarić – Šara,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Šminka: Karmela Čurea,
Izrada scenografije: Zlatko Brodić, Ismet Sokolović i Miralem Mešić,
Izrada kostimografije: Zulfo Džinalija i Avdo Čukojević,
Muzički studio: MAT Tuzla,
Dekorateri: Ahmed Hadžiahmić, Nurko Oprašić i Goran Filipović,
Producent: Biljana Vujić,
Tehnički koproducent: Bosanski kulturni centar Sarajevo,
Izvršni producenti: Abdurahman Čolić i Safet Plakalo,
Fotografija: Fuad Fočo
Koproducent: Bašćaršijsk noći '99
Premijera: (pr reizvedba): 8. 7. 1999. (Bašaršija, Sarajevo)
Gostovanja: Vogošća, Mostar (5)

SVE O ŽENAMA
Miro GavranTO JE RAJ, LUTKO
MOJA

Zlatko Krilić

'00

Režija: Davor Diklić,
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Muzika: Adi Lukovac & «Ornamenti»,
Likovna rješenja scene, kostima i maski: Džejlja Dizdar, Amira Lutvić, Lana Malić, Katarina Peter,
Režiser video projekcija: Adis Bakrač,
Ass. režisera: Mirza Pašić,
Ass. dramaturga: Ines Tanović
Igraju: Vanesa Glodo (Eva), Ermin Sijamija (Adam), Sanela Pepeljak (Ljubazna Gospođa), Milan Pavlović (Ljubazni Gospodin), sjene i maske: Haris Bilalović, Kotana Džinić, Adriana Gligorijević, Emir Kapetanović, Meida Šupuk
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Irma Podgorica,
Majstor svjetla: Ermin Mujezinović,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Video: Goran Filipović,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Šminka: Karmela Čurea,
Produkcija muzike: Studio PWS, Sarajevo,
Izrada scenografije: Jasmin Debelac,
Izrada kostimografije: Zulfo Džinalija,
Dekorater: Nurko Oprašić,
Vajarski radovi: Selmir Sokolović,
Dizajn plakata i programske knjižice: M&E Česović
Premijera: (pr reizvedba): 21. 1. 2000. (scena AKCUS „Seljo“, Sarajevo)

LJUBAF
Murray Schisgal

CAROLINE NEUBER

Nebojša Romčević

'00

Produkcija: SARTR i Kamerni teatar '55
Režija: Robert Raponja,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Scenografija: Kemal Hrustanović,
Kostimografija: Vanja Popović,
Scenski pokret: Admir Gamočak,
Izbor muzike: Rada Nuić,
Lektor na tekstu: prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić,
Povijesne podatke sakupio i preveo s njemačkog: prof. dr. Sulejman Bosto
Igraju: Selma Alispahić (Caroline Neuber), Boro Stjepanović (Hanswurs/Otac), Žan Marolt (Johann Neuber), Dragan Jović (Johann Gottsched), Godrdana Boban (Gospođa Gottsched), Zoran Bačić (Spiegelberg), Tatjana Šojić (Margareta Hoffmann), Rade Čolović (Seljak), Sead Pandur (Pomoćnik I) i Alen Muratović (Pomoćnik II)
Šefovi tehnike: Arslan Ekmečić i Damir Fazlagić; Inspicijent: Rade Jagličić;
Majstor svjetla: Elvedin Bajraktarević;
Majstor tona: Edin Hajdarević;
Izrada scene: Munib Imamović i Ramo Pamuk;
Izrada kostima: Zulfo Džinalija;
Garderobier: Ramiza Sarić;
Šminker: Jasmina Hadžić;
Vlasuljar: Karmela Čurea;
Rekviziter: Azra Bašić;
Scenska tehnika: Dino Brutus, Milan Babić, Senad Bešić, Mirsad Imamović, Besim Porović i Mijo Milkota;
Producenti: Nusret Čeman i Biljana Vujić;
Izvršni producenti: Gradimir Gojer i Safet Plakalo,
Fotografija: Almin Zrno
Premijera: (pr reizvedba u BiH): 16. 4. 2000. (Kamerni teatar '55, Sarajevo)
Gostovanja: Bihać, Zenica, Mostar, Cetinje (2) (Crna Gora)
Festivali: «Bihačko ljeto», «Budva - Grad teatar» Cetinje

Obnova

TO JE RAJ, LUTKO
MOJA

Zlatko Krilić

'00

Režija: Robert Raponja,
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Muzika: Adi Lukovac & «Ornamenti»,
Likovna rješenja scene, kostima i maski: Džejlja Dizdar, Amira Lutvić, Lana Malić, Katarina Peter,
Režiser video projekcija: Adis Bakrač,
Asistent dramaturga: Ines Tanović
Igraju: Ajla Frljukčić (Eva), Slaven Vidak (Adam), Dženita Imamović (Ljubazna Gospođa), Robert Krajnović (Ljubazni Gospodin),
Sjene i maske: Haris Bilalović, Kotana Džinić, Adriana Gligorijević, Emir Kapetanović, Meida Šupuk
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijenti: Koštana Džinić i Meida Šupuk;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor videa: Goran Filipović;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminka: Karmela Čurea;
Produkcija muzike: Studio PWS, Sarajevo,
Izrada scenografije: Jasmin Debelac,
Izrada kostima: Zulfo Džinalija;
Dekorater: Nurko Oprašić;
Partneri u projektu: Studentski «eFM» radio i Kreativni omladinski klub «Say-Yes»
Premijera obnove: 18. 4. 2000. («Scena '92» Doma policije, Sarajevo)
Gostovanja: Mostar, Konjic (3), Trvanik (4)
Festivali: «Dani teatra mladih» Mostar

LJUBAF

Murray Schisgal

'00

Režija: Zoran Bečić,
Adaptacija: Almir Imširević,
Dramaturg: Almir Imširević,
Scenografija: Amra Džinalija,
Kostimografija: Amra Džinalija,
Izbor muzike: Miroslav Maraus
Igraju: Tatjana Šojić (Elen), Mirsad Tuka (Hari Berlin) i Žan Marolt (Milt Menvil)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Koštana Džinić;
Majstori svjetla: Ermin Mujezinović i Irhad Hodžić;
Majstori tona: Asmer Hodžić i Sretko Vujić;
Majstori scene: Ahmed Hadžiahmić i Munib Imamović;
Izgradnja scene: Munib Imamović;
Izrada kostima: Zulfo i Amra Džinalija;
Dekorateri: Goran Filipović i Nurko Oprašić;
Producent: Biljana Vujić;
Izvršni producent: Safet Plakalo;
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 16. 11. 2000. («Scena 92» Doma policije, Sarajevo)
Gostovanja: Pula (Hrvatska), Tuzla (2), Zenica, Travnik (2), Mostar, Bugojno, Fojnica, Bihać
Festivali: «Bihačko ljeto»

Dječija scena

STIHOZBORNICA

'00

Prema stihovima i proznim fragmentima: La Fontain, Julian Tuwin, Kornej Čukovski, Zvonimir Balog, Josip Ivanković, Grigor Vitez, Luko Paljetak, Jovan Jovanović Zmaj, Nasiha Kapidžić-Hadžić i Ferida Duraković
Scenarij i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kompozitor, korepetitor i muzička pratnja: Dejan Lazarević,
Asistent na projektu: Marko Kovačević,
Kreacija i tehnologija lutaka, kostimi i rekvizita: Danijela Madacky,
Izrada lutaka i rekvizita: Danijela Madacky, Koštana Džinić, Adriana Gligorijević, Meida Šupuk, Jasminka Božuta, Haris Bilalović i Emir Kapetanović,
Majstor kostima: Zulfo Džinalija
Igraju: Meida Šupuk, Haris Bilalović, Adriana Gligorijević, Koštana Džinić, Emir Kapetanović / Jasminka Božuta, Dejan Lazarević
Premijera: 28. 11. 2000. (Scena '92 «Doma policije» Sarajevo) koprodukcija sa Školom lutkarstva Sarajevo
Gostovanja: Mostar, Kotor (Crna Gora), Bovec, Ljubljana (Slovenija)
Festivali: «Internacionalni festival lutkarskog i dramskog teatra za djecu» Kotor, Festival «Kluže», Bovec, «V poletji festival» Ljubljana, «Dani teatra mladih» Mostar

COKULE
Rusmir Agačević

SVE O ŽENAMA

Miro Gavran

Režija: Kaća Dorić,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Scenograf i kostimograf: Vanja Popović,
Scenski pokret: Ferid Karajica,
Kompozitor: Rada Nuić,
Muzički saradnik: Dejan Lazarević
Igraju: Selma Alispahić (Lada, Greta, Nena, Mima, Karolina), Belma Lizde (Anita, Dubravka, Marija, Biba, Agneza) i Tanja Šojić (Stela, Olga, Jasna, Dada, Luiza)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Meida Šupuk,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Izgradnja scene: Esad Landžo i Ramo Pamuk,
Izrada kostima: Zulfo Džinalija,
Izrada tonske matrice: Edo Hajdarević,
Dekorateri: Goran Filipović i Nurko Oprašić,
Producent: Biljana Vujić,
Izvršni producent: Safet Plakalo,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: (praižvedba u BiH): 16. 11. 2000. (Kamerni teatar '55, Sarajevo)
Gostovanja: Travnik, Zenica, Bugojno, Tuzla, Mostar (5), Fojnica, Kakanj

ODKAMEN
Mak Dizdar

Obnova

ODKAMEN

Mak Dizdar

Scenarij i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kompozitor: Rada Nuić,
Koreografija: Branko Banković,
Scenografija i kostimografija: Jelena Korenčić,
Solista na klarinetu: Rajmond Likić
Igraju: Zoran Bečić (Mak Dizdar), Riad Ljutović (Gorčin), Belma Lizde-Kurt (Kosara), Drago Buka (Kameni Spavač I), Narda Nikšić (Kameni spavač II), Meida Šupuk (Kameni spavač III) i Branko Banković (Kameni spavač IV)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Meida Šupuk,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Izrada scenografije: Jelena Korenčić,
Izrada kostimografije: Zulfo Džinalija,
Dekorateri: Goran Filipović i Asmer Hodžić,
Izvršni producent: Safet Plakalo,
Dizajn plakata i ovitka programske knjižice: Jelena Korenčić,
Fotografija: Fuad Fočo
Koproducent: Fondacija „Mak Dizdar“
Premijera obnove: 12. 7. 2001. (Botanička bašta Zemaljskog muzeja - Bašćaršijske noći 2001 Sarajevo)
Gostovanja: Zenica, London (Velika Britanija)
Festivali: I festival BiH drame, Zenica, manifestacija «Out of Bosnia» London
Nagrade: Rada Nuić za muziku i Branko Banković za koreografiju na I festivalu BiH drame

COKULE

Rusmir Agačević

Režija: Dubravko Bibanović,
Scenograf i kostimograf: Slobodan Perišić,
Kompozitor: Alex Jagi
Igraju: Velimir Njirić (Stari) Tahir Nikšić (Stariji)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Meida Šupuk, Sufter: Esmeralda Abdijević,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Dekorateri: Asmer Hodžić i Goran Filipović,
Organizator: Biljana Vujić,
Izvršni producent: Safet Plakalo,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: (praižvedba): 19. 7. 2001. (Morića han – Bašćaršijske noći 2001, Sarajevo)

'00

STOLICE

Eugene Ionesco

Prijevod: Radovan Ivšić,
Režija: Gradimir Gojer,
Scenografija i kostimografija: Vanja Popović
Izbor muzike: Dževad Sabanagić
Igraju: Kaća Dorić (Stara), Zoran Bečić (Stari) i Riad Ljutović (Govornik)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Meida Šupuk,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Dekorateri: Asmer Hodžić i Goran Filipović,
Šminker: Karmela Čurea,
Organizator: Biljana Vujić,
Izvršni producent: Safet Plakalo,
Dizajn plakata i ovitka programske knjižice: Branko Bačanović,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 16. 11. 2001. (Amfiteatar «Ragusa» Sarajevo)
Gostovanja: Zenica, Fojnica, Podgorica (Crna Gora), Beograd (Srbija)
Festivali: «Slavija 2002», Beograd

Dječija scena

IZVOR

Mladen Kopjar

Scenarij i režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Oblikovatelj i tehnolog lutaka: Ivica Bilek,
Dramaturg: Marko Kovačević,
Scenski pokret i scenografija: Branko Banković,
Izbor muzike: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Izvođači lutaka: Ivica Bilek, Sanja Grcić, Barbara Stupica i Tina Andrejević
Igraju: Haris Bilalović (Otac), Koštana Džinić (Vila, Sudaja), Adriana Gligorijević (Vila, Sudaja) Emir Kapetanović (Slikar, Vidar), Meida Šupuk (Majka, Vještica), Sanjin Smajlović i Deni Zubčević (Dječak)
Promjene u podjeli uloga: Sonja Goronja (Vila, Sudaja)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Montaža muzike i efekata: Edo Hajdarević i Sretko Vujić,
Obrada scene: Mulija Oprašić,
Dekorater: Nurko Oprašić,
Fotografija: Fuad Fočo
Diplomska predstava prve generacije polaznika Škole lutkarstva Sarajevo Koproducent: Centar za mlade YOUTH HOUSE Sarajevo
Premijera: (praižvedba): 29. 3. 2002. (scena Centra za mlade YOUTH HOUSE Sarajevo)
Gostovanja: Mostar, Subotica (Srbija), Varšava (Poljska)
Festivali: «Dani teatra mladih», Mostar; Međunarodni teatar za djecu i mlade «KORCZAK 2002»; Varšava, 3. međunarodni festival LUTFEST, Sarajevo; 10. međunarodni festival dječjih pozorišta, Subotica
Nagrade: Na 3. međunarodnom festivalu LUTFEST predstava je dobila specijalno priznanje «za estetsko najbolje scenografsko i likovno-tehnološko rješenje lutaka».

ČEŽNJA I SMRT SYLVIAE PLATH

'01

OPSADA
LENJINGRADA

José Sanchis Sinisterra

Prijevod: Zdenko Jelčić,
Režija: Slavenko Saletović,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kompozitor: Davor Rocco,
Scenograf: Slobodan Perišić,
Kostimograf: Vanja Popović,
Scenski pokret: Ferid Karajica,
Ass. režisera: Bojan Trišić
Igraju: Selma Alispahić (Natalia) i Jasna Diklić (Priscila)
Šef tehnike: Damir Fazlagić, Inspicijent: Meida Šupuk,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Šminker i vlasuljar: Karmela Čurea,
Izrada kostima: Zulfo Džinalija,
Izrada scene: Ramo Pamuk,
Dekorateri: Nurko Oprašić, Asmer Hodžić, Goran Filipović i Goran Aranitović,
Izvršni producent: Safet Plakalo,
Grafički dizajn: Branko Bačanović,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 7. 5. 2002. (Kamerni teatar '55 Sarajevo)

'02

'02

PREMIJERA

Ines Tanović

Režija: Aleš Kurt,
Dramaturg: Marko Kovačević,
Kompozitor: Davor Rocco,
Scenograf: Slobodan Perišić,
Kostimograf: Samra Mujezinović
Igraju: Edhem Husić (Glumac 1), Alen Muratović (Glumac 2), Admir Glamočak (Glumac 3) i Meida Šupuk (Stražar)
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Inspicijent: Meida Šupuk,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Šminkerka, vlasuljarka i garderoberka: Karmela Čurea,
Krojači: Salko Imamović i Suad Gugić,
Dekorateri: Nurko Oprašić, Asmer Hodžić, Goran Filipović i Goran Aranitović,
Izvršni producent: Dubravka Zrnčić-Kulenović; Fotografija: Fuad Fočo i Marko Kovačević
Praižvedba: 15. 7. 2002. (ambijent stare Kasarne Jajce u Sarajevu, u okviru kulturne manifestacije „Bašćaršijske noći 2002“)
Premijera: 4. 10. 2002. (Otvorena scena „Obala“ ASU u Sarajevu)
Gostovanja: London – manifestacija «Out of Bosnia» (Velika Britanija), Tuzla

'02

ČEŽNJA I SMRT
SYLVIAE PLATH

(prema kolektivnoj dramatiizaciji poezije, proze, dnevnika i pisama Sylviae Plath)

Produkcija: SARTR, Kulturno društvo B-51, Ljubljana i EX PONTO međunarodni festival, Ljubljana
Režija: Jernej Lorenci,
Prijevod: Ahmed Mostarac,
Kostimograf: Ksenija Čerče,
Scenograf: Branko Hojnik,
Izbor muzike: Jernej Lorenci,
Asistenti dramatiizacije: Naida Lindov & Aida Pilav
Igraju: Selma Alispahić (Sylvia Plath), Dragan Jovičić (Otto/Ted), Halima Mušić (Aurelia), Tatjana Šojić (Ruth & co.) i Riad Ljutović (Warren & co.)
Inspicijent: Meida Šupuk,
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Šminker i garderober: Karmela Čurea,
Izrada kostima: Zulfo Džinalija, Amira Hamamdžić, Devlija Heljić, Safeta Šabanović, Zlata Kamber, Salko Imamović & Suad Gugić,
Izrada scene: Ramo Pamuk,
Dekorateri: Asmer Hodžić, Nurko Oprašić, Goran Filipović & Goran Aranitović,
Izvršni producenti: Safet Plakalo, Damir Domitrović-Kos,
Grafički dizajn: Branko Bačanović,
Fotografija: Fuad Fočo
Praižvedba: 11. 2. 2003. (CDA Sarajevo, u okviru Internacionalnog festivala „Sarajevska zima 2003“)
Premijera: 22. 9. 2003. (10. festival Ex Ponto u Ljubljani)
Gostovanja: Jajce, Ljubljana (Slovenija), Bordeaux (3) (Francuska), Podgorica (Crna Gora)
Festivali: EX PONTO, Ljubljana; MESS Sarajevo; NOVART, Bordeaux
Nagrade: Nagrada publike na međunarodnom festivalu EX PONTO; Nagrada «Reihan Demirić» Selmi Alispahić za najbolju mladu glumicu na MESS-u; Nagrada «Ključ tmače» za najbolju predstavu bosanskohercegovačkih pozorišta u 2003. godini.

'03

PHOENIX JE SAGORIO UZALUD
S.Plakalo

PHOENIX JE SAGORIO UZALUD

Safet Plakalo

'03

Režija: Dubravko Bibanović,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kostimograf: Samra Mujezinović,
Scenograf: Emir Geljo,
Muzički design: Rada Nuić,
Koreograf: Ferid Karajica,
Muzički suradnik: Dejan Lazarević,
Ass. reditelja: Žaneta Trišić-Bajramović
Igraju: Edhem Husić (Aleksandar), Tatjana Šojić (Irina), Ines Fančović (Šimuna), Zoran Bečić (Matija), Lana Barić (Olivera), Riad Ljutović (Antun), Halima Mušić (Marija), Nikolina Vujić/Lamis Kulenović (Tatjana), Plesni trio: Košana Džinić, Adriana Gligorijević i Nedžad Peljto
Promjena u podjeli uloga: Maja Salkić (Olivera) i Sead Pandur (Antun)
Inspicijent: Meida Šupuk;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker i garderober: Karmela Ćurea;
Izrada kostima: Mujo Redžepović, Amira Hamamdžić, Devlija Heljić, Safeta Šabanović i Zlata Kamber;
Izrada scenografije: Ramo Pamuk i Zlatko Brodić;
Dekorateri scene: Asmer Hodžić, Nurko Oprašić i Goran Filipović; **Vozač:** Goran Aranitović;
Izvršni producent: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Grafički dizajn: Branko Banković,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 21. 3. 2003. (CDA Sarajevo, u okviru Internacionalnog festivala „Sarajevska zima 2003“)
Gostovanja: Zenica, Bihać, Tuzla, Brčko, Beograd (Srbija)
Festivali: II festival BiH drame u Zenici; «Bihačko ljeto»; Pozorišni dani u Tuzli, Pozorišni festival «Slavija 2004»; XXI susreti pozorišta BiH u Brčkom
Nagrade: Tatjana Šojić za najbolju žensku ulogu, Lana Barić za najbolju mladu glumicu i Emir Geljo za najbolje scenografsko rješenje na II festivalu BiH drame u Zenici
Najbolja predstava XXI susreta pozorišta BiH u Brčkom, nagrada za najbolji dramski tekst Safetu Plakalo, Samra Mujezinović za najbolju kostimografiju, Tatjana Šojić za najbolju žensku ulogu, a Ines Fančović za ulogu Šimune i Dubravku Bibanoviću – specijalno priznanje za režiju, posthumno

KRALJICE

Darko Lukić

'03

Režija: Kaća Dorić,
Autor songova: Safet Plakalo,
Kompozitor: Davor Rocco,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Kostimograf & scenograf: Vanja Popović,
Koreograf: Antun Marinić
Igraju: Ana Vilenica (Mima), Maja Salkić (Hela) i Sabina Bambur (Lea)
Inspicijent: Meida Šupuk;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Dizajn svjetla: Ognjen Martinović;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker & garderober: Karmela Ćurea;
Dekorateri: Asmer Hodžić, Goran Filipović, Nurko Oprašić, Goran Aranitović,
Producent: Safet Plakalo,
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 8. 9. 2003. (Multimedijalna sala Općine Novi Grad)
Gostovanja: Brčko, Fojnica, Zenica, Beč (Austrija) i Beograd (Srbija)
Festivali: XX susreti pozorišta BiH u Brčkom, Balkanart u Beču, Pozorišni festival «Slavija 2004», III festival BiH drame u Zenici
Nagrade: Ana Vilenica za najbolje glumačko ostvarenje Stručnog i Žirija publike i Davor Rocco za muziku na 20. susretu pozorišta BiH.

Dječija scena

PALČICA

Hans Cristian Andersen

'03

Produkcija: Studio lutkarstva Sarajevo i SARTR
Scenario: Orneta Ćolpa, Ajida Fetahović, Naida Lindov, Aida Pilav & Biljana Semiz (studentice treće godine Odsjeka za dramaturgiju Akademije scenskih umjetnosti Sarajevo pod mentorstvom profesora Marka Kovačevića),
Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović i Branko Banković,
Likovna rješenja & tehnologija lutaka: Ivica Bilek,
Izrada lutaka: Ivica Bilek,
Scenografija: Dubravka Zrnčić-Kulenović, Branko Banković,
Koreografija: Branko Banković,
Izbor muzike: Dubravka Zrnčić-Kulenović
Igraju: Sonja Goronja (Palčica), Meida Šupuk (Majka Zemlja, Žaba, Mišica), Adriana Gligorijević (Riba, Bumbar, Lastavica, Princ), Jasminka Božuta (Bumbarica, Krt) i Amela Tanović (Žabac, Bumbarica)
Promjena u podjeli uloga: Elmaja Bavčić (Žabac, Bumbarica)
Inspicijent: Meida Šupuk;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Izrada scene i kostima: Hajdar Tinjak, Zahira Kriještorac;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Asmer Hodžić, Goran Aranitović,
Premijera: 19. 9. 2003. (scena CDA)
Gostovanja: Zenica, Banja Luka (2), Maribor (Slovenija), Hradec Kralove (Češka), Bordeaux (6) (Francuska)
Festivali: 3. međunarodni festival pozorišta za djecu, Banja Luka; LUT FEST, Poletni lutkovni pristan, Maribor; European Regions Festival, Hradec Kralove
Nagrade: na 5. međunarodnom festivalu pozorišta za djecu LUT FEST nagrada «za autorsko istraživanje, kolektivnu igru i sintezu lutkarskih elemenata»

SOBA OD VIZIJE

L CHAMBRE DES VISIONS

'04

Autor koncepta i režija: Jean-Luc Ollivier;
Autor teksta: Safet Plakalo;
Prijevod: Elmedina Podrug;
Muzika: Olivier Gerbeaud;
Kostimograf: Regine Marujouls & Herve Poeydomenge;
Koreograf: Muriel Barra;
Tehnika i video: Jean-Francois Ciutat
Igraju: Tatjana Šojić, Monique Garcia; Muriel Barra; Delphine Lechiffart; Dragan Jovičić; Nebojša Veljović; Olivier Gerbeaud; Didier Lanzeray
Šef tehnike: Luis Ordoneo i Damir Fazlagić;
Producent: Samuel Dessennoix;
Tehnika: Ahmed Hadžiahmić; Asmer Hodžić, Nurko Oprašić, Goran Aranitović.
Premijera: 1. novemabr 2003. u Glob Theatreu u sklopu Festivala i Sarajevu 15. i 16. maja 2004. u Narodnom pozorištu
Festivali: NOVART BORDEAUX 2003, Salon europske kulture u Cognacu i Festivalu alternativnog teatra u Bayu

DOKTOR ŠUSTER

Dušan Kovačević

'04

Režija: Zijah A. Sokolović,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić – Kulenović,
Scenograf: Slobodan Perišić,
Kostimograf: Samra Mujezinović,
Design muzike: Davor Rocco,
Asistent reditelja: Žaneta Trišić – Bajramović,
Asistent scenografa: Zlatko Brodić,
Asistenti dramaturga: Selma Sokolović, Mario Piragić
Igraju: Zijah A. Sokolović (Dr. Nikola Kos), Selma Alispahić (Ana), Halima Mušić (Divna), Mirsad Tuha (Branko Bezdan), Edhem Husić (Lola) i Žan Marolt (Smiljan Stefanović)
Promjene u podjeli uloga: Sonja Goronja (Ana)
Inspicijent: Meida Bešić;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Ćurea;
Izrada scenografije: Slobodan Perišić, Zlatko Brodić & Uzudin Rondić;
Izrada kostima: "USLUŽNOST" – SARAJEVO;
Animatori grafoskopa & dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić;
Vozač: Goran Aranitović;
Izvršni producent: Safet Plakalo;
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 6. 10. 2004. (Scena CDA)
Gostovanja: Tuzla, Mostar (3), Fojnica, Jajce, Bihać, Smederevo i Beograd (Srbija), Zagreb (Hrvatska)
Festivali: Tuzlanski pozorišni dani; 22. Nušićevi dani, Smederevo; Bihačko ljeto; 29.dani satire, Zagreb; Festival «Slavija 2006», Beograd
Nagrade: Najbolja predstava i Zijah Sokolović za najbolju glumačku interpretaciju na 22. Nušićevim danima; Mirsad Tuha za najbolju glumačku kreaciju na 24.pozorišnim igrama u Jajcu

DOKTOR ŠUSTER
Dušan Kovačević

KATARINA KOSAČA

Ibrahim Kajan

'05

Režija: Gradmir Gojer,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić – Kulenović,
Kompozitor: Rada Nuić,
Scenograf: Slobodan Perišić,
Kostimograf: Vanja Popović,
Asistent reditelja: Žaneta Trišić – Bajramović,
Asistenti scenografa: Irena Žić, Zlatko Brodić
Igraju: Selma Alispahić (Kraljica Katarina), Zoran Bećec (General Don Francisko), Miodrag Trifunov (Herceg Stjepan), Maja Salkić (Paula), Sead Pandur (Gosto), Alen Muratović (Mravac), Sonja Goronja (Mara Tomačević) i Hena Hodžić (Djevojčica Katarina)
Promjene u podjeli uloga: Branko Ličen (General Don Francisko), Snežana Alić (Paula)
Inspicijent: Meida Bešić;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Asmer Hodžić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Studijski design muzike: Boris Pavlović & Denis Čabrić;
Majstor šminke: Karmela Ćurea;
Izrada scenografije: Zlatko Brodić, Uzudin Rondić & Ramo Pamuk;
Modeliranje & izrada kostima: Hajdar Tinjak;
Garderoberka: Hava Redžić;
Dekorateri: Goran Filipović & Nurko Oprašić;
Vozač: Goran Aranitović;
Izvršni producent: Safet Plakalo;
Grafički dizajn: Branko Bačanović;
Fotografija: Fuad Fočo
Premijera: 22. 1. 2005. (scena CDA)
Gostovanja: Brčko, Zenica, Beograd (Srbija) Brčko, Slavonki Brod (Hrvatska)
Festivali: 4.festival BiH drame, Zenica; Festival «Slavija 2005», Beograd; XXIII Susreti Pozorišta BiH, Brčko
Nagrade: Ibrahimu Kajanu za najbolji domaći tekst, Selma Alispahić za najbolju glumicu i Vanja Popović za najbolje kostimografsko ostvarenje na 4.festivalu BH drame; Nagrada Publike glumici Slemi Alispahić na 23 Susretima Pozoršta u Brčkom

ZAGRLJENICI
Miodrag Žalica

ZAGRLJENICI

Miodrag Žalica

'06

Režija: Robert Raponja.
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović.
Scenografija: Osman Arslanagić.
Kostimografija: Amela Vilić.
Kompozitor: Tamara Obrovac.
Autor scenskog pokreta: Petra Blašković
Igraju: Ermin Bravo (Filip), Džana Pinjo (Olga), Selma Alispahić (Hionija) i Mirela Lambić (Marika)
Inspicijent: Meida Bešić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,
Studijski design muzike: Davor Rocco;
Majstor šminke: Karmela Ćurea;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Garderoberka: Hava Redžić ;
Izrada kostima: Zlata Kamber, Devlija Heljić, Safa Šabanović, Amira Hamamdžić;
Saradnici na izradi scenografije: Ramo Pamuk, Esad Landžo, Sead Sulejmanagić;
Dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić;
Vozač: Goran Aranitović;
Producent: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Branko Bačanović;
Fotografija: Fuad Fočo;
Izvršni producent: Safet Plakalo
Premijera: 8. 10. 2006. godine (Scena SARTR-CDA u Sarajevu)
Gostovanja: Brčko, Tuzla, Mostar, Zenica, Jajce, Beograd (Srbija)
Festivali: XXIII.susreti pozorišta BiH, Brčko; Tuzlanski pozorišni dani; 5.festival komedije „Mostarska liska”; 6.festival BH drame, Zenica; 26.pozorišne/kazališne igre, Jajce.
Nagrade: Selma Alispahić za najbolju žensku ulogu, Osman Arslanagić za najbolju scenografiju, Tamara Obrovac za najbolju muziku, Mirela Lambić za najbolju mladu glumicu i Petra Blašković specijalno priznanje za scenski pokret na XXIII.susretima pozorišta BiH; Selma Alispahić dobitnica „Male liske” na 5.festivalu komedije „Mostarska liska”; Najbolja predstava, Robert Raponja za režiju, Selma Alispahić i Ermin Bravo za glumačka ostvarenja, Osman Arslanagić za scenografiju, Amela Vilić za kostimografiju, Tamara Obrovac za muziku i Petra Blašković za scenski pokret na VI festivalu BH drame; Najbolja predstava, Robert Raponja za režiju, Selma Alispahić za glumačko ostvarenje, Osman Arslanagić za scenografiju i Tamara Obrovac za muziku na 26.pozorišnim/kazališnim igrama

Dječija scena

PEPELJUGA

Braća Grimm - Charles Perrault

Koprodukcija sa Studijom lutkarstva Sarajevo

Scenarij: Ansambl predstave,

Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Likovno rješenje lutaka: Ivan Conev,

Tehnologija i izrada lutaka: Ivanka Hristova – Radeva,

Muzika i dramaturgija zvuka: Aleksandar Bibanović,

Koreografija: Branko Banković,

Scenografija i kostimografija: Samina Zajko

Igraju: Sonja Goronja (Pepeļjuga), Elmaja Bavčić (Mačeha),

Adriana Gligorijević (Ljuca), Meida Bešić (Buca), Andrea Soldo

(Otac, Muzikant), Jasminka Božuta (Princ, Muzikant), Koštana

Džinić (Vještica, Muzikant) i Ena Bavčić (Glasnik, Muzikant)

Inspicijent: Meida Bešić;

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Majstor svjetla: Irhad Hodžić;

Majstor tona: Asmer Hodžić;

Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;

Izrada scenografije: Ramo Pamuk;

Izrada kostimografije: Zahira Kriještorac;

Scenski radnici: Goran Filipović i Nurko Oprašić;

Vozač: Goran Aranitović;

Organizator: Žaneta Trišić – Bajramović;

Izvršni producent: Safet Plakalo;

Fotografija: Fuad Fočo

Premijera: 28. 2. 2005. (scena CDA)

Gostovanja: Banja Luka, Vogošća, Subotica (Srbija)

Festivali: 6.međunarodni festival LUT FEST, Istočno Sarajevo;

12.međunarodni festival dečjih pozorišta, Subotica; 4.međun-

arodni festival pozorišta za djecu, Banja Luka

Nagrade: Nagrada ANIMA za najbolju predstavu, Dubravka

Zrnčić-Kulenović za najbolju režiju, Sonja Goronja za najbolje

glumačko ostvarenje i Samina Zajko za najbolju scenografiju na

6.međunarodnom festivalu LUT FEST

LUTKINO BESPUĆE

Safet Plakalo

Režija: Ozren Prohić,

Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Scenografija: Slobodan Perišić,

Kostimografija: Samra Mujezinović,

Kompozitor: Davor Rocco,

Koreograf: Ferid Karajica

Igraju: Belma Lizde-Kurt (Tamara/Tatjana), Zoran Bečić (Doktor

Kukić), Edhem Husić (Doktor Rankić/Aleksandar), Nisveta

Omerbašić (Nadežda), Mirela Lambić (Safeta), Halima Mušić

(Katerina), Sonja Goronja (Irina), Maja Salkić (Vesna), Sead Pandur

(Ivan), Radojić Čolović (Konobar) i Alija Aljović (Milicioner)

Promjene u podjeli uloga: Zorana Bečić (Tamara/Tatjana)

Inspicijent: Meida Bešić;

Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić,

Studijski design muzike: Davor Rocco;

Majstor šminke: Karmela Ćurea;

Majstor svjetla: Irhad Hodžić;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Garderoberka: Hava Redžić;

Izrada kostima: «Uslužnost»-Sarajevo;

Saradnici na izradi scenografije: Dejan Lazarević, Uzudin

Rondić, Ramo Pamuk;

Dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić;

Vozač: Goran Aranitović

Izvršni producent: Dubravka Zrnčić-Kulenović;

Grafički dizajn: Branko Bačanović;

Fotografija: Fuad Fočo

Premijera: 7. 10. 2005. godine (Scena SARTR-CDA u Sarajevu)

Gostovanja: Brčko

Festivali: XXII.susreti pozorišta BiH, Brčko

Nagrade: Belma Lizde-Kurt za najbolje glumačko ostvarenje i

Ferid Karajica specijalno priznanje za scenski pokret na 22.

susretu pozorišta BiH

'05

NEVJESTA OD KIŠE

Ljubica Ostojić

Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,

Dramaturg: Ljubica Ostojić,

Scenografija i kostimografija: Tanja i Stjepan Roš,

Kompozitor: Ivan Vrhunac,

Koreograf: Branko Banković,

Video animacija: Ozren Pavlović,

Instrumentalist i design zvuka: Alex Jagi Bibanović

Igraju: Mirela Lambić (Nevjesta), Sonja Goronja (Djevojka),

Edhem Husić (Čauš), Amar Selimović (Domaćin), Alban Ukaj

(Mladoženja), Mehmed Porča (Svat I), Sead Pandur (Svat II)

Vokal: Tijana Vignjević

Inspicijent: Meida Bešić;

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Majstor scene: Ahmed Hodžić,

Majstor šminke i frizer: Karmela Ćurea;

Majstor svjetla: Irhad Hodžić;

Majstor tona: Sretko Vujić;

Majstor videa: Goran Filipović;

Garderoberka: Hava Redžić;

Izrada kostima: Zulfo Džanlija;

Izrada scenografije: Sead Sulejmanagić, Zlatko Brodić;

Dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić;

Vozač: Goran Aranitović,

Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;

Grafički dizajn: Branko Bačanović;

Fotografija: Fuad Fočo;

Izvršni producent: Safet Plakalo

Premijera: 10. 04. 2006. godine (Scena SARTR-CDA u Sarajevu)

Gostovanja: Zenica, Jajce, Vogošća

Festivali: 5.festival BiH drame, Zenica; 25.pozorišne/kazališne

igre u Jajcu

Nagrade: Branko Banković za najbolji scenski pokret i

koreografiju na 5.festivalu BiH drame; Ivan Vrhunac za najbolju

muziku i Dubravka Zrnčić-Kulenović i Ljubica Ostojić za

„efektan sinkretizam svih teatarskih sredstava u predstavi” na

25.pozorišnim/kazališnim igrama; „Ključ tmače” za najbolju

predstavu nastalu u 2006.godini u BiH, Mirela Lambić dobitnica

„Tmačinog prstena” za najbolje glumačko ostvarenje

'06

OBLAČNA NEBESA

Jean-Luc Ollivier

(Prema motivima „Platonova” A. P. Čehova)

'06

Režija: Jean-Luc Ollivier,

Autor scenskog pokreta: Muriel Barra,

Muzika: Bellini, Verdi, Rossini, Mendelssohn, Britten, Scenografija:

Alain Bergeon, Jean-Luc Ollivier,

Kostimografija: Vanja Popović,

Ass. kostimografa: Amra Džinalija-Karađuzović,

Autor koncepta: Jean-Luc Ollivier,

Prijevod: Elmedina Podrug, Jasminka Božuta

Igraju: Dragan Jovičić, Zorana Bečić, Sonja Goronja, Mirela

Lambić, Maja Salkić i Tanja Đurović

Inspicijent: Meida Bešić;

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Majstor scene: Ahmed Hodžić,

Majstor šminke: Karmela Ćurea;

Majstor svjetla: Irhad Hodžić;

Majstor tona: Sretko Vujić ;

Majstor videa: Goran Filipović;

Garderoberka: Hava Redžić ;

Izrada kostima: Safa Šabanović, Ramiza Heljić, Zulfo Džanlija;

Izrada scenografije: Ramo Pamuk, Sead Sulejmanagić;

Dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić; Vozač:

Goran Aranitović

Praizvedba: 27. 10. 2006. godine (Scena SARTR-CDA u Sarajevu), u

okviru Internacionalnog teatarskog festivala MESS

Premijera: 10. 11. 2006. godine na sceni GLOB Theatra, u okviru 4.

festivala NOVART BORDEAUX

Gostovanja: Bordeaux (4) (Francuska)

Festivali: NOVART, Bordeaux

NE VODE MUŠKARCI RATOVE ZBOG ŽENA

Gina Landor

'06

Neispričana priča Helene Trojanske i Klytemnestre

(Prema drami Andrewa Rissika „Troy”)

Režija: Gina Landor,

Dramaturg: Gina Landor,

Kompozitor: Alex Jagi Bibanović,

Kostimografija: Alexander McQueen i Supervizor: Kača Dorić

Igra: Gina Landor

Inspicijent: Meida Bešić;

Šef tehnike: Damir Fazlagić;

Majstor scene: Ahmed Hodžić,

Majstor šminke i frizer: Karmela Ćurea;

Majstor svjetla: Irhad Hodžić;

Majstor tona: Sretko Vujić ;

Garderoberka: Hava Redžić ;

Dekorateri: Goran Filipović, Nurko Oprašić i Asmer Hodžić;

Vozač: Goran Aranitović

Producent: Žaneta Trišić-Bajramović;

Izvršni producent: Safet Plakalo, Premijera: 12. 5. 2006. godine

(Scena SARTR-CDA u Sarajevu), u okviru obilježavanja 14.

godišnjice SARTR-a

OBLAČNA NEBESA
Jean-Luc Ollivier

ANA KARENJINA

Lav Nikolajevič Tolstoj

'07

Režija: Nikolaj Skorik,
Prijevod: prof. dr. Ilias Tanović,
Scenograf: Nikolaj Skorik,
Asistent scenografa: Jekaterina Kuznjecova,
Kostimograf: Vanja Popović,
Asistent kostimografa: Samra Mujezinović,
Izbor muzike: Nikolaj Skorik,
Autor scenskog pokreta: Vladimir Sazhin,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Konsekutivni prijevod: Linda Prugo
Igraju: Selma Alispahić (Ana Karenjina), Dragan Jovičić (Aleksej Karenjin), Ermin Sijamija (Aleksej Vronski), Mirza Puriš (Serjoža), Kača Dorić (Grofica Vronska), Alban Ukaj (Ljevin), Džana Pinjo (Kiti), Mirela Lambić (Doli), Sead Pandur (Stiva), Halima Mušić (Betsi), Adnan Hasković (Ložač) i Sonja Goronja (Guvernanta, Žena s kolicima, Žena u bolnici, Žena koja igra tatarinetellu & Žena u crvenom kostimu)
Promjena u podjeli uloga: Slaven Vidak (Vronski) i Jasenko Pašić (Ložač)
Inspicijent: Meida Bešić;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Majstor šminke: Karmela Čurea;
Izrada scenografije: Ramo Pamuk & Sead Sulejmanagić;
Izrada kostima: Zlata Kamber, Remiza Heljić, Amira Hamamdžić, Safa Šabanović, Dara Dragić, Salko Imamović & Suad Gugić;
Garderober: Hava Redžić;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Asmer Hodžić & Goran Filipović;
Vozač: Goran Aranitović;
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Branko Bačanović;
Fotografija: Fuad Fočo;
Izvršni producent: Safet Plakalo
Premijera: 6. 3. 2007. (scena CDA)
Gostovanja: Tuzla (2), Zenica

ANA KARENJINA
Lav Nikolajevič Tolstoj

BOG, RAT I OSTALO

Jean-Claude Grumberg

'07

Režija: Aleš Kurt,
Prijevod: Merdžana Igljica,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Scenografija i kostimografija: Amela Vilić,
Koreografija i scenski pokret: Branko Potočan,
Muzika: Robert Torre
Igraju: Belma Lizde-Kurt, Žan Marolt, Snežana Alić, Sonja Goronja, Mirela Lambić, Sead Pandur i Maja Salkić.
Promjena u podjeli uloga: Amina Begović (umjesto M. Salkić)
Inspicijent: Meida Bešić;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Suradnik kostimografa: Samra Mujezinović,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić i Asmer Hodžić;
Majstor tona: Dejan Lazarević i Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada scenografije: Ramo Pamuk i Hava Redžić;
Izrada kostima: Mirsada Golo, Zlata Kamber, Salko Imamović, Suad Gugić, i «Usluznost»;
Garderober: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Amer Serhatlić i Mevludin Džananović;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Ideologija/Communis;
Fotografija: Dženat Dreković;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 19. 12. 2007.
Gostovanja: Mostar, Jajce, Zenica, Leipzig i Dresden (Njemačka)
Festivali: Međunarodni festival „Mostarska liska“
Nagrade: „Plaketa Dnevnog avaza“ za najbolju predstavu, Aleš Kurt za režiju, Amela Vilić za scenografsko i kostimografsko rješenje, Belma Lizde-Kurt za glumačko ostvarenje na Međunarodnom festivalu „Mostarska liska“.

UTJECAJ GAMA ZRAKA NA SABLASNE NEVENE

Paul Zindel

'08

Režija: Selma Spahić,
Muzika: Asim Horozić,
Kostim: Sanja Džeba,
Scenografija: Osman Arslanagić i Selma Spahić,
Dramaturg: Dragan Komadina,
Muzički suradnik: Jasmin Fajić,
Suradnik kostimografa: Samra Mujezinović
Igraju: Selma Alispahić, Snežana Alić, Maja Izetbegović i Irena Mulamuhčić
Promjena u podjeli uloga: Mirna Kreso umjesto Maje Izetbegović
Inspicijent: Meida Bešić;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić i Edin Hamzić;
Majstor tona: Dejan Lazarević i Sretko Vujić;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada kostima: Hajdar Tinjak;
Garderober: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Amer Serhatlić i Mevludin Džananović;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Ajna Zatrić i Armin Alagić;
Fotografija: Armin Alagić;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 23.02.2008
Gostovanja: Jajce, Cetinje (Crna Gora)
Festivali: 28.pozorišne/kazališne igre BiH u Jajcu
Nagrade: Selma Alispahić dobitnica "Tmačinog Prstena" za najbolje glumačko ostvarenje u 2008. godini

BUDUĆNOST JE U JAJIMA

Eugene Ionesco

'08

Reditelj: Eduard Miler,
Adaptacija i dramaturgija: Žanina Mirčevska,
Scenografija: Tanja i Stjepan Roš,
Kostimografija: Amela Vilić,
Izbor muzike: Eduard Miler,
Video dizajn: Bojan Mustur
Igraju: Alban Ukaj (Jaje 1), Mirela Lambić (Jaje 2), Jasenko Pašić (Jaje 3) Snežana Alić (Jaje 4), Sonja Goronja (Jaje 5) i Sead Pandur (Jaje 6)
Inspicijent: Meida Bešić i Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Asistent kostimografa: Belma Žiško,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić i Asmer Hodžić;
Majstor tona: Sretko Vujić i Dejan Lazarević;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada scenografije: Sulejman Trako;
Garderober: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Amer Serhatlić, Zaim Magoda i Mevludin Džananović;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Asim Dželićović;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 15.05.2008.
Gostovanja: Beograd (Srbija)

BOG, RAT I OSTALO
Jean-Claude Grumberg

MOUSEFUCKERS

Almir Imširević

'09

Režija: Faruk Lončarević,
Dramaturg: Almir Imširević,
Scenografija: Osman Arslanagić,
Kostimografija: Lejla Graho,
Saradnik kostimografa: Samra Mujezinović
Igraju: Enki - Jasenko Pašić, Ajša - Snežana Alić, Gite - Adnan Hasković, Tamara - Mirela Lambić, Gazda - Sanin Milavić
Promjene u podjeli uloga: Maja Salkić (Tamara)
Inspicijent: Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pedah;
Majstor tona: Sretko Vujić i Dejan Lazarević;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada scenografije: Sulejman Trako;
Garderober: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Amer Serhatlić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović;
Grafički dizajn: Kurt&Plasto;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 25.04.2009.
Gostovanja: Zenica, Vogošća, Tuzla, Brčko, Cetinje (Crna Gora)
Festivali: Festival BH drame, Vogošćanski dani, 26. susreti pozorišta BiH u Brčkom
Nagrade: Almir Imširević za najbolji domaći tekst na Festivalu BH drame u Zenici, glumačka nagrada Saninu Milaviću na Susretima u Brčkom.

U PLAMENU

Charlotte Jones

'09

Režija: Robert Raponja,
Prijevod: Bojana Petrović,
Dramaturg: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Scenografija: Osman Arslanagić,
Kostimografija: Sanja Džeba,
Koreografija: Jasmina Prolić,
Muzika: Asim Horozić & Neven Tunjić
Igraju: Clara/Klootie Sonja Goronja, Frank/Mat Sead Pandur, Alex Selma Alispahić, Annie/Nana Kača Dorić, James Adnan Hasković, Arthur Alban Ukaj/Jasenko Pašić, Livvy Maja Salkić.
Promjena u podjeli uloga: Ana Mia Milić (Livvy)
Inspicijent: Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Asistent kostimografa: Samra Mujezinović,
Organizator: Žaneta Trišić-Bajramović,
Muzička produkcija: Neven Tunjić,
Video produkcija: Bojan Mustur;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pedah;
Majstor tona: Sretko Vujić i Dejan Lazarević;
Majstor scene: Ahmed Hadžiahmić;
Šminker: Karmela Čurea; Izrada kostima: Hajdar Tinjak,
Izrada scenografije: Ramo Kolar & Sulejman Trako;
Garderober: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Nurko Oprašić, Amer Serhatlić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Asim Dželićović;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 1. oktobar 2009. na sceni SARTR u Sarajevu
Gostovanja: Jajce, Zenica
Festivali: 29.pozorišne/kazališne igre BiH u Jajcu
Nagrade: Kača Dorić za najbolju žensku ulogu i Charlotte Jones za najbolji dramski tekst na Pozorišnim igrama u Jajcu

OVO JE JONESKO,
BUDALO

Eugene Ionesco

10

Režija, scenski pokret i kostimografija: Ferid Karajica,
Scenarij i dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović,
Izbor muzike: Jasenko Pašić,
Snimatelj: Sead Žiga
Igraju: Snežana Alić, Sonja Goronja, Maja Salkić, Adnan Hasković, Sead Pandur, Jasenko Pašić
Promjene u podjeli uloga: Irma Alimanović umjesto Maje Salkić
Inspicijent: Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Koordinator kostima: Samra Mujezinović,
Video montaža: Midhat Fejsilagić,
Majstor tona: Dejan Lazarević i Sretko Vujić,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić,
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah,
Majstor scene: Nurko Oprašić,
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada kostima i garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Muamer Mujak i Admir Efendić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Bojan Mustur;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Koproducent: XXVI Internacionalni festival Sarajevo «Sarajevska zima '99»
Premijera: 7. februar 2010. na sceni SARTR u Sarajevu u okviru Festivala Sarajevo SARAJEVSKA ZIMA
Gostovanja: Beograd (Srbija) - Dani Sarajeva u Beogradu, Beaugency i Bourges (Francuska) - projekt W-est Where

OSIPATE SE POLAKO,
VAŠA VISOSTI

Mirko Kovač

10

Režija: Goran Damjanac;
Scenografija: Edina Slipčević;
Kostimografija: Naida Begović i Adisa Vatreš;
Scenski pokret: Jasmina Prolić;
Izbor muzike: Goran Damjanac
Igraju: Karlo Alban Ukaj, Marina Sonja Goronja, Agripina Mirela Lambić, Karlov brat Jasenko Pašić, Jero Sead Pandur
Inspicijent: Samra Mujezinović i Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker-frizer: Karmela Čurea;
Izrada kostima: Hajdar Tinjak;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Muamer Mujak i Admir Efendić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Naida Begović i Adisa Vatreš;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Producent: Duška Amidžić;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 30. oktobra 2010. na sceni SARTR u Sarajevu
Gostovanja: Brčko, Beograd (Srbija), Zenica, Jajce, Goražde
Festivali: 27. susret pozorišta BiH u Brčkom, X međunarodni festival „Slavija“ Beograd, 30. pozorišne/kazališne igre BiH u Jajcu, 10. Festival bh drame u Zenici
Nagrade: za najbolju predstavu Susreta, najbolja predstava od Žirija publike, Sead Pandur nagrađen kao najbolji glumac Susreta u Brčkom

JEDAN PIKASO
Jeffrey Hatcher

11

Režija: Ljiljana Todorović;
Scenografija: Osman Arslanagić;
Kostimografija: Vanja Popović;
Prevod: Senada Kreso;
Korištena muzika Ališera Sijarića;
Video animacija: Bojan Mustur;
Grafički dizajn: Aleksandra Nina Knežević;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Muzička produkcija: Azhar Kurtović
Igraju: Picasso Meto Jovanovski, Gospodica Fischer Selma Alispahić
Inspicijent: Samra Mujezinović,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor tona: Sretko Vujić,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker-frizer: Karmela Čurea;
Izrada kostima: Hajdar Tinjak;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter i video: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Muamer Mujak i Admir Efendić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Aleksandra Nina Knežević;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Producent: Duška Amidžić;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 23. marta 2011. na sceni SARTR u Sarajevu
Gostovanja: Tuzla, Mostar, Brčko, Beograd (Srbija), Bihać, Strumica i Veles (Makedonija), Kragujevac (Srbija), Fojnica, Nikšić (Crna Gora), Vraca (Bugarska)
Festivali: TKT festival u Tuzli, Dani Sarajeva u Beogradu, Mostarska liska, Bihaćko ljeto, Festival kamernog teatra „Risto Šiškov“ u Strumici, 6. međunarodni festival malih scena u Kragujevcu, Festival glumca u Nikšiću, 23. međunarodni festival „New European Theatre Action“ u Vracama, Bugarska
Nagrade: Meto Jovanovski za najbolju ulogu na Festivalu malih scena u Kragujevcu, Grand Prix za partnersku igru Meti Jovanovskom i Selmi Alispahić na festivalima u Nikšiću i Vracama

JEDAN PIKASO
Jeffrey HatcherGATE:95
David Ives

10

Režija: Lajla Kaikčija;
Adaptacija i dramaturgija: Aida Pilav;
Scenografija: Osman Arslanagić;
Kostimografija: Sabina Trnka;
Kompozitori: Asim Horozić i Neven Tunjić
Igraju: Sonja/Gospoda trocki Mirela Lambić, Sanja Snežana Alić, Samra/Konobarica Sonja Goronja, Kiki/Marko/Ramon Mercader Sead Pandur, Kiki/Philip Glass/Gospodin trocki Alban Ukaj, Kiki, Pekar Jasenko Pašić
Inspicijent: Snježana Vrhunc,
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Muzička produkcija: Neven Tunjić;
Majstor tona: Sretko Vujić i Dejan Lazarević,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada kostima: Zlatka Kambera, Amira Hamamdžić, Devlija Helić, Safa Šabanović, Salko Imamović, Suad Gugić i Mujo Redžepović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Muamer Mujak i Admir Efendić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Aleksandra Nina Knežević;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 1. juna 2010. na sceni SARTR u Sarajevu

TISHMA TANZ

10

Koreografija: Jasmina Prolić
Izvodi: Jasenko Pašić
Koproducent: „Cie Jasmina“
Premijera: 22. Septembra 2010. na sceni SARTR u Sarajevu

PUT ZA KATMANDU
Nedim Zlatar

11

Scenario: Jasmina Prolić i Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Koreorežija: Jasmina Prolić;
Muzika: Basheskia i Edward EQ;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović i Dario Bevanda;
Scenografija i dizajn svjetla: Osman Arslanagić;
Video animacija i grafički dizajn: Bojan Mustur;
Kostimografija: Naida Begović i Adisa Vatreš
Igraju: Edo K. Sead Pandur, Njegovo unutrašnje JA Jasenko Pašić, Prijatelj Alban Ukaj, Komšija Adnan Hasković,
Muzičari: Nedim Zlatar i Leonardo Šarić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor tona: Sretko Vujić i Dejan Lazarević,
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea;
Izrada kostima: Hajdar Tinjak;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Muamer Mujak i Admir Efendić;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Producent: Duška Amidžić;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Izvršni producent: Osman Arslanagić
Premijera: 4. marta 2011. na sceni SARTR u Sarajevu

OVO JE JONESKO, BUDALO
Eugene IonescoZEČIJA RUPA
David Lindsay-Abaire

11

Režija: Robert Raponja;
Prevod: Marko Torjanac;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenografija: Edna Slipčević;
Kostimografija: Adisa Vatreš&Naida Begović;
Video: Bojan Mustur;
Izbor muzike: Alban Ukaj&Jasenko Pašić
Igraju: Selma Alispahić – Becca, Maja Salkić – Izzy, Alban Ukaj – Howie, Halima Mušić – Nat, Jasenko Pašić – Jason, Ana Mia Milić – Debbie
Inspicijent: Samra Mujezinović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Admir Efendić & Muamer Mujak;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Grafički dizajn: Naida Begović;
Fotografija: Slobodan Samardžić-Sam;
Producent: Duška Amidžić;
Izvršni producent: Safet Plakalo
Premijera: 12. novembra 2011. na sceni SARTR u Sarajevu
Gostovanja: Zenica, Goražde, Jajce
Festivali: 31. pozorišne/kazališne igre BiH u Jajcu
Nagrade: Selma Alispahić za najbolju žensku ulogu i Alban Ukaj za najbolju mušku ulogu na Pozorišnim igrama u Jajcu

Teatarski opservatorij

“1984.”
George Orwell

11

Koprodukcija SARTR i Akademija scenskih umjetnosti Sarajevo
Režija: Benjamin Bajramović i Jasenko Pašić;
Stručni saradnik: Dino Mustafić;
Dramaturzi: Dragan Komadina i Adnan Lugonić;
Dizajn lutaka: Naida Begović i NeiraSinanbašić
Igraju: Sestra Amila Terzimehić, Brat Benjamin Bajramović i Brat Jasenko Pašić
Ton i svjetlo: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Video: Edita Gazibara; Garderoba: Hava Redžić;
Grafički dizajn: Adnan Celahmetović
Premijera: 11. januar 2012
Gostovanja: Zenica, Beograd, Miškolc(2)
Festivali: Dani Sarajeva u Beogradu; I SZEM (Miting of European Theater Academy) Madarska

TAJNA DŽEMA OD MALINA
Karim Zaimović

99% - STRAH I BIJEDA TREĆEG REICHA"

12

Bertolt Brecht

Režija: Nermin Hamzagić;
Prijevod s njemačkog: Nadira Selimović i Esma Karić;
Mentor: Haris Pašović;
Dramaturgija: Asja Krsmanović;
Scenografija: Tarik Musakadić;
Kostimografija: Oshyosh;
Izbor muzike: Mirza Šišić i Tijana Vignjević;
Igraju: Amila Terzimehić, Snežana Alić, Jasenko Pašić, Alban Ukaj, Adnan Hasković i Amar Selimović
Inspicijent: Samra Mujezinović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter i video operater: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Admir Efendić & Muamer Mujak;
Nabavljač: Goran Aranitović;
Instruktor za borilačke vještine: Ragib Karamehmedović;
Grafički dizajn: Goran Lizdek;
Video: Redžinald Šimek;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 24. februar 2012.
Gostovanja: Beograd
Festivali: Dani Sarajeva u Beogradu (Srbija)

Dječija scena Sartrčići

KAKAV KROKODIL IMA GLAS

12

Produkcija SARTR i UG Mala scena
Režija: Adnan Kreso; Dramatizacija: Asja Krsmanović;
Autor songova: Dževad Hadžić;
Kostimografija i scena: Ansambl predstave;
Grafički dizajn: Adnan Čelahmetović
Igraju: Irma Alimanović, Mirna Kreso i Adnan Kreso
Premijera: 17.mart 2012.

KAKAV KROKODIL
IMA GLAS

"BIO JE LIJEP I SUNČAN DAN"

12

– bazirano na sjećanjima građana Sarajeva iz knjige
"2.maj 1992 – Bio je lijep i sunčan dan", Modul memori-
je 2008.

Produkcija: SARTR I MESS
Režija: Tanja Miletić-Oručević;
Scenarij: Dubravka Zrnčić-Kulenović i Tanja Miletić-Oručević;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenografija i kostimografija: Lejla Hodžić;
Muzika: Nedim Zlatar;
Dizajn svjetla: Irhad Hodžić.
Igraju: Sonja Goronja, Mirela Lambić, Ana Mia Milić, Maja Salkić, Amila Terzimehić, Benjamin Bajramović, Adnan Kreso, Sead Pandur, Jasenko Pašić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić;
Majstor svjetla: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Amer Serhatlić, Admir Efendić & Muamer Mujak;
Nabavljač: Goran Aranitović.
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Producenti: Nihad Kreševljaković i Dino Mustafić
Premijera: 17.maj 2012
Gostovanja: Podgorica (Crna Gora), Beograd (Srbija), Tuzla, Srebrenik, Stolac, Mostar (2), Konjic, Brčko, Visoko, Goražde
Festivali: Tuzlanski pozorišni dani: Dani Sarajeva u Beogradu, Pozorišni bijenale u Podgorici; 29.susreti pozorišta BiH, Brčko; 12.festival bh drame, Zenica;
Nagrade: Najbolja predstava 12.festivala bh drame, nagrada za najbolju dramaturgiju (Dubravka Zrnčić-Kulenović i Tanja Miletić Oručević), najbolji mladi glumac Benjamin Bajramović

Teatarski opservatorij

DŽEPOVI PUNI KAMENJA

12

Marie Jones

Produkcija: Sarajevski ratni teatar i Akademija scenskih umjetnosti
Režija: Igor Skvarica i Adi Hrustemović;
Stručni saradnik: Ermin Bravo;
Igraju: Adi Hrustemović i Igor Skvarica
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Svjetlo i ton: Irhad Hodžić;
Rasvjetlivač: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Garderoberka: Hava Redžić
Fotografija: Dražen Krešić;
Grafički dizajn: Adnan Čelahmetović;
PR: Latifa Imamović
Premijera: 7.septembar 2012.
Gostovanja: Prizren (Kosovo), Zenica, Mostar

Teatarski opservatorij

ODETTE & ODILE

12

Produkcija: SARTR i Akademija scenskih umjetnosti
Režija i koreografija: Amila Terzimehić i Ena Kurtalić;
Stručni saradnik: Jasna Žalica;
Kostimograf: Lejla Hodžić; Scenograf: Amar Zahiragić;
Igraju: Ena Kurtalić i Amila Terzimehić
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Svjetlo i ton: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Garderoberka: Hava Redžić
Fotografija i grafički dizajn: Velija Hasanbegović;
PR: Latifa Imamović
Premijera: 10.septembar 2012.

HAPPY END

Grupa autora

12

Režija: Pjer Žalica;
Dramaturgija: Adnan Lugonić;
Scenografija, kostimi maske: Lejla Hodžić;
Muzika: Dino Šukalo;
Igraju: Selma Alispahić, Vedran Đekić, Emir Z.Kapetanović, Sead Pandur, Jasenko Pašić, Adi Hrustemović, Edin Avdagić, Amila Terzimehić, Snežana Alić, Maja Salkić, Mirela Lambić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Rasvjetlivač: Amer Serhatlić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Karmela Čurea i Sanela Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović;
Dekorateri: Admir Efendić & Muamer Mujak;
Nabavljač: Goran Aranitović
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Grafički dizajn: Enes Huseinčehajić;
Producent: Nihad Kreševljaković;
Izvršna producentica: Latifa Imamović
Premijera: 28.novembar 2012

PLUMB, BO-BO I ZU

Dječija scena Sartrčići

ODKAMENA PRIČA

Ljubica Ostojić

Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Likovna rješenja lutaka: Danijela Madacky;
Izrada lutaka: Danijela Madacky i Adisa Vatreš;
Umjetnički saradnik za tehnologiju i animaciju lutaka: Muhamed Nametak;
Likovna rješenja i izrada scenografije: Adisa Vatreš i Naida Begović;
Kostimografija: Adisa Vatreš;
Muzika: Nedim Zlatar;
Scenski pokret: Branko Banković;
Dizajn svjetla: Irhad Hodžić i Nedim Pejđah
Igraju: Sonja Goronja (Vidařica, Vila, Narod), Adnan Kreso (Momak, Gorčin i Narod), Jasminka Požek Božuta (Djevojka, Kosara, Vila, Zlatorog)
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Irhad Hodžić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Grafički dizajn: Naida Begović;
Fotografija: Velija Hasanbegović
Premijera: 16. decembar 2012.g.
Gostovanja: Travnik, Gornji Vakuf, Bugojno (2), Stolac, Brčko (3), Slavonski Brod (Hrvatska), Kragujevac (Srbija)
Festivali: VII bijenale lutkarstva, Bugojno, Slovo Gorčina Stolac, Međunarodni lutkarski festival "Zlatna iskra", Kragujevac
Nagrade: autorskom timu predstave i glumačka nagrada Sonji Goronja na VII bijenalu lutkarstva; za najbolju režiju Dubravka Zrnčić-Kulenović; za najbolji tekst Ljubica Ostojić, za najbolju likovnost lutaka Danijela Madacky i Adisa Vatreš i najbolje glumačko ostvarenje Sonja Goronja na Susretima pozorišta lutaka BiH; specijalna nagrada za najbolje produkcijsko ostvarenje na Međunarodnom lutkarskom festivalu "Zlatna iskra"

ODKAMENA PRIČA
Ljubica Ostojić

'12

**SJEĆANJE
KAMENA**

Produkcija: Festival MESS, koprodukcija sa SARTR-om i Institutom za muziku, teatar i multimediju
Režija: Mark Boldin;
Autor projekta i koreografija: Mark Boldin i Michelle Aždajić;
Kostimografija: Sanja Džeba;
Dizajn svjetla: Saša Fistrić;
Igraju: Sanela Kršmanović, Amila Terzimehić, Ena Kurtalić, Victoria Bartz, Elma Selman, Edin Avdagić, Lea Jerlagić, Emir Fejzić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Rasvjetljivač: Amer Serhatlić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Sanela Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter i video: Goran Filipović;
Dekorateri: Muamer Mujak i Elvis Sijarić;
Grafički dizajn i video art: Bojan Mustur;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Izvršna produkcija: Semir M.Dedeić;
Premijera: 16. april 2013

'13

**Teatarski opservatorij
BRAČNA IGRA**
Edward Albee

Produkcija: Akademija scenskih umjetnosti i SARTR
Režija: samostalni diplomski ispit Nine Đogo;
Mentor: Ermin Bravo
Igraju: Nina Đogo i Adnan Goro
Premijera: 9. decembra 2013. Godine

'13

Dječija scena Sartrčići

PLUMB, BO-BO I ZU

Produkcija: Aparat teatar i SARTR
Režija i koncept: Belma Lizde-Kurt;
Muzika: Dušan Vranić – Duco;
Scenografija i kostim: Belma Lizde-Kurt;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Design: Bojan Mustur
Igraju: Maja Zećo (Bo-Bo) i Dušan Vranić (Zu)
Premijera: 19. februar 2014.

'14

SKUPŠTINA

Produkcija: Narodno pozorište Sarajevo, SARTR i Kamerni teatar 55
Režija: Selma Spahić;
Dramaturgija, odabir i obrada dokumentarnog materijala: Bojana Vidosavljević, Dario Bevanda, Adnan Lugonić;
Scenografija: Mirna Ler;
Kostim: Sanja Džeba;
Muzika: Draško Adžić;
Šef hora Opere: Danijel Žontar;
Stručni saradnik: Mersad Čuljević;
Dizajn svjetla: Ognjen Martinović;
Pomoćnica rediteljice: Belma Jusufović;
Dizajn plakata: Goran Lizdek;
Fotograf: Velija Hasanbegović;
Igraju: Selma Alispahić, Alban Ukaj, Snežana Alić, Jasenko Pašić, Benjamin Bajramović, Miodrag Trifunov, Hasija Borić, Jasna Orneta Beri, Aleksandar Seksan, Riad Ljutović, Vedrana Seksan, Slaven Vidak, Senad Alihodžić, Aldin Omerović, Maja Izetbegović, Igor Skvarica, Adnan Goro i Merijem Čuljević, Leonardo Šarić, solista i članovi hora Opere NPS: Nedim Bašić, Edin Daši, Davor Ebner, Miran Karabašić, Majo Maritović, Mijo Marjanović, Alen Mustafić, Bruno Papišta, Mustafa Sokolović, Mahir Srebrenica
Inspicijent: Nihad Kapić;
Majstor tona: Zdenko Bevanda
Premijera: 21. Februar 2014.
Festivali: 54. MESS; Festival bh drame
Nagrada: Specijalno priznanje žirija MESS-a za koprodukciju predstave

'14

**PRIČA SA ISTOČNE
STRANE**

Darko Lukić

Produkcija: Bosansko narodno pozorište Zenica i SARTR
Režija: Aida Bukvić;
Scenografija i kostimografija: Sabina Trnka;
Scenski pokret: Sanja Burić;
Izbor muzike: Aida Bukvić;
Igraju: Snežana Vidović i Sead Pandur
Inspicijenti: Sabina Glogovac i Snježana Vrhunc;
Izvršna produkcija: Sandra Ikanović i Latifa Imamović;
Producenti: Hazim Begagić i Nihad Kreševljaković
Premijera: 4. april 2013 u Zenici i 20. april 2013. u Sarajevu
Festivali: FIAT Podgorica (Crna Gora); TKT Festival Tuzla; Festival MESS

'13

**TAJNA DŽEMA OD
MALINA**

Karim Zaimović

Produkcija: SARTR, Fondacija Kaim Zaimović, MESS i WARM
Režija: Selma Spahić;
Dramatizacija i dramaturgija: Bojana Vidosavljević, Dario Bevanda, Adnan Lugonić;
Scenografija: Mirna Ler;
Kostim: Emina Hodžić Adilović;
Muzika: Damir Imamović;
Vizualni identitet/animacije: Emina Kujundžić;
Scenski pokret: Branko Potočan;
VJ: Edita Gazibara;
Dizajn čudne sprave: Azra Kasap;
Igraju: Snežana Alić, Alban Ukaj, Jasenko Pašić, Ermin Bravo, Adi Hrustemović, Benjamin Bajramović
Inspicijent: Snježana Vrhunc/ Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Rasvjetljivač: Amer Serhatlić/ Nedim Kukavica;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker/frizer: Sanela Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Elvis Sijarić;
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić;
Nabavljač: Goran Aranitović.
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Ilustracija: Dragan Rokvić;
Dizajn: Fabrika 2013;
Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 2. mart 2013; "Nova formula" 26. septembra 2015.
Festivali: 13. Festival bh drame; XXXI intrnacionalni festival "Sarajevska zima"; 53. MESS;
Nagrade: za najbolju predstavu u cjelini Stručnog i Žirija publike, za najbolju dramaturgiju, za najbolju režiju, za najbolju mušku ulogu (Alban Ukaj) i nagrada "Radovan Marušić" za najbolje likovno oblikovanje predstave (Mirna Ler) na Festivalu bh drame; Specijalno priznanje žirija MESS-a autorima dramaturgije, Specijalno priznanje MESS-a za scenografiju Mirni Ler; Nagrada Dani "Hrabri novi svijet".

'13

**Teatarski opservatorij
DIPLOMAC**
Charles Webb

Produkcija: Akademija scenskih umjetnosti i SARTR
Prevoditeljica: Zinka Kiseljak;
Režija: Alen Muratović;
Scenografija i kostim: Narda Nikšić
Igraju: Sanjin Arnautović, Mediha Muslimović, Ivana Vojnović, Maja Salkić, Sead Pandur, Damir Kustora i Alisa Čajić
Premijera: 21. oktobar 2013.

'13

**Teatarski opservatorij
ZID**
Jean Paul Sartre

Produkcija: Akademija scenskih umjetnosti i SARTR
Režija: Zulfikar Filandra;
Dramatizacija i dramaturgija: Nejra Babić i Ensar Sulejmanagić
Scenografija: Adisa Vatreš;
Ass scenografa: Vedad Orahovac;
Kostim: Neira Sinanbašić;
Ilustracija: Lamija Halilagić;
Grafički dizajn: Azemina Halilagić;
Izvršna producentica: Latifa Imamović;
Producent: Nihad Kreševljaković
Igraju: Adnan Goro, Sabit Sejdinović, Muhamed Hadžović, Sanjin Arnautović i Emir Fejzić
Premijera: 30. novembar 2013.

'13

**Teatarski opservatorij
hip-hop mjuzikl
PROMJENA**
Admir Cvrčanin

Produkcija: SARTR i Udruženje SCENA
Režija: Admir Cvrčanin;
Koreograf: Željko Božić;
Muzika: Adnan Hodžić i Amar Kapo Berbić;
Tekst songova: Admir Čular Gaggo;
Vizualni identitet: Admir Šljivnjak;
Igraju: Admir Šehović, Davor Golubović, Elma Juković, Ena Kurtalić, Sanjin Arnautović, Edin Avdagić, Nina Đogo, Ivana Vojnović, Davor Sabo
Plesači: Ada Kogovšek, Andreja Vakselj, Anisa Kete, Matej Bedić, Miljan Nojić, Nan Jordan, Željko Božić, Dženita Hasečić, Tarik Osmanagić, Benjamin Zametica, Faris Dizdarević, B-boys: Omar Kupus, Ademir Alimanović i Benjamin Branković; Beatbox: Adnan Pacoli;
DJ: Hator Master; Muzička pratnja: Sapko Đugun i Almir Spahić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić,
Majstor tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Rasvjetljivač: Amer Serhatlić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Sanela Aličković Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter i video-operater: Goran Filipović;
Dekorateri: Admir Efenđić i Muamer Mujak;
Fotografija: Enes Cvrčanin;
Grafički dizajn: Haris Jusović;
Producent: Amira Kudumović i Admir Cvrčanin;
Ass. produkcije: Hana Karadža i Jasmina Kudumović
Premijera: 18. april 2014.

'14

JOŠ JEDNO PISMO PREKO CRVENOG KRSTA

Elma Selman i Sanela Krsmanović

14

Produkcija: MESS-Modul memorije i SARTR
Dramaturgija: Sanela Krsmanović, Elma Selman i Bojana Vidosavljević;
Grafički dizajn: Bojan Mustur;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Izvršna produkcija: Belma Jusufović
Igraju: Sanela Krsmanović i Elma Selman
Premijera: 24.maj 2014.
Gostovanje: Festival glumca, Konjic

1914/2014 BOJNO POLJE SJEĆANJA

14

Produkcija: GOETHE-INSTITUT, HAU HEBBEL AM UFER, CENTAR ZA KULTURNU DEKONTAMINACIJU I SARTR
Režija: Hans-Werner Kroesinger;
Dramaturgija: Regine Dura;
Scenografija i kostim: Valerie von Stillfried, Dominik von Stillfried;
Ass. reditelja: Gregor Schuster;
Tehnički asistent: Doreen Back;
Fotografija: David Baltzer / Zenit
Produkcija: DAVID BALTZER / ZENIT MARIA KUSCHE;
Producent: Maria Kusche
Igraju: Benjamin Bajramović, Damjan Kecojević, Lajos Talamonti, Armin Wieser
Ton majstor: Daniel Dorsch
Majstor svjetla: Thomas Schmidt
Premijera: 11.oktobar 2014 (u BiH); 11. juna 2014.(u Berlinu, Njemačka)
Gostovanja: Berlin (Njemačka), Beograd (Srbija)
Festivali: MESS i BITEF

VESELA VEČER U SARAJEVU

14

Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenarij: Dubravka Zrnčić-Kulenović, Maja Salkić i Sonja Goronja;
Kostimografija: Vanja Popović;
Igraju: Maja Salkić, Sonja Goronja, Mehmed Porča, Sead Pandur, Sanjin Arnautović, Članice vokalnog ansambla
Korona: Anida Isanović i Dunja Kazić, muzička pratnja na harmonici Kaća Hadžifejzović
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Rasvjetljivač: Nedim Kukavica;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Šminker: Sanela Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter: Goran Filipović/Elvis Sijarić;
Dekorater: Mevludin Džananović
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Grafički dizajn: Bojan Mustur;
Izvršna produkcija: Hana Karadža;
Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 22.juni 2014.

ŽIVOTINJSKA FARMA
George Orwell

BOLERO

14

Producenti: Nottingham Playhouse, ODA teatar i SARTR
Režija: Michael Pinchback;
Dramaturg: Florent Mehmeti;
Fotograf: Julian Hughes
Igraju: Benjamin Bajramović, Jasenko Pašić, Amila Terzimehić, Michael Pinchbeck, Vera Molitor, Ollie Smith
Inspicijent: Anneke van de Stege
Premijera: 29.juni 2014.(u BiH); 31.maj 2014 (u Engleskoj)
Gostovanja: Zenica, Tuzla, Mostar

PRST

Doruntina Basha

14

Režija: Sabrina Begović-Čorić;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenografija i kostimografija: Adisa Vatreš Selimović;
Ass scenografa: Melisa Musić;
Muzika: Jelena Milušić i Enes Zlatar;
Izbor pjesme "Ninulla came": Alban Ukaj;
Video: Dejan Čorić;
Igraju: Selma Alispahić, Amila Terzimehić i Ana Mia Milić
Inspicijent: Snježana Vrhunc;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Nedim Kukavica i Nedim Pejđah;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Stolar: Junuz Jašarević;
Šminker: Sanela Čatović;
Garderoberka: Hava Redžić;
Rekviziter i video: Goran Filipović;
Dekorater: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić
Fotografija i grafički dizajn: Velija Hasanbegović;
Izvršna produkcija: Sabina Šabić i Hana Karadža;
Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 7.novembar 2014.
Gostovanja: Podgorica (Crna Gora), Konjic, Tuzla
Festivali: Festival DEUS Podgorica, "Sarajevska zima", Festival glumca, Konjic

PRST
Doruntina Basha

KOKOŠ

(predstava "Janje, Kokoš, Orao" u okviru projekta "Stoljeće jedne porodice")

14

Produkcija: MESS - Scena MESS, Bitef teatar Beograd i Zagrebačko kazalište mladih
Režija: Selma Spahić;
Tekst i dramaturgija: Bojana Vidosavljević, Adnan Lugonić, Dario Bevanda (Tekst uobličen iz glumačkih improvizacija osmišljenih po motivima Velike bilježnice Ágote Kristóf)
Muzika: Draško Adžić;
Scenografija: Mirna Ler;
Kostimografija: Lejla Hodžić;
Pokret: Thomas Steyaert
Saradnik na tekstu: Bekim Sejranović;
Ass. režije: Benjamin Dizdarević;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Grafički dizajn: Bojan Mustur;
Izvršna produkcija: Belma Jusufović, Aida Mujković
Igraju: Jelena Kordić-Kuret, Filip Eldan, Nikša Eldan, Alban Ukaj
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstori svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Majstor zvuka: Sretko Vujić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Rekvizita: Goran Filipović;
Dekorateri: Mevludin Džananović, Elvis Sijarić, Eldin Mršo, Samir Avdić, Mulaz Dacić;
Garderoba: Hava Redžić;
Šminker: Sanela Čatović
Premijera: 5.decembar 2014.
Gostovanja: Beograd (3) Srbija, Zagreb (3) Hrvatska, Zenica, Tuzla, Mostara, Banja Luka, Subotica (Srbija)
Festivali: XIV Festival bh drame, Zenica; Desire festival Subotica
Nagrade: Jelena Kordić-Kuret za najbolju epizodnu ulogu (Baka)

Teatarski opservatorij

MAMA 22

Džejna Avdić

14

Produkcija: SARTR, Akademija scenskih umjetnosti i Studio lutkarstva Sarajevo diplomski rad iz predmeta Dramaturgija na Akademiji Scenskih Umjetnosti Sarajevo
Mentor: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenski pokret: Emir Fejzić;
Scenografija, lutke i kostimi: Janja Stijepić;
Plakat i video animacije: Dženis Avdić;
Producenti: Hana Karadža, Riad Hasović
Igraju: Sonja Goronja, Ivana Vojinović, Emir Fejzić i Sanjin Arnautović
Premijera: 16.decembar 2014.

ŽIVOTINJSKA FARMA

George Orwell

15

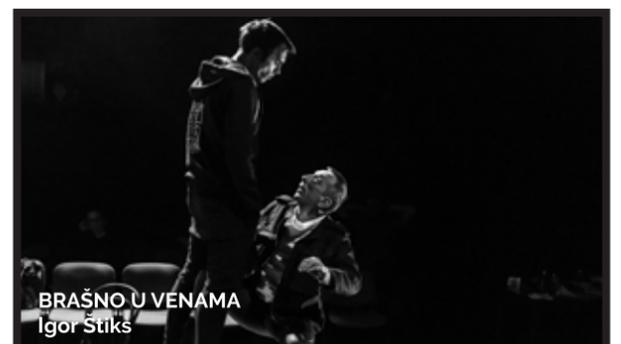
Režija: Dino Mustafić;
Dramatizacija: Željka Udovičić Pleština;
Dramaturgija: Željka Udovičić Pleština i Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenski pokret: Damir Klemenčić;
Scenografija: Vedran Hrustanović;
Kostimografija: Lejla Hodžić;
Muzika: Vladimir Pejčković;
Tekstovi songova: Milena Bogavac;
Korepeticija: Višnja Bakalar;
Borilačke vještine: Adis Kapur;
Kondicioni treninzi: Damir Tunović;
Ass.režije: Mirna Dizdarević;
Igraju: Ejla Bavčić Tarakčija, Snežana Bogičević, Sonja Goronja, Mirela Lambić, Ana Mia Milić, Maja Salkić, Amila Terzimehić, Benjamin Bajramović, Ermin Bravo, Adnan Goro, Adi Hrustemović, Sead Pandur, Enes Salković, Igor Skvarica, zamjena Jasenko Pašić
Inspicijent: Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstori svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Rekviziteri: Goran Filipović i Elvis Sijarić;
Garderober: Hava Redžić;
Šminker: Sanela Čatović;
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić;
Izrada scenografije: Ramo Pamuk i Sulejman Trako;
Izrada kostima: Lejla Hodžić, "Prodent" Varaždin, Mujo Redžepović i Suad Gugić
Dizajn: Bojan Mustur;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Izvršna produkcija: Lejla Hasanbegović i Sabina Šabić;
Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 31.januar 2015.
Gostovanja: Budva (Crna Gora)
Festivali: Budva- grad teatar

BRAŠNO U VENAMA

Igor Štiks

15

Produkcija: SARTR i Scena MESS
Režija: Boris Liješević;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenografija: Vedran Hrustanović;
Kostimografija: Lejla Hodžić;
Muzika: Duško Šegvić;
Uloge: Miki Trifunov (Klement), Kaća Dorić (Nadia), Izudin Bajrović (Vladimir), Admir Glamočak (Igor), Selma Alispahić (Helena), Jasenko Pašić (David)
Inspicijent: Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstori svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Rekviziter: Elvis Sijarić;
Garderober: Hava Redžić;
Šminker: Sanela Čatović;
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić;
Izrada scenografije: Ramo Pamuk
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Dizajn: Bojan Mustur;
Izvršna produkcija: Sabina Šabić i Lejla Hasanbegović;
Producenti: Nihad Kreševljaković i Dino Mustafić
Premijera: 8.april 2015.
Gostovanja: Budva, Nikšić, Podgorica, Kotor, Tivat i Cetinje (Crna Gora), Beograd (Srbija), Brčko, Rijeka i Zagreb (Hrvatska), Zenica, Temišvar (Rumunija), Novi Sad (Srbija), Konjic, Jajce
Festivali: Budva- grad teatar, 12.Međunarodni festival glumca, Nikšić, 32.Susreti pozorišta BiH, Brčko, 55.internacionalni festival MESS, Sarajevska zima, Male scene Rijeka, 15.festival bh drame Zenica, 9.internacionalni festival TEZST Temišvar, Sterijino pozorje, Novi Sad, Festival glumca, Konjic, Pozorišne igre BiH, Jajce
Nagrade: Magazin Dani "Hrabri novi svijet" predstavi "Brašno u venama" u okviru 55. MESS-a; Igor Štiks nagrađen za najbolji tekst na 55. MESS-u, na 32.susretima pozorišta BiH u Brčkom, na Festivalu Male scene u Rijeci i na Pozorišnim igrama BiH u Jajcu; Kaća Dorić za ulogu Nadie nagrađena Zlatnim lovorovim vijencem na 55.MESS-u, dobitnica Grand Prix-a na 32.susretima pozorišta BiH u Brčkom i 12. Međunarodnom festivalu glumca u Nikšiću; Admir Glamočak za ulogu Igora nagrađen na 12.Međunarodnom festivalu glumca i na Pozorišnim igrama BiH u Jajcu; Izudin Bajrović za ulogu Vladimira nagrađen na 15.festivalu bh drame u Zenici i na Festivalu glumca u Konjicu; Selma Alispahić nagrađena za ulogu Helene na Festivalu glumca u Konjicu.

BRAŠNO U VENAMA
Igor Štiks

Teatarski opservatorij

**TRAMVAJ ZVANI
ŽUDNJA**

Tennessee Williams

'15

Produkcija: SARTR, Akademija scenskih umjetnosti i Scena Obala, Samostalni diplomski rad iz predmeta Gluma na Akademiji Scenskih Umjetnosti Sarajevo
Mentor: Alen Muratović;
Dramaturg: Adnan Lugonić;
Kostimografija: Lejla Hodžić;
Igraju: Dina Mušanović, Staša Dukić, Adi Hrustemović, Alban Ukaj
Promjena uloga: umjesto A.Hrustemovića Igor Skvarica (od 22.novembra 2016.)
Izvršna produkcija: Kerim Mašović
Inspicijent: Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Nedim Kukavica;
Majstor tona: Irhad Hodžić;
Rekviziter: Elvis Sijarić;
Garderobier: Hava Redžić;
Šminker: Sanela Čatović
Dizajn plakata: Haris Jusović;
Fotografija: Enes Cvrčanin; Producent: Nihad Kreševljaković
Premijera: 21.juni 2015.
Gostovanja: Novi Sad (Srbija), Moskva (Rusija)
Festivali: 55. MESS, Festival studentskog pozorišta Akademije umjetnosti, Novi Sad i Internacionalni festival studentskih i diplomatskih predstava, Moskva
Nagrade: Staša Dukić (za ulogu Stelle) dobitnica nagrade "Rejhan Demirdžić" za najbolju mladu glumicu na 55.MESS-u

MAJSTOR I MARGARITA
Mihail Bulgakov

Dječija scena

MALA SIRENA
Ljubica Ostojić

'15

Produkcija: SARTR i Studio lutkarstva Sarajevo
Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Likovna rješenja, tehnologija i izrada lutaka: Adisa Vatreš Selimović, Melisa Musić i Danijela Madacky;
Scenografija: Adisa Vatreš Selimović;
Muzika: Ivan Vrhunc;
Video projekcija: Irhad Hodžić;
Uloge: Mala sirena - Sonja Goronja, asistencija u animaciji Jasminka Požek Božuta; Sestra sirena - Jasminka Požek Božuta; Školjka - Maja Salkić; Hobotnica - Jasminka Požek Božuta, Maja Salkić i Sanjin Arnautović; Princ - Sanjin Arnautović, asistencija u animaciji Maja Salkić; Majka - Maja Salkić
Promjena uloga: od 21.septembra 2016. umjesto Sonje Goronja ulogu Male sirene igra Staša Dukić
Inspicijent: Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstori svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić;
Video: Vahid Bečić;
Izrada kostima: Hava Redžić i Melisa Musić;
Izrada scenografije: Sulejman Trako;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Dekorateri: Elvis Sijarić i Mevludin Džananović;
Rekviziter i nabavljač: Elvis Sijarić;
Garderobijerka: Hava Redžić
Grafički dizajn: Damir Balić;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Izvršna producentica: Hana Karadža;
Producenti: Nihad Kreševljaković i Dubravka Zrnčić-Kulenović
Premijera: 23.novembar 2015.
Gostovanja: Bugojno i Subotica (Srbija)
Festivali: 22.susreti lutkarskih pozorišta BiH i 23.medunarodni festival dječijih pozorišta Subotica
Nagrade: za najbolji lutkarski tekst (autor Ljubica Ostojić) na 22.susretima lutkarskih pozorišta BiH i za glumačko ostvarenje (Maja Salkić) na 23.medunarodnom festivalu dječijih pozorišta Subotica

STANJA ŠOKA
Sam Shapard

'16

Prevod: Zenon Marković;
Režija: Mirna Dizdarević;
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović;
Scenografija: Adisa Vatreš Selimović;
Kostimografija: Lejla Graho;
Muzika: Basheskia&Edward EQ;
Scenski pokret: Emir Fejzić;
Korepeticija: Tijana Vignjević;
Ass. scenografa: Melisa Musić
Uloge: Pukovnik Izudin Bajrović; Krnji Adnan Hasković; Glory Bee Snežana Bogičević; Bjelkinja Maja Salkić; Bijelac Jasenko Pašić;
Inspicijent: Goran Filipović;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstori svjetla: Nedim Pejđah i Nedim Kukavica;
Rasvjetlivač i video: Vahid Bečić;
Majstori tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Rekviziter: Elvis Sijarić;
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić;
Garderobier: Hava Redžić;
Šminker: Sanela Aličković Čatović;
Izrada scenografije: Sulejman Trako;
Izrada kostima: STUDIO *S*;
Slikar/patiner: Zlatko Brodić
Grafički dizajn: Sandro Drinovac;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Izvršna produkcija: Hana Karadža;
Produkcija: Nihad Kreševljaković i Dubravka Zrnčić-Kulenović
Premijera: 4.februar 2016.

**MAJSTOR I
MARGARITA**
Mihail Bulgakov

'16

Režija: Aleš Kurt;
Dramatizacija i dramaturgija: Dario Bevanda i Benjamin Hasić;
Kostimografija i scenografija: Adisa Vatreš Selimović;
Muzika: Zlatan Božuta;
Koreografija: Samra Mlinar Mandić;
Psihofizička priprema glumaca: Darko Trajković;
Asistent kostimografa i scenografa: Melisa Musić
Uloge: Margarita Selma Alispahić; Majstor, Poncije Pilat Mirsad Tuca k.g.; Woland Alban Ukaj; Hella, žena-mačka Snežana Bogičević; Šef, Korovjev, Policajac, Gorštak, Bolničar Sead Pandur; Ivan, Azazello Jasenko Pašić; Direktorica, Komšinica Mirela Lambić; Dramaturginja, Inspektorica, Doktorica Maja Salkić; Frida, Glumica Ana - Mia Milić; Ješua Ha-Nocri, Mrtvac, Preprodavač, Režiser, Policajac Adnan Kreso
Inspicijent: Goran Filipović;
Marketing: Hana Karadža;
Šef tehnike: Damir Fazlagić;
Majstor svjetla: Nedim Pejđah;
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica i Vahid Bečić;
Majstori tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić;
Majstor scene: Nurko Oprašić;
Rekviziter: Elvis Sijarić;
Garderobierka: Hava Redžić;
Šminkerka: Sanela Čatović;
Dekorateri: Mevludin Džananović i Elvis Sijarić;
Izrada scenografije: Sulejman Trako i Esad Lekić;
Izrada kostima: Mak konfekcija d.o.o.
G. Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović;
Video animacija: Admir Aličić;
Fotografija: Velija Hasanbegović;
Produkcija: Dubravka Zrnčić-Kulenović
Premijera: 26.oktobar 2016.

MALA SIRENA
Ljubica Ostojić

Teatarski opservatorij

SAMO PROBAJ REĆI
Emina Omerović

'16

Produkcija: SARTR i Akademija scenskih umjetnosti
Režija: Emin Hajrić;
Dramaturg: Emina Omerović
Igraju: Mirela Lambić, Sead Pandur, Saša Krmpotić, Katarina Nikšić i Kemal Rizvanović
Premijera: 31.maj 2016.

Dječija scena Sartrčići

**BO-BO I ZU PRVI
DAN U VRTIĆU**

'16

Produkcija: Aparat teatar i SARTR
Režija i koncept: Belma Lizde-Kurt; Scenografija i
Kostimografija: Adisa Vatreš Selimović;
Ass. kostimografa i scenografa: Melisa Musić;
Fotografija: Velija Hasanbegović/ Bojan Mustur
Uloge: Maja Zečo - BO-BO; Merima Lepić-Redžepović - ZU; Hana Zrno
Premijera: 17.decembar 2016.

SAVRŠENI KROJ

Vladimir Đurđević

Produkcija: Sarajevski ratni teatar i UG SCENA
Režija: Jasmin Duraković;
Scenografija: Osman Arslanagić;
Kostimografija: Lena Samardžić;
Igraju: Admir Glamočak i Sead Pandur
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica i Vahid Bečić
Majstori tona: Sretko Vujić i Irhad Hodžić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Garderoberka: Hava Redžić
Šminkerka: Sanela Čatović
Dekorater: Mevludin Džananović
Izvršna produkcija: Amira Kudumović
Grafički dizajn: Haris Jusović
Fotografija: Amer Beganović
Premijera: 8. februar 2017.g.

JEDVANOSIMSOBOKA- LOMISTOBO

Nejra Babić i Aleš Kurt

Produkcija: Sarajevski ratni teatar i Studio lutkarstva Sarajevo
Režija: Aleš Kurt
Igraju: Mirela Lambić, Maja Salkić, Ana Mia Milić, Alban Ukaj, Sead Pandur, Jasenko Pašić, Adnan Kreso, Davor Sabo, Saša Krmpotić i Anida Isanović
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović i Nejra Babić
Scenografija: Vedran Hrustanović
Kostimografija: Melisa Musić Ajkunić
Muzika: Damir Nevesinjac i Basheskia
Muzička saradnja i korepeticija: Lejla Čaušević
Koreografija narodnih kola: Kemal Borovac
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica i Tarik Dozo
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Garderoberka i izrada kostima: Hava Redžić
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović i Bajro Krupalija
Izrada scenografije: Ramo Pamuk i Nurko Oprašić
Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Video Animacija: Admir Aličić
Fotografija: Velija Hasanbegović
Produkcija: Aleš Kurt & Dubravka Zrnčić-Kulenović
Premijera: 19. oktobar 2017.

NARODNA DRAMA

Olga Dimitrijević

Režija: Boban Skerlić
Dramaturgija: Dubravka Zrnčić-Kulenović, Nejra Babić
Scenografija: Sabina Trnka
Kostimografija: Adisa Vatreš - Selimović
Igraju: Fatima Kazazić, Darja Badnjević, Davor Sabo, Mirsad Tuca, Sead Pandur, Maja Salkić, Vedrana Božinović, Kenan Kojić
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Garderoberka: Hava Redžić
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović i Bajro Krupalija
Izrada scenografije: Nurko Oprašić
Izrada kostima: Suvada Šišić-Bajić
Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Fotografija: Velija Hasanbegović
Produkcija: Aleš Kurt
Premijera: 27. januar 2018.

'17

WE ARE BORN NAKED AND THE REST IS...

(prema motivima "Anarhije u Bavarskoj" R.W. Fassbindera)

Produkcija: Sarajevski ratni teatar u koprodukciji sa festivalom MESS
Reditelj: Florian Fischer
Asistentica reditelja: Rea Jugo
Dramaturgija: Dino Pešut
Igraju: Snežana Bogičević, Adi Hrustemović, Tina Keserović, Jasenko Pašić, Maja Salkić
Slikanje uživo: Obojena Klapa
Kostimografija i Scenografija: Susanne Scheerer
Asistentice scenografkinje i kostimografkinje: Nermina Hrnić, Maja Batina
Muzika: Samuel Kerridge
Dizajn Svjetla: Nedim Pejđah, Susanne Scheerer
Dizajn Plakata: Sanja Kulenović
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Izrada maski: Nermina Hrnić, Maja Batina
Rasvjetlivači: Tarik Dozo, Nedim Kukavica
Majstori tona: Sretko Vujić, Irhad Hodžić
Video: Nedim Kukavica
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Garderoberka: Hava Redžić
Šminka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović, Bajro Krupalija
Produkcija: Scena MESS & SARTR
Producenti-ca: Selma Spahić, Dino Mustafić
Izvršna producentica: Belma Jusufović
Fotografija: Velija Hasanbegović
Fizička Priprema Glumaca: Damir Nuaj
Premijera: 11. april 2018.

'18

MAJKA ILI SVE LUTKE IDU U RAJ

Nedžma Čizmo

Produkcija: Sarajevski ratni teatar u koprodukciji sa Studiom lutkarstva Sarajevo
Režija: Dubravka Zrnčić-Kulenović
Dramaturgija: Nedžma Čizmo
Igraju: Aneta Grabovac, Belma Lizde Kurt (Andrea Aković igrala do 24 aprila 2019. godine), Jasminka Požek-Božuta i Kača Hadžifežović
Scenski pokret: Branko Banković
Likovna rješenja scene, kostima i lutaka: Adisa Vatreš Selimović
Muzika: Kača Hadžifežović
Izrada lutaka: Adisa Vatreš Selimović
Maska: Naida Đekić
Asistenica na izradi scene i kostima: Melisa Musić Ajkunić
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica i Tarik Dozo
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada kostima i garderoberka: Hava Redžić
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović i Bajro Krupalija
Izrada scenografije: Nurko Oprašić
Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Fotografija: Velija Hasanbegović
Produkcija: Aleš Kurt i Dubravka Zrnčić-Kulenović
Premijera: 26. septembar 2018.

'18

DJECA SUNCA

Maksim Gorki

Produkcija: Sarajevski ratni teatar i U.G. Kontakt
Režija: Selma Spahić
Igraju: Ermin Bravo, Snežana Bogičević, Maja Izetbegović, Jasna Diklić, Tatjana Šojić, Džana Pinjo, Sanin Milavić, Benjamin Bajramović, Kemal Rizvanović i Vanja Matović
Dramaturgija: Nejra Babić
Muzika: Hanan Hadžajlić
Scenografija i kostim: Selena Orb
Fotografija: Ivan Hrkaš
Montaža: Vladimir Gojun
Inžinjer zvuka: Omer Blentić
Muzička korepeticija: Tijana Vignjević
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Hana Karadža
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica i Tarik Dozo
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić
Video: Nedim Kukavica
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada kostima: Ljiljana Mijailović i Dragan Marjanović
Izrada scenografije: Nurko Oprašić
Garderoberka: Hava Redžić
Dekorateri: Mevludin Džananović i Bajro Krupalija
Video materijal: Spektroom Studio
Dizajn: Studio GIMIX - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Izvršni producent: Benjamin Poturković
Producenti: Narcisa Cvitanović, Aleš Kurt i Alban Ukaj
Premijera: 29. august 2018.

'18

Teatarski opservatorij

IGRE U PIJESKU

Michal Walczak

Produkcija: Sarajevski ratni teatar i Akademija scenskih umjetnosti Sarajevo
Magistarski rad glumice Fatime Kazazić
Mentorica: prof. Jasna Žalica
Igraju: Fatima Kazazić i Jasenko Pašić
Muzika: Audio InFunktion
Dizajn i fotografija: Ismar Žalica
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivač: Nedim Kukavica, Ensar Bešić
Majstor tona: Irhad Hodžić, Sretko Vujić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada rekvizite: Admir Žunić
Garderoberka: Hava Redžić, Azra Dautović
Dekorateri: Mevludin Džananović, Bajro Krupalija
Produkcija: Akademija Scenskih Umjetnosti u Sarajevu, Sarajevski Ratni Teatar
Premijera: 16. novembar 2018.

'18

NIGDJE NIKOG NEMAM

Edward Bond

Produkcija: Udruženje Kontakt, Sarajevski ratni teatar
Režija: Alban Ukaj
Igraju: Snežana Bogičević, Jasenko Pašić, Alban Ukaj
Scenografija: Mirna Ler
Kostimografija: Lena Samardžić
Dramaturgija: Bojana Vidosavljević
Muzika: Basheskia and EQ
Prevod teksta: Đorđe Krivokapić
Video: Emina Kujundžić
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Sretko Vujić, Irhad Hodžić
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica, Ensar Bešić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Video tehničar: Nedim Kukavica
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada kostima: Lidija Indić Kenović
Garderoberka: Hava Redžić, Azra Dautović
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović, Bajro Krupalija
Izrada scenografije: Nurko Oprašić, Mevludin Džananović, Bajro Krupalija
Patiner: Darko Šobot
Dizajn: Studio Gimix - Tamara Lazić i Đorđe Jovanović
Snimatelj: Amel Đikoli
Montažer: Mirza Hamzić
Video materijal: Spektroom
Fotografija: Velija Hasanbegović
Izvršna produkcija: Ishak Jalilam
Producenti: Narcisa Cvitanović, Aleš Kurt
Premijera: 11. januar 2019.

'19

SVU MOJU LJUBAV

Laurent Mauvignier

'19

Reditelj: Zijah Sokolović
Dramaturgija: Nejra Babić
Igraju: Selma Alispahić, Igor Skvarica, Sead Pandur, Davor Sabo, Dženana Džanić
Kostimografija i Scenografija: Adisa Vatreš Selimović
Muzika: Nedim Zlatar
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Irhad Hodžić i Sretko Vujić
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica, Ensar Bešić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada kostima: Suvada Šišić - Bajić
Garderoberka: Hava Redžić, Azra Dautović
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Mevludin Džananović, Bajro Krupalija
Dizajn: Đorđe Jovanović
Fotografija: Dženat Dreković
Izvršna produkcija: Ishak Jalimam
Premijera: 10. maj 2019.

BULLYING COLLECTION

Nejra Babić, Aleš Kurt, Sam Guzman, Ian Mc Wethy

'19

Režija: Aleš Kurt
Igraju: Selma Alispahić, Maja Salkić, Ana Mia Karić, Sead Pandur, Jasenko Pašić, Davor Sabo, Adnan Kreso, Vanja Matović
Dramaturgija: Nejra Babić
Scenografija: Vedran Hrustanović
Kostimografija: Lena Samardžić
Koreograf: Branko Potočan
Muzika: Nedim Zlatar
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Irhad Hodžić, Sretko Vujić
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica, Ensar Bešić
Video: Nedim Kukavica
Majstor scene: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Izrada kostima: Lidija Indić Kenović
Garderoberke: Hava Redžić, Azra Dautović
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Bajro Krupalija, Emir Šabić
Prijevod: Ulvija Tanović
Dizajn: Đorđe Jovanović
Fotografija: Dženat Dreković
Video montaža: Dario Marjanović
Izvršna produkcija: Ishak Jalimam
Premijera: 13.11. 2019.

NIJE TO TO

(Studije Fausta po tekstu Simone Semenič)

'20

Produkcija: Sarajevski ratni teatar SARTR/ Kraljevsko pozorište Zetski dom/ Beogradsko Dramsko pozorište/ Internacionalni teatarski Festival MESS
Režija/ Dramaturgija/ Dizajn zvuka/ Dizajn svjetla: Tomi Janežić
Scenografija/ Dizajn svjetla: Branko Hojnik
Kostimografija: Marina Sremac
Koreografija/ Dramaturgija: Katja Legin
Asistentica režije/ Dramaturgija: Mirjana Medojević
Asistenti režije: Gabrijel Lazić, Benjamin Konjicija
Glumice: Selma Alispahić, Karmen Bardak, Jelena Laban, Emina Muftić, Maja Randić, Maja Salkić, Dunja Stojanović, Amila Terzimehić
Sudjeluju: Benjamin Konjicija, Gabrijel Lazić
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Majstori tona: Irhad Hodžić, Sretko Vujić
Rasvjetlivači: Nedim Kukavica, Ensar Bešić
Video: Nedim Kukavica
Majstor scene: Nurko Oprašić
Izrada scenografije: Nurko Oprašić
Rekviziter: Elvis Sijarić
Asistent rekvizitera: Armin Lekić
Izrada kostima: Danica Čeran, Kovičljka Čosin
Garderoberka: Hava Redžić, Azra Dautović
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Dekorateri: Bajro Krupalija, Emir Šabić
Dizajn: Đorđe Jovanović
Fotografija: Katja Legin
Producenti: Aleš Kurt, Ishak Jalimam
Koproducenti: Vesna Miranović, Jug Radivojević, Nihad Kreševljaković
Premijera: 07.07.2020.

NEĆE BITI SMAK SVIJETA

Adnan Lugonić

'21

Produkcija: Sarajevski ratni teatar, PERIPETIJA PRODUCTION iz Skoplja, RSM MAKEDONSKOG NARODNOG TEATRA iz Skoplja
Režija: Nina Nikolić
Igraju: Darja Rizova, Saša Handžić, Džana Džanić
Kostimografija: Ivana Karanfilovska Ugurovska
Scenografija: Angel Petrovski
Fotografija: Deni Inđilizovski
Dizajn: Dimitar Dimitrov
Premijera: 18.09.2021.

U POSJETI KOD GOSPODINA GREENA

Jeff Baron

'21

Autorski projekat: Mikija Trifunova, Albana Ukaja i Nejre Babić
Igraju: Miki Trifunov, Alban Ukaj
Dramaturgija: Nejra Babić
Prijevod teksta: Marko Torjanac
Dizajn: Naida Čelik
Fotografija: Muhamed Osmanagić
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivač: Đani Dimovski
Ton majstor: Irhad Hodžić
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Garderoberka: Hava Redžić
Dekorateri: Bajro Krupalija i Emir Šabić
Rekvizita: Azra Dautović
Nabavljač: Elvis Sijarić
Izvršna produkcija: Ishak Jalimam
Premijera: 11.11.2021.

SARAJEVO FEELING

Almir Bašović

'21

Produkcija: Sarajevski ratni teatar, Scena MESS
Režija: Thomas Steyaert
Dramaturgija: Nejra Babić
Kostimografija: Lejla Hodžić
Scenografija: Monika Močević
Dizajn: Dragomir Križić
Saradnica na konceptu: Sabrina Begović Čorić
Igraju: Jasenko Pašić, Snežana Bogičević, Maja Salkić, Davor Sabo, Adnan Kreso, Amar Selimović, Igor Skvarica, Kemal Rizvanović, Lidija Kordić, Ivona Baković, Hana Zrno
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Belma Jusufović, Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivač: Đani Dimovski
Ton majstori: Irhad Hodžić, Sretko Vujić
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Garderoberka: Hava Redžić
Dekorateri: Bajro Krupalija i Emir Šabić
Rekviziterka: Azra Dautović
Nabavljač: Elvis Sijarić
Izvršna produkcija: Ishak Jalimam
Premijera: 16. decembar 2021.

RECHNITZ (ANDEO UNIŠTENJA)

Elfriede Jelinek

'22

Režija: Sabine Mitterecker
Prijevod: Bojana Denić, Ansambel predstave
Igraju: Selma Alispahić, Jelena Kordić Kuret, Dženana Džanić, Sead Pandur, Dražen Pavlović
Kostimografija: Lena Samardžić
Scenografija: Monika Močević
Asistentice režije: Nejra Babić, Rea Jugo
Korepetitorica: Tijana Vignjević
Saradnica na pokretu: Amila Terzimehić
Grafički dizajn: 3007wien, Naida Čelik
Producenti: Aleš Kurt, Ishak Jalimam, Ivan Vukoja
Produkcija: Sarajevski ratni teatar SARTR, Hrvatsko narodno kazalište u Mostaru
Partneri: Theatre.punkt i Realstage
Projekat podržali: Austrijski kulturni forum Sarajevo, Grad Beč, Federalno ministarstvo za umjetnost, kulturu, državnu službu i sport Republike Austrije, Fond za budućnost Republike Austrije, USAID-ov projekat PRO-Budućnost koji provodi CRS sa partnerima, Federalno ministarstvo kulture i sporta i Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
Inspicijent: Goran Filipović
Marketing: Belma Jusufović, Rea Jugo
Šef tehnike: Damir Fazlagić
Ton majstor i dizajn svjetla: Irhad Hodžić
Majstor scene: Nurko Oprašić
Majstor svjetla: Nedim Pejđah
Rasvjetlivač / Video: Đani Dimovski
Šminkerka: Sanela Aličković Čatović
Garderoberka: Hava Redžić
Izrada kostima: Amina Keljalić
Dekorateri: Bajro Krupalija i Emir Šabić
Rekvizita: Azra Dautović
Nabavljač: Elvis Sijarić
Premijera: Sarajevo 18.02.2022.
Mostar 26.02.2022.

UREDNIŠTVO

UREDNIŠTVO TEATROGRAFIJE:

Marko Kovačević

Safet Plakalo

Dubravka Zrnčić - Kulenović

Nejra Babić

UREDNIŠTVO MONOGRAFIJE:

Nejra Babić

DIZAJN:

Studio GIMIX – Tamara Lazić i

Đorđe Jovanović

Naida Čelik

Said Muraspahić

FOTOGRAFIJE:

Fuad Fočo

Slobodan Samardžić Sam

Velija Hasanbegović

Dženat Dreković

ZA IZDAVAČA:

Aleš Kurt

TIM SARAJEVSKOG RATNOG TEATRA

DIREKTOR

Aleš Kurt

MARKETING I ORGANIZACIJA

Rea Jugo

PRODUCENT

Ishak Jalimam

KOORDINATORICA

MARKETINGA I PROMOCIJE

Mirna Omerčaušević

ASISTENTICA PRODUKCIJE

Igda Jarić

GLUMAČKI ANSAMBL

Selma Alispahić

Mirela Lambić

Maja Salkić

Snežana Bogićević

Ana Mia Karić

Džana Džani

Sead Pandur

Alban Ukaj

Jasenka Pašić

Adnan Kreso

Davor Sabo

Adnan Hasković

INSPICIJENT

Goran Filipović

TEHNIKA

ŠEF TEHNIKE

Damir Fazlagić

MAJSTOR SCENE

Nurko Oprašić

MAJSTOR SVJETLA

Nedim Pejđah

MAJSTOR TONA

Irhad Hodžić

Sretko Vujić

RASVJETLJIVAČ I VIDEO OPERATER

Džani Dimovski

REKVIZITERKA

Azra Dautović

NABAVLJAČ

Elvis Sijarić

DEKORATERI

Bajro Krupalija

Emir Šabić

GARDEROBERKA

Hava Redžić

ŠMINKERKA / FRIZERKA

Sanela Aličković Čatović

ZAJEDNIČKE SLUŽBE I ADMINISTRACIJA

EKONOMSKA SLUŽBA / RAČUNOVODSTVO

Medina Aganović

PRAVNA SLUŽBA

Nermin Klapuh

SEKRETARICA

Jasmina Mešić

SPREMAČICE

Senija Mujak

Mersiha Hasečić

Ministarstvo
kulture i sporta
Kantona Sarajevo

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

XXX
GODINA
SARTR-A

Gabelina br. 16, Sarajevo

www.sartr.ba